

Baaliichiweéítcheesh

JOHN huua al ii

Baalaáche

Baleilíiwaaxpeesh ii baa koochihtéesh

1 Baa uhpawassáako íischiisaataahilia kukaa
Baleilíiwaaxpee huua koolák. Akbaatatdía áxpe koók.
Deéla Baleilíiwaaxpeesh Akbaatatdía ko kala koottáahilik.
2Baa uhpawassáako kukaatáahilia Baleilíiwaaxpeesh
Akbaatatdía áxpe koók. **3**Akbaatatdía Baleilíiwaaxpeesh
chúuss baa hilák baatách xaxuatáahilia kootáhchek. Heem
ammaa sáapannia Baleilíiwaaxpeesh áxp baa hilák díak.
4Baleilíiwaaxpeesh ii balee bilaxpáakak ii balee ilíiak baa ala
koottáhile éwahchekaashbiawuulak kootáhkaawilikkuuk.
Iwak baa ala koottáhileesh ala sáashiilak ko kala kooták
bilaxpáakkootaa híik. **5**Iwak alasáashiiash alachihpashé
koon táachiiate ii baa koochihták. Heem alachihpashé eek
alásáashiiash ii haawéewishdeetak.

6Deéla bacheém dáashe John huuash Akbaatatdía
kon báasak húuhkaak ihch iláakuuhchewiak.
7Kooták. Iwak alasáashiiwaaxpeesh bilaxpáake ii
iichiwaakuuák xíassaakaasshewiak iixaxúa ii iikukkák
ii baa kaláttuulak hiliatak ko ii húuk. **8**Heem
iwak alasáashiiash kussaak. Baaleetak hinna John
alásáashiia ii iichiweewíak ko ii húuk. **9**Deéla iwak
alásáashiitaahileesh hinna awé kuss huuák koon
dahkuwíash bilaxpáaktatchee áakassee táachiiatak baa
ala koottáhileesh ko éhchehchewiak.

¹⁰ Akbaatatdía Baleilíiwaaxpeesh chúuss baa hilák hinna awé díahntaa Baleilíiwaaxpeesh awé kooláhtaa bilaxpáake sapéetaahinnak alaaxtúuk. ¹¹ Ala koolatáhíleehntaa kuss húulehntaa iiaasúuko bilaxpáake koóuhtaa sapíhchessaak kuss íkaassaak dasshihchíssuuk. ¹² Heehntaa ak sapíhkaak ak kalátcheesh hawúum Akbaatatdía ko aák dáake koóhchek. ¹³ Is ílannuush ko xuh aksáau ammaa íkuchkuuash ko xuh bacheé ílaa an daasanníalioosh ko xuh ii kootássuuk. Baaleettaa Akbaatatdía ala kaláttuuash kalako ii kaka bisúuk.

¹⁴ Heelem hinna Baleilíiwaaxpeesh bilaxpáakdaak balee héeleen dahkúk. Deéla ala kootéesh baa ala koottáhíleesh ii éwahkuuk. Balee anníhiissaahntaa kúh balee daásdeekaashbilikkuuk. Iilápxe dáakkuttachkaatam ii alasáashiiwaaxpeesh awákaataahiluuk. ¹⁵ John ákahchiia hawátam alasáashiia óosh ii iláalatchik. Akbaatatdía John ashappéeliliihchek. “Baapím hilíasheewaak. “Bii piissihiléekaattaa hawátam kuk baaxpáak baatcháachkaashik. Bik bii kootássaak. Ii kootéesh bii íischiisaataahilia kukaa koolák.” Jesus koowahchek.” hek. ¹⁶ Kooták. Baleilíiwaaxpeesh an balee daásdeekaashbilikkuua baatcháachim biixaxúa ii baa ítche kan bilikkuualahkúk. ¹⁷ Akbaatatdía Moses chúuss baa hilák baleilíiaakaxpissée bilikkuúm ii balee chilassihchík. Heehntaa Akbaatatdía Jesus Christ chúuss baa hilák an balee íchisshikaasheesh dak an balee daásdeekaashbilikkuuash dak ammaa ala koottáhíleesh balee óweek. ¹⁸ Bilaxpáake Akbaatatdía íkuuleetahtaa dáakbachee kuttáchkaatam Akbaatatdía ko kala koottáhíleesh koóm Iilápxe kan baa íisahteesh ala kootéesh ii xíassaahchek.

John Akbaawilihphícheesh ammaa ala shéesh

¹⁹ Jerusalem kuhtée Jews is bacheeíttaheesh koóm hileen akchiwakíwacheeitchikaashe dak hawéese Levites dak John kuss déehkaak baa báxxuhkuuk. “Dik dii sapée? Akhuuwíash Awóonmakaauush díi?” huuk. ²⁰ Baa báxxutatchee baa chiweewaxúassaa ólaachissaa ala koottáhíle chiweék. “Hawátam ak baa kulustakuuwíash awóonmakaauush bik bíssaak.” heik. ²¹ Heelak báxxak “Dii sapée? kootdák. Elijahsh díi?” huum hilíasheek. “Baaleetak bíssaak.” hem “Kootdák

Akbaatatdía Ammaaihchiláakuuhchem Húuhchewiash díi?" huum "Baaleetak." hek John. ²²Háaksee báxxak "Kootdák dii sapéelak. Balee dachíweelak ak balee báasak balee húuhcheesh bahchissáak baachiweéwiiluk. Dii sapéek daa?" ²³John bakálee díak Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem Isaiah huuash al ilíash ii díak

"Anmachúhkeesh koon ak ashappéelilalatcheesh
"Akbaatatdía is díianne tátchiik ítchikaassaak
ákkuuwiakuuaalah." heesh bíik." hek.

²⁴Hileen Pharisees kootéesh is ak baa iláau ham John kuss déhkuuash ²⁵baa báxxuua ii sheéhiluuk. "Akhuuwíash Awóonmakaaush díssaak Elijahsh díssaak Akbaatatdía Ammaaihchiláakuuhchem Húuhchewiash kúh díssaak deesh kootdák sápii baa bilihpílahche?" huum ²⁶hilíashheek. "Bik baa bilihpíwahchet áashe ko ii díawaaik. Heehtaa dii héluuan hawátam ii díláauash iluuák daachím dáalaaxtataahiluuk.

²⁷Bii iischiiséekaattaa ak huuwíash koóm bii annaachíssachiihmaachik.

An baaxpéesh an baatcháacheesh baa iíschiiisaaleetam isahpiáxcheehtaa bulusshípbíawaalak bii anníhiissaak." hek John.

²⁸Hiliakkéelicheesh áashe Jordan áakkaako anmílasiia alápashhiko ashalakuluúm Bethany huuash ala kooléesh kuhtée John an baa bilihpíhche koók.

John 1:27

bilaxpáakkootaa baa ala kxawíhiluua ak bitáaxiia

²⁹Ko chilaakséeliche John Jesus kuss húum íkaak hilíashheek. "Íkaalah. Ehkook. Akbaatatdía is Uuxdaakitchikaateesh kéehcheesh kala húuk. Ak ihchiwaailíshehcheesh ko ii bilaxpáakkootaa baa ala kxawíash kalaaxtakuuák baa haawéewiak." ³⁰Hinné baa ii balíash koók. "Bii piisshiléekaattaa bacheém huuwíam kuk baaxpáak

baatcháachkaashik. Bik bii kootássaak. Ii kootéesh bii íischiisaataahilia kukaa koolák.” beesh koók. ³¹“Koottaléesh sapéesh daatdak baalaaxták. Heehtaa an bii baa díahkuua díawaalak áashe koon baa bilihpíwahkaawaalichim kalako ii Israel bilaxpáake sapéetaahilim ii xíassaakaashdak baliatak ko ii boók.” hek John.

³²⁻³³ “Hinné kal ii éwahchekaashe koók.

Baaleetdak baalaaxtáwihmaachihtaa Akbaatatdía
bii chiwaák

“Aasheem koon baa bilihpíhkaah.”

heesh kúh bíss hilíashheek.

“Balaaxbaaxpée awáss huuák bacheém hiiák koon
daatdák alákaalihmaachik.

Ko bachéesh bale iláaxam baaxpáam ii baa
bilihpíhkaak ii baa hoowikáatcheihmaachik.” hek.

“Kal awákaataahileen Akbaatatdía Iláaxbaaxpée
kúmamaam baaiíphachkeem chíakaateem
báakukkoko awáss huulák ko kala kooták húula
ko bachéesh hiiák áakeen daachík.

³⁴ Hinna íwahkootéesh awákaataahilim ko ii dii
baachiweetáhiluuk.

Ko bachéesh Akbaatatdía dáakbachee koók.” hek John.

akáxphawassdaammasee Jesus chilakappéesh

³⁵ Ko baáhkiiluupe John dak akáxphawassdaaweesh
iilápuum áxpak kala chii koolúuk. ³⁶ Kalakoon heelem
Jesus bakúttaa díilak déem John íkaak hilíashheek. “Ikaalah.
Eehkook. Akbaatatdía is Uuxdaakitchikaateesh koók.”

³⁷⁻⁴⁰ Iwahkoosheesh hileen akáxphawassdaaweesh iilápta
iikukkák kookaásheen Jesus písshe daáuk. (Hileen bacheé
iilápuuash hawátam Simon Petersh iikéesh Andrew
huuash koók.) Jesus ipatták heelem písshe duúom íkaak
báxxak “Sáapdachiiлуу?” hem bakálee díak hilíashiok.
“Rabbi shóohteen iiláasshi?” huuk. (“Rabbi” huua “ak baa
baachimmíhcheitche” ko kuhkuuk.) (Hinna íwahkootéesh
áhpáasee it bíliiwaxpissee koók.) Jesus bakálee díak
hilíashheek. “Bii aláxpak dalúuolak alákaalohmaachik.” hek.
Heem kalakoon áxpak dáak ala kooléesh íkaak ko baapé
áxpak koon kaáuk. ⁴¹ Kalakoon kookaásheen Andrewsh

iiwaachíssaa déela ichuuké Simon chichíinmassaak óolapak hilíasheek. “Akbaatatdía hawátam balee héelass húuhchewiash awóolapuuk. Balasáasak “Akhuuwíash Awóonmakaaush” buua koók.” hek. ⁴²Oola Jesus aahíik. Heem Jesus Simon ikaáhiian kuss hilíasheek. “John dáakbacheem Simon huuash díik. Heehtaa hileén kalakoon baapiisakkússee Cephas huua kalako ii dii dáasaashiohmaachik.” (Hinna bale dáashe Cephas huua kúh Peter haak kootáa “baáhpam” huuk.)

**Philip dak Nathanaelsh dak Jesus kon
iláak ihchi píisshe déehchewiak.**

⁴³Deéla ko baáhkiiluupe Jesus Galilee kuss déewiak. Heem déela Philip huuash hiiák kuss hilíasheek. “Húuh. Kan bii bii píisshe dáah.” hek. ⁴⁴(Galilee koon ashalakuluúm Bethsaida huuash ala koolé koók hinna Philip. Haak Andrewsh dak Petersh kúh ala koolúua koók.) ⁴⁵Philip iiwaachíssaa Nathanael huua chichíinneek. Aaleéla óolapim “Kan balee híim baatcháachik. Baleilíiaakaxpisssee awúuan Moses ammaa ii baalaácheesh dak Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhche kúh ii iláaush dak Joseph dáakam Jesus huum Nazareth kooléesh koók.” hem ⁴⁶“Nazareth kukaa baa ítcheem húuwishiinneetak.” haáhiik Nathanaelsh. Philip “Huuák díilaa íkaah.” hem kalakoon kan daáuk. ⁴⁷Déela Nathanaelsh húum Jesus íkaak hilíasheek. “Hinna iisáakshe Israelite kooták alákuulak bilaxpáaktaahilak an bíissaatdeetak ammaa ala kooté ko díak.” hek. ⁴⁸Nathanaelsh iikukkóosh báxxak “Shóotdaak bii ala kooté élahche?” hem kuss hilíasheek. “Eek Philip it dii hiisséesh baláapalaatchiam koon ámmaatak dáalichim dii awákaak.” hem ⁴⁹“Rabbi Akbaatatdía dáakbachee díik. Israel bilaxpáake is bacheeítchikaashe díik.” hek Nathanaelsh. ⁵⁰Jesus bakálee díak ““Baláapalaatchiash koon dii awákaak.” beesh kalako ii ammaa ala sheewée dáhkalatchek. Baam dii baachiweéwiik. Iwak kuk dóosalak baa baatchaatée alákaalihmaachik.” haak ⁵¹“Baam ala koottáhile dii baachiweéwiiluk. Hinné kootbíak. Awáxe dúuptassaalelak bilaxpáakiexpawishe báakuss dáak Bilaxpáakdaakbacheesh kuss awáss huuák ii chiwakálaahkulak alákaalohmaachik.” hek Jesus.

ashalakuluúm Cana huuash koon anmacháxpúuash

2 Hinné iischiisaa baáhko ii dúupe kalakoon awé Galilee kuhtée koon ashalakuluúm Cana huuash koon bach áxpawioom ii baasaxphilúum Jesus isahké kúh koolák. ²Deéla Jesus dak akáxpawassdaaweesh koóum kúh kussúum koolúuk. ³Kalakoon hileen ak baa saxphilúuash baáchuuwilaxxee xaxúa isshíom Jesus isahké kon kuss hilíasheek. “Hileén is baáchuuwilaxxeeo kala haawík.” hem ⁴bakálee díak “Ihkáa sáapii bii bii dachíwee? Heehaa hinné éhkaah. Bii sapéelak an baa éhchewahchewiawee hilaakée it kussaak.” hek. ⁵Isahké hileen baa ishkawáasheesh kuss hilíasheek. “Balaaké ammaa dii díahkuua dii chiweéohmaachik. Díaalah.” hek. ⁶(Bilé ii kulaáu baáhpawaatam óoshitcheesh akaawakaáshim koolúuk. Hileen Jews kooté ala chiwakáau annámmisuum hinna biléesh ii istúua dak baaté dak ísshiwiiluk. Baa ísshe hawátkaate bilé ahkaáshkulaauk.) ⁷Jesus hileen baa ishkawáasheesh kuss hilíasheek. “Hileen baatéesh bilé ii ílutchikiiaalah.” hem kootúum ⁸chiwaák “Hinna bilé ham óosaak aaláak iwak akbaaxalússhihche kuuáalah.” hem kootúuk. ⁹Akbaaxalússhihcheesh dúttak isshiiák chilassihchík. Bilím kummíilak baáchuuwilaxxeesh alaaxták. (Hileen baa ishkawáasheesh íwahkootesh kuk éhkuuk.) Kalakoon hinna iisáakshim akuáwishbiash iláak áxpittachiiak ¹⁰kuss hilíasheek. “Hilíatuut baáchuuwilaxxee al ítchikaasheesh koochiik dúmmachiiluk. Kala kammúut hilaa baáchuuwilaxxee doosaléliche kuk kal isshíhcheiluk. Hilaakée dik kal itchikaaséliche dáhkulusaak ii háakdahchek.” hek. ¹¹Awám Galilee kuhtée koolám Cana huum koók Jesus áalammaahinmassee an día. Hinna an baaxpáak an baatcháacheesh ii xíassaakaasshek. Kalako ii hileen akáxpawassdaaweesh kaláttuuk.

¹²Hinna anmacháxpúuash ii baaihkammáatuash uhpé híim piishchiisáa kalakoon Jesus dak isahké dak akúpbatchee dak akáxpawassdaaweesh dak koóum áxpak awaasúualahum Capernaum huuash kuss dáak koolúua baahkuwiséek.

**Alachiwakáauashbaakkussahkeesh Jesus
baa isshíalaahak déehchek.**

13 Hileen Jews kootéesh baasaxphilúum Baapanmaaáatchelee huuash kala koosáhtam Jesus koóm kúh Jerusalem kuss déek. 14 Déela alachiwakáauashbaakkussahkeesh awéelakoliche hiiák heelem bacheéom bishéeiichiile dak iisaxpúatahchewishke dak baaíphachke chíakaatum dak iiwaaíaschilak áaahkuuk. Bálaashiishiaahe akiiwaawakálaaleehche baaiihulishoopé kuss awáatak kaáuk. 15 Heem bishiáxpuum dúttak bach aahiiák ii baa datchúshbiak hileen baaaxuwishé xaxúa ii kuláak asaalíhchek úuxe dak bishéeiichiile dak. Hileen akbálaaiiwaawakálaaleehcheesh is baaiihulishoopúua chipassaáhak is bálaau awéen ii chilialáak déehchek. 16 Haak baaíphachkeesh akbaaiiwaaiíaschileesh kuss hilíashéek. “Hileén aaláalah. Kuk kal aaleéla Biilápxe aasúua anmaaiiwaaiáschinnahkuuash kala koowíiaalah.” hek. 17 Hileen Jesus akáxphawassdaaweesh koóm hinna Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan an baalaátuuash “Dáasuua an bahchikitchée baatcháache ii baxúa awúuan biláalak ko kala kooták.” huuash chichéhkuuk. 18 Jews is bacheeíttuua koóm Jesus hawáashiiak hilíashiiok. “Diah dáalammaahileesh hawáteem balee íkaahkaah. Alachiwakáauashbaakkussahkeesh dii koolám eek baa díaleesh an dii baaláhke balee éhchekhaah.” huum 19 bakálee díak “Hinna alachiwakáauashbaakkussahkeesh xápdaalolak baáhko dáawiikaatdak bahchínnewihmaachik.” hem 20 hilíashiiok. “Báalee shuhpáa pilakák axpákaawik hinna alachiwakáauashbaakkussahkeesh ala chínnuua. Heelak dik baáhko dáawiikaatdak ihéem kan dáhchinnaak dihánmialaa?” 21 Heehtaa “hinna alachiwakáauashbaakkussahkeesh” heesh Jesus axúa ko kuhchek. 22 (Déela baapiipiishchiisaa Jesus sheelák kalakoon Akbaatatdía chiléhcheesh hileen akáxphawassdaaweesh ammaa ii iláalatcheesh chichéhkuuk. Kalako ii Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan an baalaátuuash dak Jesus al ilíash dak kootkaásuum kalátchekaasuuk.)

Bilaxpáake ala kootúua Jesus éhchek.

²³ Jesus koóm Jerusalem it koolám kalakoon baasaxphilúum Baapanmaaáatchelee huuash kúh it koók. Heem áalammaahile ii baa xíassaahche díash kalako ii bilaxpáake iiahúum ak íkeesh kalakoon ko kaláttuuk. ²⁴⁻²⁵ Heehtaa Jesus kuk iixúua bilaxpáake alataawúua dak éhchem bilaxpáakeem sáapii bilaxpáakiheem ihchi kuss ii iichiweéhcheish daatdeetak. Heem ko ii chiwássaam kalátchewiassaak dúuluua kussíohmaachim éhchek.

Nicodemus huua Jesus al ashbiléeleesh

3 Deéla hinna bacheém dáashe Nicodemus huum Jews is bacheeíttuua hawák kúh Pharisees alaxúahchee ak aché ko hawák. ² Heem kal óotchiam déela Jesus hiiák hilíashcheek. “Rabbi dáalammaahile ii baa xíassaalahkaalaakahkoosh awákuuk. Kal ii baa xíassaak Akbaatatdía dísahtiialakum bilaxpáakeem íwahkootassalak eek ammaa an díalee baatcháatuush koochéewialak alíinneettaahiliihmaachik. Heem Akbaatatdía kon dii húuhkaak dii balee baa baáliliihchem éwahkuuk.” hem ³ kalakoon ilaáhak “Hinné díikukkuh. Dii baachiweetáahinmiik. Kaka dii bishíssaalak Akbaatatdía hawátuum hawassíakuuash dii héeleelassaihmaachik.” hem ⁴ hilíashcheek. “Héahe bacheém kal isáahkalak shóotaak kaka bishík he? Kan baa isáak íwahkootak shóotaak koochéek he? Kala chii isahkéesh dáakisshe kuss chissáak bíshdewialak baaleetchichéek.” hem ⁵ iláak “Ikaah. Baa ala koottáahile ko dii baachiweéwiik. Kan bilaxpáakshoolaht bilé dak Akbaatatdía Iláaxbaaxpee dak ii kaka bishíssaalak Akbaatatdía is bilaxpáake héeleenneetiihmaachik. ⁶ Baksáau koóm balee bisák kalako ii balee axúawishik. Kúh hilíatak Akbaatatdía Iláaxbaaxpee balee iláaxe ii balíahuua ak bilikkuuá koók. ⁷ Kuk kal élahcheliish daachihilak “Kaka dii bishdák koók.” bee. ⁸ Huchéesh baakoon an déewia dáak dahkúik. Hutbishít al ilíahaache díikukkuik. Shóokaa huuáhnak dáalaaxtak shóon daáhnak kúh dáalaaxtak. Bilaxpáakeem Akbaatatdía Iláaxbaaxpee ii kaka bishdák ala koótshootdak dáalaaxtuuua ko kala kooták.” hem ⁹ báxxak “Iwak kuk shóotaak kooták he?”

hem ¹⁰“Israel bilaxpáake héeleen ak baa baachimmíhchem asiitkaasheesh díik. Kala shóotdak ii dáalaaxta? ¹¹Baa ala kootéesh ko dii baachiweém ammaa al éwahkuua dak ammaa al awákuuash dak ko ii baláauk. Heeht kootáa díixaxua ammaa an dii baachiwaáu dáhkalatchessaawialuuk. ¹²Hinna awé áakeen baa ala kootéesh ko ii baa xíassaawahchem baa ala sheewée dáhkalatchessuulak kootdák báakukkule Baaiiwaakoochihtéesh kuhtée baa ala kootéesh ko ii dii baachiwaáulak shóotdaak bii dáhkalatchewialuu? ¹³Baaiiwaakoochihtéesh koon awé ak kuss húuash kootáa Baaiiwaakoochihtéesh ak báakxaalawak híiash ittáchik. Haak Bilaxpáakdaakbacheesh Baaiiwaakoochihtéesh ak kooléesh koók. ¹⁴Deéla kúh anmachúhkeesh Israel bilaxpáake koolúuash koottaléesh koon Moses koóm úuwathissim ii íaxassaaliak kalakoon balám uhpé kussíiak báaxxiak. Heem Bilaxpáakdaakbacheesh kúh koochéohmaachik. ¹⁵Kalako ii hileen ak kalátcheesh xaxúa kuk an bilaxpáakuua ii baa koochihtíohmaachik.” hek Jesus.

¹⁶Akbaatatdía hinna awé áakeen bilaxpáake al íchissikaasheesh ko ii dáakbachee dáakkuttacheesh hinna awé kuss húuhkaawilikkuuk. Ii koochéesh hinna dáake ak kalátcheesh kala kulustakuuák kal iléem kal ii súdeetak an bilaxpáakuua ii baa koochihtíohmaachik. ¹⁷Akbaatatdía dáakbachee hinna awé kuss húuhcheesh bilaxpáake haawéewiak ko ii húuhchessaak. Heehtaa chúuss baa hilák bilaxpáakkootaa ilúulak hiliatak ko ii húuhchek. ¹⁸Heem kala sapéeolahtaa kaláttuulak kuk haawéewiassuuk. Akbaatatdía dáakkuttacheesh koóm sapéeolahtaa kalátchewiassuulak kal ílala ala kxawíiash ihch aalífak ihchi baa haawéewiok. ¹⁹⁻²⁰Akbaatatdía baa chilassihché is biipé hinné koók. Báakukkoko baa ala koottáhile alasáashiiash awáss huuák awé híik. Heehtaa bilaxpáakeesh baa kxawíihilaahkuuk. Heem hinna alasáashiim ii baa xíasseesh kuk dúupiook. Ak baa iháatdiak ak baa kxawíihileesh hinna ala sáashiiash dílólak ammaa kxawíiannioosh áakass iikushilák bilaxpáake xaxúa ii éhcheohmaachik. Heem iwak ala sáashiiash isítcheessaak kuss duúwiassuuk. Ala chihpashéesh ammaa ala kxawíiannioo ko íchissak baatcháatuuk. ²¹Heeht deéla kúh an bilaxpáakeesh baa annawíiaaahkuulak hinna ala sáashiiash

kuhtée díak isítchiiok. Heem ammaa an díash Akbaatatdía ko chúuss baa hilé ko ii xíassaahchek.

Jesus dak John Akbaawilihpihche dak

²²Hinna íwahkooteesh piishchiisáa kalakoon Jesus akáxpawassdaaweesh áxpak Jerusalem koon iikusták dáak awé Judea kuhtéetaa hawass daáwak. baa bilihpihkaalahkuk. ²³Kúh ashalakuluúm Aenon huuash Salim koosáhtam John ko koon baa bilihpihkaalahkuk bilé ahúm koolák. Bilaxpáake ihchi bilihpihchewiaw duuákaauk. ²⁴(Hinné John it daxchíssuuash koók buh.)

²⁵Deéla kalakoon John akáxpawassdaaweesh dak Jew kootám dak bach ilíituuk. Hinna bale baa hilé al ihch íisshiwuum an baa ashítuua ii iháaxiom kalako ii ilíikaasuuk. ²⁶Chissáak duúla John díak hilíashiiok. “Rabbi hinné balee chiweéitchiih. Iwak bacheém áashe Jordan áakkaako balee híash ii diláalaakeesh koowahkuuk. Hilaakée kúh baa bilihpihkaalahkuk. Heem bilaxpáake éetko kuss daáuk.” huum ²⁷bakálee díak “Ii kootéesh Akbaatatdía ak íkuchkawilikkuua koók. ²⁸Díinnaxuohtaa ammaa ala sheewéesh díikukkaalahkuuk. “Hawátam ak baa kulustakuuwíash awóonmakaauh bíissaak.” baam diiluk dii koolúum díikukkuuk buh. Bik ittákkaa ishoochiisáa bii húuhkaak ala huuwía bii chiweéhkuuk. ²⁹Heem anmacháxpúuash koolát akuawishbíash iilápaache iluuák oolák áapche iikukkúik. Haak akuawishbíash iilápaachitche bíik. Koon awóonmisak hilaakée baawihkammáatak baatcháachik. ³⁰Hinna iisáakshim Jordan áakkaako bíosh kan baatcháatdawak asítkaasak kal ala kootáhkuua koók. Bik bii baa haawaalawíhmaachik.” hek John.

báakukkoko ak húuash

³¹Hawátam báakukkoko awáss húuash baatcháatak baa íischiisaaleetak. Deéla hawátam kuk awé áakeeleesh ammaa ala kooléesh kuhkaa éhkaak kuhkaa ii ilíik. Heehtaa hawátam Akbaatatdía ala koolé kukaa awáss húuash kuk baa íischiisaaleetak. ³²Heem kuhtée ammaa al íkeesh dak ammaa al iikukkóosh dak ko ii ilíim ak kalátchetaahileesh kooshtúuk. ³³Heehtaa Jesus ak ilíikalatcheesh hilíashiiok.

“Akbaatatdía al ilíia koottáahilik.” huuk. ³⁴Hawátam Akbaatatdía balee héelass húuhkaak Iláaxbaaxpaam ii baa koochihtëesh ko ii díahchem ko ii iláakuuk. ³⁵Baksáau Akbaatatdía dáakbacheesh íchishim baatách xaxuatáahilia kukák hawasséehchek. ³⁶Hinna dáakbacheesh ak kalátcheesh ak ilíiikukkoosh iléem bale bilaxpáakam ítchikaatak ii baa koochihtëesh kal aáuk. Deéla ak ilíiikukkusseesh Akbaatatdía ak iitchúuleesh kala ko héeleeluuk. Bale bilaxpáakam ítchikaateesh alaaxtatáahilak Baaiiwaakoochihtëesh kúh díissuum Akbaatatdía baa an bakánniash an baailíssuash ii baa koochihtíhmaachik.”

Jesus dak Samaria bíam dak bach áxp iláauk.

4 ¹⁻²Jesus koóm akáxphawassdaawe dak ammaa bilihpíhche dak kuk áxpihkaak ahák John kuk kootasséem Pharisees kootéesh iikukkák bat shéess iláauk. (Heehtaa ala koottáahile Jesus kuk iiaxúa baa bilihpíhchessaak. Itchiik akáxphawassdaaweesh kon baa bilihpíhkuuk.) Jesus ammaa ii iláaattuua ehkaáhnak ³daásbaannatchiíhaak awám Judea huuash koon dáak kala chii Galilee kuss dáakuawiak. ⁴⁻⁶Hinna daáush is bíipbishim kalako ii awám Samaria huuash chúuss daáuk. Baapé kala kuá kuhtaaliché kalakoon duúla Samaria koon ashalakuluúm Sychar huuash assahké kuhtée díiok. (Kushkó Sychar koosáhta awám Jacob baháam chikéesh ko awéesh dáakbachee Joseph huaa kuúk.) Jesus hawass dáaweesh ii apásshem húula hinna al íshhuuash hiiák bakúteen awáatak íhchishíik. ⁷⁻⁸Jesus akáxphawassdaaweesh koóum kuk ashalakuluúash kuss óosseee íschinnaauk.

Samaria bíam íshhuulem “Bíakaataa eek al íishe ham bii íshíihkaawakuh.” hek Jesus. ⁹Hinna bíash kuss hilífasheek. “Dii Jew kooták dii bacheék. Bíh bii Samaria bilaxpáakak bii bíak. Shóotaatdak ii bíss bínnakaalak ishdiíwiálaa?” hek. (Hinné ii íwahkoosheesh hileen Jews dak Samaria bilaxpáake dúuptako bat dúupiak bach áxp baa hilíssuuk.) ¹⁰Jesus bakálee díak “Baaleetdak Akbaatatdía ammaa dákbíash élahchelak haak hinna díss bínmaakaaleesh bii sapéelak bii élahchelak biléem bíss dakáannak bilím xakáalaweesh ko balákdak an dii bilaxpáake ii baa

koochihtíhmaachik.” hem ¹¹kalakoon chikittaák hilíásheek. “Baa dáhkuleeleetak ii aliíshdeetak kootáa hinna an bilóosaau awuússee awateém baatcháachik. Bilím xakáalaweesh deesh shóotdaak alóoshiiwialaa? ¹²Heelak bas baaxaalfoo Jacob ala kooté dik dii iischiisé? Hinna an bilóosaau kón chikaawilikkuúk. Iiaxúa dak dáakbachee dak hileén bilisshíiom is baaaxuwishé hileén kúh bilisshíihchek.” hem ¹³kalakoon Jesus hilíásheek. “Bilaxpáake hileén bilisshíiot kak íiwakachiiluk. ¹⁴Heehtaa kan baa bilisshíiwahchelak kal ii dúuhpee íiwakatuuleettaahiliihmaachik. Kooták. Hinna baa bilisshíiwahcheesh kúmamaam bahéem poopshíiatak xakáalaweesh ko kala kooták kal ii baa iléem ii baa koochihtáhchek.” hem ¹⁵kuss hilíásheek. “Kootdák hinna dís bilé ham bii isshíihkaawakuh. Heelak kal ii dúuhpee bíiwakachissaak awíshboowaakahkussaawihmaachik.” hek.

¹⁶Jesus hinna bíash kuss hilíásheek. “Dáak dachílee dúttak chissáak áxpak húuh.” hem ¹⁷kuss hilíásheek. “Baachínneetak.” hem kúh “Koottáahilik eek baa sheelée. Dachínneetak. ¹⁸Kooták. Kala chiaxxúua dachínmishik. Hilaakée hinna bacheé dii bakúteeleesh dii dachílaassaak. Eek baa sheelée koottáahilik.” hek. ¹⁹Hinna bíash kuss hilíásheek. “Kan dii éwahchek. Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh ko dii hawák. ²⁰Baam bii chiwaawakúh. Diiluk Jews kooté ala sheelúua “Akbaatatdía al ihchi balee kuss chiwakíihche awaasúualaho Jerusalem kuhtée kuttáchik.” duuk. Heehtaa bas baaxaalfoo eek awaxaawé ala chiwakáau koók huuk.” hem ²¹⁻²⁴kalakoon Jesus hilíásheek. “Bíakaataa hinna baa dii baachiweewiáwee éhchekaashih. Samaria bilaxpáakeesh diiluk Akbaatatdía kuss dáhchiwakaaughtaa dáalaaxtuuk. Deéla ala kuss an bahchiwakáau kal ak éhchekaasheesh Jews bíiluk. Baleiichiweeítcheesh ak baa iléesh Jews kooté ko héeleen iikusták awé kootáa híihmaachik. Heem saskáat baapém dalílohmaachik. Shóohtennahtaa Baksáau Akbaatatdía kuss dáhchiwakiilohmaachik. Iwak awaxaawéesh dak Jerusalem dak kuhtée kala kuttách koon dáhchiwakiissaalohmaachik. Akbaatatdía bale iláaxak. Baapúum baatcháachuum kala shíassaataahilia bíwiawuuk. Koottannák kuhtáakaattaa Akbaatatdía ala kuss chiwakáaush bilaxpáakuum Iláaxbaaxpee ii éhchekaashiohmaachik. Kala shóonnahtaa

kuss chiwakiíwioolak kootíhmaachim Akbaatatdía isítcheehmaachik. Heem Akbaatatdía kuss chiwakáaulak kal annawíolak koóm Akbaatatdía ii isítcheehmaachik.” hek Jesus. ²⁵Kalakoon hinna bíash hilíasheek. “Ewahchekaataabaak Akhuuwíash Awóonmakaash shóon huulák baatách xaxúa baa ala sáapeesh balee chiweéitchiwilikkuuihmaachik.” hem ²⁶kuss hilíasheek. “Baa ii dílíia bíik.” hek.

²⁷Kalakoon iwahkookkéesh hileen Jesus akáxpawassdaaweesh chissáak duúlom Jesus bíam innáalatchim íkaak chiláshkaasuuk. “Shootkéelitdak kalako ii hinna bíá inníi?” hiliatuuk. “Sáapelahchewialaa?” haak “Sáapii hinna bíá dáannii?” hewioohtaa kalakoon ílíssuuk. ²⁸Kalakoon hinna bíash íííshe koon baaták iiwaachíssaak ashalakulúuash kuss chissáak déela bilaxpáake hiiák hilíasheek. ²⁹“Duúalah. Hinna bacheém bii an bilaxpáake ammaa an díawee xaxuatáahilia éhkaak daachím bii chiweék. “Akhuuwíash Awóonmakaash koók.” baliattaahilik.” ³⁰Heem ashhéele bilaxpáake iikuschitáahilik deéla Jesus ala kooléesh kuss daáuk.

³¹Hileen duúosh héelapko hileen Jesus akáxpawassdaaweesh bakíilitak “Rabbi baa duushíwáh.” huum ³²kuss hilíasheek. “Bik ammaa buúshbishim sáapdak díiluk dáalaaxtuuk.” hek. ³³Heem hileen akáxpawassdaaweesh bat shéess iláak “Hilaa sapéelak bale ammaa duushdák ooakuúwissaak.” huum ³⁴kuss chiweéitchek. “Ak bii húuhcheesh koóm bii báasak an bii baa hilíhcheesh díawaak uhpatáahile aawaák biháannak kal ii baaláawaalawe koók.” haak ³⁵Kalakoon bilaxpáakuuk kuss duúosh íkaalitak Jesus hilíasheek. ““Bílítaachiia shoopdák kan baa talíawahchewohmaachik.” heiluk. Heehtaa díштуuwishim bik díiluss hilíasheewaak. “Ii hawass íkaalah. Baaxawuá kal óosuum ala talíahkuua kala híik. ³⁶Hilaakéehtaa ak baa talíahche is baa íiwishe kulutták baaxawuá hawátxiik ak baa kalátcheesh an bilaxpáakuua ii baa koochihtalák hiliachik. Kootáa ak baa awuússeesh dak ak baa talíahcheesh dak daásittuulak áxpak baaihkammáatdak hiliachik. ³⁷Bale ílíim “Hawáteet kon baa awuússeet deéla ihéet kúh baa kulutchéek.” heesh íwahkoottaahilik. ³⁸Bik dii déewahkuuk baa talíalahkuuk. Bilaxpáake iháaum kon baa awuússiak bale

baa hilé an baalúua kón díook. Heelak díilun baa talíalahkaak dáhkuluttuuk.

³⁹Hinna bíash al ilíiash “Bii an bilaxpáake ammaa an díawee xaxuatáahilia éhkaak daachím bii chiweék.” heesh kalako ii Samaria bilaxpáakuum hinna ashalakulúuash ak kooléesh Jesus ak kalátcheesh iahúuk. ⁴⁰Heem hileen bilaxpáakeesh duúla Jesus díiak bakiitaahiláak “Balee áxpak dahkóolitbilikkuuh.” huum baapé dúupam áxpak koon daachík. ⁴¹Heem hileen bilaxpáakeesh Jesus ammaa ala shéesh iikukkúulak kala kannaa iihámmishtaahiluum kaláttuuk. ⁴²Hinna bíash kuss hilíashiiok. “An balee baa dachíweesh ii bahkaláttuua kuttáchissaak. Kan bíilaa Jesus al ilíia biikukkák awé kootáa bilaxpáake ak kulustakuuák ak iléesh koóm koottáahilim kal ii éwahkuuk.” huuk.

⁴³Kan baapé duupéem kalakoon Jesus Galilee kuss déek. ⁴⁴(Íischiisaa Jesus iixuatáahile ala shéesh “Akbaatatdía ammaihchiláakuuhche aasúuanmishe kuhkáa chikittaakuússuuk.” hek.) ⁴⁵Jerusalem kuhtée koon Galilee bilaxpáake ahúm baasaxphilúum Baapanmaaáatchelee huuash koon Jesus ammaa an díash xaxúia íkuuk. Heem hinna déesh déela awám Galilee híilelak kuhtée bilaxpáakeesh óhchikaapuuk.

Jesus bacheéitchim dáakbachee óochiahchek.

⁴⁶Heem Galilee hinna ala chúuss déesh amméaxeen Jesus awaasúualaho Cana huuash híik. (Íischiisaa koon bilé kummíilak ii baáchuuwilaxxee díak.) Koottaléesh awé Galilee ko koolám bacheém an bacheéitchiwishim dáakbachee anneéwisak kal ítchissaak awéetaa daachím awaasúualaho Capernaum ko koolák. ⁴⁷Hinna bachéesh baa iikukkúlem Jesus Judea kukaa huuák Galilee koolák huum dáamna Jesus hiiák bakáak “Capernaum bii áxpak kuss dáak balaakbacheé anneéwishkaasak kala sheewíam íkaawakak óochiahkaawakuh.” hek. ⁴⁸kalakoon kuss hilíasheek. “Bilaxpáakeesh baa dáhkalatchessuuk. “ii baa xíasseem kootdák deéla baa baatcháacheem díalaalak awákaalak hilaa” diliatak dii íwahkootuuk.” hek. ⁴⁹Hinna bachéesh bakáak hilíasheek. “Jesus hilaaktáahile bii áxpak dáawakak balaakkáate it shéessaa íkaawakuh.” hem ⁵⁰bakálee díak iláak

“Diah kan dáakuah. Daláake kal óochiak alíatdeetak.” Hinna bachéesh Jesus ammaa ala shéesh kaláttaak kalakoon déek. Kualasshíhpe koók. ⁵¹Heem baáhkiiluupe hinna dáakuash amméaxeen déem ishkawáashe ham akúkaa duúla dííok. “Daláake alíatdeetak kal ishtatáachisshik.” huuk. ⁵²Hinna íwahkootam kalakoon kala hinné báxxak “Sáawe kuhtaaliché kalakoon kal ittée?” hem hilíashiiok. “Húuleesh kualasshíhpe kalakoon axualatawée béaxak.” ⁵³Kalakoon hinna bachéesh baa dasshihták helem húuleesh kualasshíhpeen Jesus an bíss ala kuss hilíashéesh “Daláake kal óochiak alíatdeetak.” heesh chichéhchek. Heem kalako ii hinna bachéesh Jesus kala kannaa kalátchekaashik. Deéla aasúuishkawuuash bakákasshiia kúh kootúuk. ⁵⁴Hinné kal iilúuhpee koók Judea kukaa Galilee kuss chishhíash Jesus ammaa an día ii baa xíasseesh.

Jesus bacheém díilissaam al óochiahcheesh koók.

5 Kal íwahkootéesh piishchiisáa Jerusalem koon chiwakáak baasaxphilúum shóon Jews iiwátxaaum Jesus chishhíik. Heem Jesus daasé díak kuss déek.

²Deéla hinna Jerusalem áaxxaa binnaxchíwishim bilám koolám Iisaxpúatahchewishke huua koosáhta bahaaisáam koolák. Heem áaxxee kootáa alaátchiia chiaxxukaáshik. Hinna bahaaiséesh Jews ii aasúuko an dáasaasuaa Bethzatha huuk. ³Heem bilaxpáake bilé áaxxeetaa kootáa iiahkaásuum baa anneewishé ak ihch alínneete koók baa ishtáleete dak ak díilissee dak axúassaashee dak. Hileen alaátchiish kuhtaa iixaxúa xapáahak baa óolak kaáuk. Shóolaachiinnak hinna biléesh xachíihcheiluk. ⁴Al íkuxxaawishim bilaxpáakiexpawisheet báakukkoko awáss huuák hinna biléesh xachíihcheet ak koochihk dahpéesh kal isaanneé kala kookaásheen oochiáhak alíatdeettaahiliik. ⁵Bacheém anneéwishim bahaaiséesh koosáhta baa óole báalee dáahmíiaa pilakák axpíluupahpik. ⁶Jesus íkaak hinna bachéesh koon xapák ihch alínneettaahilak baa bíak daachík. Kalakoon Jesus húula híik. Anneéwisak awéetaawaache kala shíakaashim ehkaáshik. Heem kuss hilíashéek. “Oochialewialaa?” hem ⁷“Hinna bilé xachíit ak bii kuxshíleetam kan balahpiwiáwaawiit bashóochkaateen

bii dashpáaahkum anmeéleetiik.” hem ⁸kuss iláak “Chilaáh.” hek. “Eek annexápaache kulutták kan díilih.” ⁹Heem kala kookaásheen hinna bachéesh óochiak alíatdeettaahilim alaxapaachéesh kulaák koon hawass díilaahik.

Hinna áalammaahileesh kootdák Baapchikittúum koóm ¹⁰hileen Jews kootéesh hinna bacheém óochiahcheesh ko kuss iláak hilíashiiok. “Baleilíiaakaxpissee an baalaáche Baapchikittúua balee chikitchéehkaak balee baa hilíhchessuuk. Eek annexápaache dáhkulaak aák hawass daláwe baa ala kootássaak. Baa ihátdaak.” huum ¹¹“Bacheém basanneé bii óochiahcheesh bíss hilíasheek. “Eek annexápaache kulutták kan díilih.” bii heesh ii koótbak.” hek hinna bachéesh. ¹²“Sapéen “Díluuak annexápe kulaák dáah.” dii he?” huuk. ¹³Heehta Jesus kuk bilaxpáake ahúm koolúum héeleen daáhim hinna bachéesh ak óochiahcheesh sapéelak alaaxták. ¹⁴Deéla píishchiisaa kala chii alachiwakáauashbaakkussahkeesh awéelakoliche koon Jesus hinna bachéesh hiiák kuss hilíasheek. “Díikukkuh. Kan dii óochiak dii alíatdeettaahilik. Baa ala kxawíash dúusaah. Koótdaassaalak aaláa kala chii baa kxawíia iischiisaakaaséem ko dii kootíih.” hek. ¹⁵Hinna bachéesh kalakoon déela Jews is bacheéittuuash hiiák “Jesus koók basanneé ak bii óochiahkaawako.” haak chiweék. ¹⁶Baapchikittúum koon Jesus baa hilíate an díash kalako ii Jews kootéesh baa chúuss déehkaak hawáashiiiaaahkuuk. ¹⁷Jesus bakálee díak. “Biiláppe baa al ítche ko díak baapbahchikittúua koóuhtaa baa hinnaachím bíh ko itshéetaa baaléek.” hek. ¹⁸Hinna Jesus íwahkoosheesh kalako ii Jews kan aa daaskawáauk. “Kan baa baacháatchek. Baapchikittúua an baa áakaxpissuua dússhishik.” haak chii kúh “Akbaatatdía Biiláppe koók. Dáakbachee bíik.” haak kootáa ko ii Akbaatatdía ala kooté íh kala kootaátdelelek.” huuk. Heem ko ii dappeísshishtuuk.

Jesus baa an día xaxúa an baa baaláhkeesh koók.

¹⁹Heem Jesus bakálee díak kuss hilíasheek. “Baam dii baachiweéwiiluk. Ala koottáhile koók. Biiláppe Akbaatatdía baa an díash ko díawaaik. Baam díalak awákaak kala hilaa kuttát díawaaik. Bíilaa díawaassaak. Koochihk Biiláppe “Díah.” helak hilaa díawaak. ²⁰Kooták. Biiláppe

bii íchissak baa ala sáapannia xaxúa bii íkaahkaawakuk. Deéla hinna bacheém óochiahcheesh baa an bii díahchewia íschiisaataahiliohmaalik. Heelak alákuulak dáhchilasuuulak hiliachik. ²¹Biilápxe bilaxpáake kala saák kaáuhataa chiléhkaalahkuk. Deéla sapéelahtaa ínmaawiawaalak an bale bilaxpáakuum ii baa koochihtéesh kúh bakbiáwaalak koótbaawihmaalik. ²²Deéla Biilápxe baa chilassihchíssaaik. Itchihk bilaxpáake ala chilasshihtúua bakák bílaa bii díahchek. ²³Biilápxe kal íwahkootak iixaxúa kal ii bii chikittaakuúolak Biilápxe ala chikittúua ko kala kootúulak hiliachik. Hileen ak bii chikittaakuuwíassuuash Biilápxe kon húuhcheesh kúh chikittaakuússuum ko ii koottáahilik. ²⁴Baam dii baachiweéwiiluk. Ala koottáahile koók. Ak balíiikukkak ak bii húuhcheesh kalátchetaahiluulak Bilée Isée héelass déessaaohmaalik. Baaleettaa súua ko kala kootéesh iikusták an bilaxpáakuua ítchikaasheesh ii baa koochihtéesh kala ko kuss chilakkachíohmaalik.

²⁵Baapéem ko bilaxpáakuum iláa súua ko kala kootéesh Akbaatatdía dáakbachee áapche iikukkúum baa héeleen ak ilíiikukkoosh ihchichéhkum hilaa kal ilák kan bilaxpáakiohmaalik. Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Díikukkaalah. Ko baapéesh buúwohmaalik. Shóonnahtaa kootíihmaalik. ²⁶Biilápxe iiaxúa ak baa bilaxpáakahcheesh koók. Haak hinna dáakbachee iiaxúa díahchem kúh eék. ²⁷Haak deéla Bilaxpáakdaakbacheesh koóm awé áakeen bilaxpáake xaxúa chilassihché an baaláhke Akbaatatdía kon kuúk. ²⁸⁻²⁹Iwak chiláshissalah. Baapéem ak shéesh annúusaau it koolúua xaxúa áapche iikukkák chilaák iikustúum chilassihchíohmaalik. Ko baapéesh kala saskáat bíwohmaalik. Bilaxpáakuum ak baa ítche díoosh chilúuash kal ii súuleete kal ii baa koochihtíihmaalik. Deéla bilaxpáakuum ak baa kxawíihilaaahkuuash chilúuash Bilée Isée héeleen kan datchúshe kal ii baa koochihtíihmaalik.”
hek Jesus.

Jesus sapéetaahinnak ak ii iichiweésh

³⁰Jesus kúh hilíasheek. “Balasalakootéesh bulusáak ak bii húuhcheesh daasalakooté díawaak. Heem bílaa éhkoon baa bíkuchkak baakáhkussaak. An bii baáliliia biikukkák ko ii

bahchilasshihchík. Heem bilaxpáake an bahchilasshihchéesh annawitáahilik.

³¹“Bílaa bii hilítatak.” baak bihch ii balíilak bii dáhkalatchelituu xuh shóotduulak. ³²Heehtaa baa iháam koolám bas baa al iichiweé ítcheesh ak chiwaawakó koók. Biilápxe Akbaatatdía koóm ammaa ala sheé xaxúa ala koottáhileesh ko dii chiwaalákuum kuk kootúum éwahchek.

³³Kooták. Dínnaxuooh akiláalakuum dáawasuum John kuss déehkuum bii ala koottáhileesh kan dii chiwaáuk.

³⁴⁻³⁵John ammaa ala sheé dii chichéhchewahkaak ii díluulak baliachik. Kuk hinna John baa ala koottáhileesh óoweelak biláakisshilak ko kala kooták. Ammaa ala shéesh dilúttuulak sháakaashissaht ala sáashiim déaxalaacheesh baalíhkammaatuuk. Heehtaa éhkoon bilaxpáake al iláawakoosh ko bíawaassaak bii sapéetaahileesh éhkuulak baliachik. ³⁶Heehtaa ammaa an díawee kal ii bii sapéelak ii xíassaak kuk baakáak John al iláawakoosh kuk doosaláauk. Bale an baa hiléesh Biilápxe an bii básheesh bii iháalihcheesh ko díawaam kon bii húuhcheesh kal ii xíassaak. ³⁷Haak deéla Biilápxe ak bii húuhcheesh iixúa bii ii ilíilak baa koottáhilik. Al iláawakoosh baa ala kootá dak an baa ala xíassaahkaak heesh kúh kal ílaataahilia éhkoon huuák heessaak áapche díikukkuuleetak alákuuleetak. ³⁸Heehtaa Biilapxe koóm dii héelass bii húuhcheesh it bii dáhkalatchewialaassuum al ilíiash dalásawuuko dáhkuleessuuk.

³⁹Baawaalaáchim Baaxpéesh ákahchiia dáamnaalaakahkuulak ii an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtalak diliatuuk. Hinna baa dáamnuuash xaxúa bii bii ii iláauk. ⁴⁰Heeht it bíss dalóowialaassaak it baa élahchewialaassuuk. Koótduulak an dii bilaxpáakuuash al ii baa koochihtéesh balákbohmaachik. ⁴¹Bilaxpáakeem bii baatcháatdak hiliatuulak baliachissaak. ⁴²An dii ala kootúua éwahchek. Baaleettaa Akbaatatdía aláchissaatdeleluum éwahchek. Dalásawuuko Akbaatatdía dáasshihchissuuk. ⁴³Biilápxe dii héelass bii húuhkaak ihchi bii ilíihkaakuuak íwahkooteht bíss alákaassuuk. Heeht kúh baa ihéem ílaa huuák dii hiilák Biilápxe kon húuhchessaahtaa kuk dáhkalatchelohmaachik. Heehtaa it

bii sápdahchewialaassuuk. ⁴⁴Díin bach kussáau díiluttat bat sápdahkuulak kootáa Akbaatatdía baa kuttácheesh kuk díhchi báaxxiialahchewialaassuum shóotdaak bii dáhkalatchewialuu? ⁴⁵Deéla Biilápxe ishóoche dífolak ak dii baa aahíia bíissaak. Moses ak dii baa aahíia koók. Eeh Moses koók. Baleilíiaakaxpissaam dákuuash al aláachiwuua ii an dii ilíiolak an baa bíáluuash koók. Heehtaa hileen an baalaátuua koók ak dii baa aaliío. ⁴⁶Heehtaa Moses an baalaácheesh bii bii ii baalaáchik. Heem baaleetdak an baalaácheesh dáhkalatchetaahilak aláachiwuulak bíh bii dáhkalatchelohmaachik. ⁴⁷Heeht Moses an baalaácheesh dáhkalatchessuulak sáapii ammaa ala sheewée bii dáhkalatcheliilu?” hek Jesus.

**Jesus bilaxpáake pilakisáa pilaké
chiaxxó baa duushíhcheesh**

6 ¹⁻⁴Kal íwahkooteesh hileen Jews kootéesh baasaxphilúum Baapanmaaáatchelee huuash kala koosáhtak. Heehtaa Jesus awám Galilee huuash kuss chishshíik. Kalakoon bilichkisáam Galilee huuash áakuhchiss dáak áakkaako hiik. (Hinna bilichkiséesh kúh an dáasaasua hawáte “Tiberias” huuk.) Aalammaahile ak baa anneewishé ii óochiahcheesh bilaxpáakahkaashim íkuum píisshe daáuk. Jesus hileen akáxpawassdaaweesh áxpak shiché héelahkeess dáak kalakoon áppaa awáatuuk. ⁵Jesus hawass íkaak heelitdem bilaxpáakahkaashim kuss duúom Philip huua kuss hilíasheek. “Shóon bale ammaa duushéem awíaschilak hileen bilaxpáake xaxúa baa duúshbahkuuk he?” hek. ⁶(Jesus iiaxúa shóocheewialak kal éhchehtaa baa báxxak ittákkaa ii chilassihchiwiák.) ⁷Philip bakálee díak hilíasheek. “Héahe bilítaachiia dúupahpim baa díawuulak íiwishe kooláhtaa ii baaxawuá awíaschilak íkuxxache hawátattachiikaattaa dáashioolahtaa balee úhpissaaihmaachik.” haáhik. ⁸Hileen akáxpawassdaaweesh héeleen hawátam Simon Petersh iiké Andrewsh kon ilíik. ⁹“Hinna shikáakam hileelám eé kuleé is baaxawuaóoshe chiaxxukáatam kala koowikáatak. Buá íashtakaate kúh dúupkaatam kuleék. Heehtaa kuk kooshtakáatam kootáa eek bilaxpáake iiahúum baatcháachik.” hem ¹⁰hilíasheek. “Hileen bilaxpáake xaxúa awáachihkaalah.”

hek. Hinna ala koolúuash kootáa bikkaashúa baatcháachim héeleetaa awáatuuk. Bacheé kuttáche chimmúum pilakisáa pilaké iichiaxxaatúuk. ¹¹ Jesus hileen baaxawúash dúttak aák chiwakáak Akbaatatdía kuss “Ahóoh.” haak kalakoon hileen ak awáacheesh dúmmachihchek. Hileen búash an díash kúh kala kooták. Heem ammaa duushbíoo xaxúa dúttuuk. ¹² Aaleéla kal iixaxúa iaxpásuum akáxpawassdaaweesh kuss hilfasheek. “Eek ammaa duushíssuua bach aahíihkaalah. Baa alaxpé hawáxiassaalah.” ¹³ Hileen baaxawuaóoshe chiaxxukáateesh duusák koowíom alaxpé bach aaliíom baaísshe axpíluupam ílutchikiok. ¹⁴ Hinna íwahkooteesh hileen bilaxpáakeesh sahkéelituum Jesus áalammaahile bale ammaa duushé áxpihcheesh íkuulak “Alahiláa Akbaatatdía Ammaaihchiláakuuhchem Húhchewiash koolák kan balee hiichichéek.” huuk.

¹⁵ Hileen bilaxpáakeesh kan dútchitaahilak bacheeitchihkaáhmioom Jesus éhkaak kalakoon hinna shichéesh ittáchkaat isshixaáhik.

Baapím Jesus bilichkisée áakeen díilik.

¹⁶ Deéla kan bíliiwaxpiwialak akáxpawassdaaweesh ammuúss chissáak binnáaskeen óoluuk. ¹⁷ Kootáa chihpashdák Jesus it húussaak. Heem is báasheeo dahpúuash binnaxxuwák bilichkisée áakuhchiss dáak awaasúualaho Capernaum kuss déewiook. ¹⁸ Kalakoon huché hiisáakaasak kootáa binnaxxiché kúh kan aa baatcháatdawik. ¹⁹ Hinna bilichkiséesh áakuhchiss daáu binnaxxuwúua kan baleanníle dáawiia dasshíhpek. Heelom kalakoon bilaxpáakam bilé áakeetaa díilik koosaa húum íkaak dúhpupéoo ii baa ehkuuleettaahiláauk. ²⁰ “Bíik bah. Dúhpupéessaalah.” hek Jesus. Kalakoon koóm éhkuuk. ²¹ Kalakoon kuxsák hinna báasheesh dahpíhchewialom kootáa ala kuss daáush kala kookaásheen kuhtée diiáhuuk. Jesus baaxawuám báakukkoko awáass húuash koók.

²²⁻²³ Baahkiilupée Baxxiilaatúuash baaxawúash al aák chiwakáak ala kummílam bilaxpáakeesh duusúuash hileen bilaxpáakeesh bilichkisée it dáaskeeluuk. Báashee hawátkaatam hileen akáxpawassdaaweesh dahpák ii áakuhchiss daáum Jesus kuk áxpak dahpák déessaam éhkuuk.

Kalakoon Tiberias kukaa báasheem duúla koosáhta óochiook. ²⁴Hileen bilaxpáakahkaasheesh sáhkaatchelom Jesus dak akáxphawassdaaweesh dak koolássuuk. Heem kúh báasheesh dahpák Capernaum kusseé Jesus chichíinnaauk.

²⁵Hileen bilaxpáakeesh bilichkiséesh áakkaako koon Jesus ólapuum deéla díak báxxuuk. “Rabbi balee chiweeitchiiawilikkauh. Shóotdaak shóottaleesh koon hilihtée daláa?” huum ²⁶bakálee díak hilíasheek. “Hinné koottáahilik. Kal ii bii dáhchichiiluash báalammaahileesh al alákuuash kussaak. Dii baa duúshbahkaak dii iaxpáshbuum kalako ii bii dáhchichiiluuk. ²⁷Bale ammaa duushé kuttách ii díhchi baashitchéssaalah. Kuk shíassaa xawaáhiiluk. Bilaxpáakdaakbacheesh bale ammaa duushím kuk al ii dii bilaxpáakuua ii baa koochihtéesh kon dákuohmaachik. Iilápxe Akbaatatdía kon koochéhchek. Kooták. Akbaatatdía hilíasheek. “Ammá an díawahche ko kuhtéetaa díam awáchishshik.”” hek. ²⁸Kalakoon kan báxxuuk. “Shóotbuulak kalako ii Akbaatatdía ammaa an díawuua isítcheek he?” huum ²⁹hilíasheek. “Akbaatatdía an baa hilé díalaawialuulak hawátam dii héelass húuhkuuash dáhkalattuulak koók.” hek. ³⁰Bakálee díak hilíashiok. “Dáalammaahile an dii baaxpée ii balee íkaalahchelak an dílíia ii bahkalátchewiiluk. Dik shóotdaawialaa? ³¹Bas baaxaalíoo akúkussahkuuash koóum Moses píisshe daáush anmachúhkeesh koolúuash manna huum ko duusúuk. Hinna hilíateesh Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan an baalaátuuash hilíashiok. “Baaxawuá báakukkoko awáss húuhkuuash kuúm duusúuk.” huuk.” huum ³²kuss hilíasheek. “Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Báakukkoon baaxawuám dákuuash Moses kon dákuusauk. Heehtaa Biilápxe koóm hilaakée báakukkoko baaxawuatáhile ak dákbioo koók. ³³Akbaatatdía ko baaxawuatáhilim húuhcheesh hawátam báakukkoko awáss huuák bilaxpáakkootaa an bilaxpáakuuash kúuash koók.” hek Jesus. ³⁴Chikittaák kuss hilíashiok. “Jesus kan baaptatchée hinna baaxawuatáhileesh kan bilikkuúh.” huuk.

³⁵Jesus hilíasheek. “Baaxawuám an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtéesh dákuuash bíik. Ak bii hiiák ak bii kalátcheesh alíisuuleetihmaatak kootáa íwakatuuleetihmaachik.

³⁶Heeht hinné dii baachiwaáuk. Ammaa an díaweesh alákaak

dakaáuhataa it bii baa hínnahkalatchessuuk. ³⁷Biiláppe koóm bilaxpáake iláawakak bakbíash xaxúa baapéem bíss duúohmaachik. Ak bíss huuá xaxúa akxiíwaassaawihmaachik. ³⁸Báakukko Baaiiwaakoochihtéesh ko kukaa boók. Ak bii húuhcheesh koóm daasalakooté kuttáchkaat ko díawaawiawaak ko ii boók. Bik balasalakooté dak ammaa an díawaawiawee dak ko ii boóssaak. ³⁹Hinna ak bii húuhcheesh ammaa íkuchke hinné koók. Bilaxpáake an bakóosh hawátkaatdahtaa xapíiwaassaawihmaachik. Kal íwahkootéesh baapiiháakdak xaxúa chiléwahchewihmaachik. ⁴⁰Kooták Biiláppe bilaxpáake xaxúa dáakbachee bíim kaláttaak bii éhchetaahiluum an bilaxpáakuua ii baa koochihtúulak hiliachik. Heem ínmaak baapiiháakdak kaka dii chiléwahchewohmaachim ii píishilee kal ii dásuuleetihmaachik.”

⁴¹Jesus hílíasheewishik. “Baaiiwaakoochihtéesh koon baaxawuám awáss húuash bíik.” hem hileen Jews kootéesh al ilíiash kalátchessaak kalako ii baa aashtátak bat shéess ilíihahoolittaak ⁴²híliashiiook. “Hinné Jesus koók balátuum. Joseph dáakeesh koók. Aksée éwahkuuk. Kala shóotaatdak ii “Báakukkoon Baaiiwaakoochihtéesh ko kukaa boók.” he?” ⁴³Jesus bakálee díak “Díin bach kuss dilíihahoolittaaahkussalah. ⁴⁴Bilaxpáakeem ílala bii kalátchewialak alínneetak. Heehtaa Biiláppe iláak bíss húuhcheihmaachik. Heelak kal ii bíss huuák bii kalátchem baapiiháakdak kúh chiléwahchewihmaachim kaka bilaxpáakiohmaachik. Biiláppe ii bii déehcheesh éek koók. ⁴⁵Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem baalaátak “Akbaatatdía bilaxpáakkootaa baáliliihmaachik.” hek. Hileen Akbaatatdía al ilíia ak iikukkák ii baa ehkaáheesh bíss duúok. ⁴⁶Haak Biiláppe ak íkuuleettaahilik. Heehtaa ala kooléesh ko kukaa húum ak íkeesh ittáchkaatak. ⁴⁷Ala koottáhile dii baachiweéwiluk. Sapéelahtaa bii kalátchelak ilíihmaachim an bilaxpáake ii baa koochihták. ⁴⁸⁻⁴⁹Koottaléesh díss baaxaalíooosh awám anneettáahilim koolúuash manna kootéesh ko duusúuhataa kootáa ii baa koochihtássaak shéeiluk. Heehtaa hinna baaxawuám ii dii bilaxpáakak áalahkuuash bíik. ⁵⁰Kooták. Hinna baaxawuám kootáahilik

báakukkoko díiluss húuash bíik. Sapéeolaht duusúulak kal ii súdeetak. ⁵¹Hinna baaxawuám ii dii bilaxpáakak áalahkuuash báakukkoko awáass húuash bíik. Hinna baaxawúash ak duushéesh ilíihmaachim an bilaxpáake ii baa koochihták. Hinna baaxawúash baxúash koók. Hinna awé áake kootáa bilaxpáake baxúa bakbíáwaak ilúulak baliachik.

⁵²Jesus íwahkoosheesh kalako ii hileen Jews kootéesh ín bat shéess bach ilítuua baatcháachik. “Kala shóotaatdak ii hinna bacheeichkáate axúa balee duushíhchewia?” huuk. ⁵³⁻⁵⁶Heelak Jesus ihkakoólia chiweék. “Ala koottáhile dii baachiweéwiiluk. Bilaxpáakdaakbacheesh axúa dilúsak is íle ishdiíolak koók. Koótdaassuulak dii bilaxpáaktaahilissuuk. Heehtaa baxúa bale ammaa duushtáahilak bas íle bale ammaa ishhiitáahilik. Heem baxúash ak duusák bas íle ak ishíiash ilúum ii baa koochihtúuk. Kan díishooulaht baxúa dilúsak bas íle ishdiíolak bii bakúteen áalahkuum dii awáxpak áawahkuuk. Kalakoon kan balee hawátkaatiihmaachik. Haak baapiiháakdak chiléwahchelak kaka bilaxpáakiohmaachik. ⁵⁷Biiláppe an bilaxpáake kuúim an baatcháache ii bii bilaxpáakak. Dii héelass bii húuhchem hinna baxúash dilúsuulak an bii baatcháache díiluh ii dii kootíohmaachik. ⁵⁸Dís baaxaalíioosh koottaléesh manna kootéesh duusúuk. Heehtaa kootáa ii baa koochihtássaak shéeiluk. Heehtaa hinna baaxawuám kootáhileesh Baaiiwaakoochihtéesh kukaa húuash koóm hinna baaxawúash ak axúasseesh kal ii baa koochihtíohmaachik.” hek. ⁵⁹Jesus al íwahkoosheesh Capernaum kuhtée alachiwakáuashe koon baa baachimmíhcheesh héelapkok.

**Akáxphawassdaawe ahúm Jesus ii
baa hilíssuum íhchish daáuk.**

⁶⁰Akáxphawassdaawe iiahúum al ilíiash iikukkák hilíashiiok. “Baa baalúukaashim ko sheém ak díawialeetak.” haak kootáa kalátchessaaohmaachik. ⁶¹Hileen akáxphawassdaaweesh ín bat shéess ilíihahoolittaak heelom Jesus kal éhkaak daachím kuss hilíasheek. “Ammaa dii baachiwaáush kalako ii kan baatách koómnaawialuu? ⁶²Baaleetdak Bilaxpáakdaakbachee ala kooléesh báakuss chishshíilak alákuulak shóotduuk he? ⁶³Akbaatatdía Iláaxbaaxpee kal ii dii bilaxpáakak áalahkuuash

koók. Bilaxpáakeem ílala baam díawialak kuk baa hámneetak. Hehtaa bale iláaum bik dii baachiwaáush ii Iláaxbaaxpee díss aawooák ii an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtéesh koók. ⁶⁴Kootáa díiluh it hám bii dáhkalatchessuuk.” (Désheetaa kukaa Jesus ak kalátchesseesh éhkaak hawátam ak iháass keewíash kúh kal éhchek.) ⁶⁵Kalakoon hilíashheek. “Iwak ii dii baachiwaáush éhkoon dílala bíss dalúuwialuulak baaleetiihmaachik. Hehtaa Biiláphe koóm dii bíss húuhchewioolak kootíihmaachik.” hek. ⁶⁶Kal íwahkoosheesh kalakoon bilaxpáake iiahúum ak píisshe déesh daáskulussaak íhchish dáak áxpak hawass dáawissuuk. ⁶⁷Kalakoon Jesus hileen bacheé iiaxpíluupeesh kuss iikussáak hilíashheek. “Díiluh bii alíhchish daléewialuu xuh shóota? ⁶⁸Simon Petersh koóm kuss hiliashheek. “Jesus díttachkaat an dilíash ii balee an bilaxpáake ii baa koochihták. Ak baa baáliliia iháasse hámneetam ammaa kuss baakalúuleetak.” ⁶⁹Deéla an dilíash bahkaláttuuk. Baawaaxpaakaáshim Akbaatatdía balee héelass húuhchewiash díim éwahkuuk.” hek. ⁷⁰kuss hilíashheek. “Bíilaataahilia diiaxpíluupam dii buluttúuash dii héeluuan baleiláaxxawiia is bacheeítchik.” ⁷¹Simon Iscariot dáakbachee Judas ko ii ílík. Bacheé iiaxpíluupeesh ko hawáhtaa Jesus kal ak iiwaaíaschileesh koók.

Jesus akúpiisaakshe koóuhtaa kalátchessuuk.

7 Kal íwahkoteesh aaleéla kalakoon Jesus Galilee kuhtaa hawass dáawak ashalakuluuá iháataa híik. Heht hileen Jews is bacheeíttuush Jesus óolak an dappé chíilakaaum Judea kuk kuhté baannátchiihaak híissaak. ²Deéla Jerusalem koon baasaxphiúua kala koosáhtalak hileen Jews kooté ashdaxpashé al áaahkuuash chichéhkaak díailuk. ³Heem Jesus akúpiisaaksheesh kuss hilíashiiok. “Diah iak Judea kuhté an baasaxphilúuash kuss dáah. Heelak kalako ii akdiiáxpawassdaawe dáalammaahileesh kúh íkuulak hiliatuuk. ⁴Bilaxpáakeem éhkoon asiít dewialak iaxualaachíssaahmaatchicheek. Ammaa an díaleesh baatcháatuulak kootdák bilaxpáakkootaa díhch íkaalahchelak kal ii kooté koók.” ⁵Kooták. Ii akúpeesh koóuhtaa kalátchetaahilissuuk. ⁶Jesus hinna baa shííosh bakálee díak hilíashheek. “Ikuukaweh. An baalée al íkuxxee it híissaak.

Heehtaa diiluk baakoon baa dalásduupassaa shóottannat kuss daléewialuulak kootíihmaachik.” ⁷Diiluk bilaxpáake ii dii isítcheessaailush daatdeetak. Heehtaa “Bilaxpáake ammaa an díoosh xawíik.” baak sheewáawaakahkum bik ii bii dúupioo koók. ⁸Diiluk daléewialuulak dáalah. Bik baaleessaáhmiik. Al íkuxxaawishim koottannák hilaa kuss baaléewihmaachik. ⁹Iwak hilíasheesh ik déessaak Galilee koon daachík.

Jesus baasaxphilúuash déela híik.

¹⁰Deéla hileen akúpe baasaxphilúuash kuss daáush píishchiisaa Jesus xálittaak dáak baa bitéechiak dahkúk. ¹¹An baasaxphilúuash koon Jews is bacheéttuuash chichíilak baa báxxak “Hinna bacheeichkáate shóon déelak alákaa?” huuk. ¹²Bilaxpáakalakuuash íin bat shéess chitchilaáhak hám hilíashiiok. “Jesus bilaxpáakitchik.” huuk. Hám kúh “Baaleettáahilik. Bilaxpáake kúak iháass aaléek.” huuk. ¹³Heehtaa hileen bilaxpáakeesh ak bacheeítchiwisaacheesh chiláauk. Heem Jesus íin bat shéess ii iláaut iláaush hiiséessaailuk.

¹⁴Deéla baasaxphiúuash kala héelapaacheen kalakoon Jesus dáamna alachiwakáauashbaakkussahke awéelakolicheen baa baachimmíhchek. ¹⁵Hileen Jews kootéesh Jesus al ilíia iikukkák chilásuuk. “Kúkkala shóotaatdak hinna iisáakshe baachimmíleettaahilia kootáa baa éhkaak baatcháachik.” helom ¹⁶Jesus bakálee díak hilíasheek. “Biiwaxúa ammaa basshihché ko dii baachiweéssuuk. Ak bii húuhche ammaa baáliliíash koók. ¹⁷Díishooulaht Akbaatatdía al ilíia ko díalaawialuulak ammaa ala sheewée bíilaa díawaa xuh Akbaatatdía ammaa baáliliíash koolák kal élahchelohmmaachik. ¹⁸Bilaxpáakeem éhkoon kal íilaa ammaa dasshihché ko sheelák ii ihchi báaxxiawiam ko ii koochéek. Heehtaa deéla Akbaatatdía hawátam húuhcheesh kuk Akbaatatdía dáashe ko báaxxiak ko ii iláak kuk bilaxpáaktaahilak bísshissaak.

¹⁹Moses kon baleilíiaakaxpisse bilikkuúk buh. Kootáa díixaxua ko bale ilííash díalaawialaassaak kootáa bik sáapíi bii dáappeewialaalakaau? ²⁰Hileen bilaxpáakeesh ala shíío ““Bii dappeewíook.” diliachik. Baleiláaxxiawim daxúa awúualak kal ii dii baaláaxaatchicheek.” huuk. ²¹⁻²³Jesus bakálee díak “Baapbahchikittúuash koon bik áalammaahile

hawátkaatam díawaak bacheém ii óochiawahchem éhko dáhchilashkaasuuk. Moses al ilíim páttalakuum daláakuua áaxxaalapashkuuk. (Heeht baaleetak bas baaxaalíoo iischiisaataahilia koochihk díook.) Kootáa Baapbahchikittúum koon hinna bale baa íkuchkim Moses balee óowiash dilússhishbialaassuulak iwak bale baa hilé díaluuk. Heem bik bacheém isaaneeé óochiawahchem alíatdeettaahilik. Sáapii bii baa hínnahkalatchessaa daláskawaau? ²⁴Ittákkaa an baa alákuua ii baa chilassihchíssaalah. Itchihk ala koottáhile éhkaak ii baa chilasshihták hilaa ii diláalah.” hek Jesus.

Akhuuwíash Awóonmakaash koóx sáapa?

²⁵Heesh kalako ii hileen Jerusalem ak koon áaahkuuash hawá hilíashíiaattuuk. “Hinné bacheém chichíilak dapeewíooosh koóm ²⁶baa al ahóon al íkaataahiluan ilíikaashdatchim hileen bas bacheeíttuua dússhihchissuuk. Hilóssheekaateen hinna Jesus huaa sapéelak Akhuuwíash Awóonmakaash koolák éhkuuwissaak.” huuk. ²⁷Heehtaa baaleetak ko Akhuuwíash Awóonmakaash huulák shóokaa huulák ak éhcheleetiihmaachik. Heehtaa hinna bacheé kuk sapéelak shóokaa huulák éwahkuuk. Heem hinné kuk shóotaak koók he?” huuk. ²⁸Jesus alachiwakáauashbaakkussahke awéelakoliche it kooléesh baa baachimmíhche héelapko iláak hiisáa hiss déehkaak hilíashéek. ““Sapéelak éwahkaak shóokaa huulák éwahkuuk.” dilíataatdelelok. Ak bii húuhche an baláawako baa koottáhile ii ilíim sapéelak kootáa dáalaaxtak ik dii baaláhkassuuk. ²⁹Heehtaa bik éwahchek. Ala kooléesh ko kukaa boóm kúh kón bii díiluss húuhchek.” hek Jesus. ³⁰Kalakoon kan dutchitaahiláak íhch alíinneettaahileewialom aliilúuleetak. Al íkuxxee it híssaam ak dússhihchileetak. ³¹Heehtaa baa héele hámmisak hilíashiiok. “Akhuuwíash Awóonmakaash shóon huulák áalammaahile ii baa xíassaahchem hinna bacheé ammaa an día kala kooták.” huuak kaláttuuk.

Akíssatdee déehkaak Jesus daxchíhchewiok.

³²Pharisees kootúum hileen bilaxpáake ala chitchiláaum an baa ala shíío iikukkák heelak kalako ii akchiwakíiwacheeitchikaasheesh áxpak bat díiak

alachiwakáauashbaakkussahke akíassee Jesus kuss déehkaak dútchihchewiok. ³³Hinna íwahkootesh Jesus hilíash. “Dii bii héeleluua shíakaashissaa kalakoon hilaa ak bii húuhcheesh kuss bahchishíiwihmaachik. ³⁴Heelak bii dáhchichiinnahtaa bii alóolapissaalohmaachik. An bii ala kooléesh bíss daluúwialuulak annúuleetiihmaachik.” ³⁵⁻³⁶Kalakoon ammaa ala shéesh ii hileen Jews kooté baa ala koótalaaxtak ílaahkaattaa bat shéess iláak ““Bii dáhchichiinnahtaa bii alóolapissaalohmaachik.” haak “An bii ala kooléesh bíss daluúwialuulak annúuleetiihmaachik.” helak iwak al ilíia sáapahchelitdelelak balee alaaxtak. “Hinna bacheeichkáate shóoss déewialitdelelak ko ii awóolapissaawohmaachik he? Ííiak awihée bas bilaxpáakuua ham kuss dáak baaihée ko héeleen áahkuuash kootáa dáak Jews kootásseesh koóuhtaa baáliliwiawas.”” huuk.

bilím ii balee bilaxpáake ii baa koochihtéesh

³⁷Baasaxphiúuash baapé háakkaashe kala héele baatcháache koóm koottaléesh Jesus iluuák iláak hiisáa hiss déehkaak hilíash. “Díishooulaht díiwakatuulak bíss daluúolak dii bilishíiwahchewohmaachik. ³⁸Baawaaláachim Baaxpéesh awuuá ala shííosh hilíatak. “Ak bii kalátcheesh kúhmaam bahéem bilé xakáalawim daasé koon báakuss iikustalák ko kala kooták. Heem bii dáhkalatchetahinnak bíss duúak ishíiaalah.” huuk.” ³⁹(Jesus iwak al ilíash Akbaatatdía Iláaxbaaxpee ko kuhchek baapéem ak kalátche dúmmatbiash. Hehtaa koottalée kuk Jesus an baaxpéesh an baatcháacheesh bilaxpáake éhchehcheesh it kootássaak ko ii Iláaxbaaxpee balee héelass it huuhkaawilikkuusséek.)

Jesus kalako ii bilaxpáake bat baa aashtátuuk.

⁴⁰Akian al ilíash ak iikukkó héeleen hawá hilíashiiok. “Ala hiláa hinna bacheé Akbaatatdía Ammaaihchiláakuuhchem Húuhchewiash koochichéek.” huuk. ⁴¹Hawá kúh “Akhuuwíash Awóonmakaash koók.” huuk. Iháaum kúh “Baaleetak Akhuuwíash Awóonmakaash kuk Galilee kuhtée koon húussaahmaachik.” huuk. ⁴²“Baawaaláachim Baaxpéesh awúuan an baalaátuua Akhuuwíash Awóonmakaash Bacheéitche David is ílannee ko hawák Bethlehem ko koon

bishíhmaachik.” huuk. “David iiaxúa ko koon íiwishik.”
 43 Hileen bilaxpáake Jesus al ii dasshihtúua kalako ii dúuppeek. 44 Hám Jesus dutchitaahiláak daxchíhchewiak heelohtaa ak dússhihchileetak.

Jews is bacheeítchishiishiaahe Jesus kalátchewiassuuk.

45 Hileen akbaaíasseesh déehkaak Jesus daxchíhchewioosh dútchissaa chissáak deéla akchiwakíiwacheeitchikaashe dak Pharisees díom báxxak “Sáapii aalaluússuu?” huum
 46 “Hinna bachéesh al ilíikisheesh baatcháachik. Hilaa baa kootbiikukkúukook.” huum hileen akbaaíasseesh 47 alilásak hilfashiiook. “Díluhtaa kan dii kúak dii iháass aalaúchicheek.” haak daxxiixiahuuk. 48 “Ehkoon bas bacheeítuushiishiaahe koóu xuh Pharisees koóuht hawátkaatdaht ko eek bacheeichkáate kaláttuua díikukkuuwishi? 49 Baaleetak. Hileen bilaxpáake kúh baa éhkuuleetdassheen kaláttuuk. Baleilíiaakaxpissée alaaxtatáhiluum Akbaatatdía ii sheekaalík.” 50 Hileen Pharisees kootéesh héeleen hawátam Nicodemus huuk. (Dáhchicheelahkuulak íischiisaa déela Jesus hiiák ak áxp ilíiash koók.) Axpe kuss hilfashheek. 51 “Bas baleilíiaakaxpissuua an baalaátuua bilaxpáakeem koochihk ilíiwahkaak biikukkák ammaa an díash éwahchewiawaak hilaa kan bahchilasshihták kalakoon sheewaakaánmohmaachik.” hek. 52 Nicodemus huaa íwahkoosheelem bakálee díak hilfashiiook. “Sáapii alóhchipchi? Díh Galilee ko kukaa dalóox sáapa? Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhche kussaak. Baawaalaáchim Baaxpéesh dáawiiak awuuá chichílih. Koolássaak. “Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhche Galilee kukaa húuihmaachik.” huuwishdeetak.” huuk.

53 Hileen bilaxpáakeesh kalakoon kal éetshii dáak daákaauk.

8 Heehtaa Jesus kuk hinna awaxaawím
 Baáchuushipitkaate huuash kuss déek.

bíam bach kataalúum dúttuush

² Ko baáhkiiluupe dappítsaashiia
 alachiwakáauashbaakkussahkeesh awéele kala chii Jesus híim hileen bilaxpáake xaxúa iiwátxaak áaxxee díom

kalakoon awáatak baachimmíhchek. ³Baleilíiaakaxpissee ak éhchekaasheesh dak Pharisees kooté dak koóum bíam aaluúak ak kooléesh ishóocheen iluúhkuuk. Hinna bíash bach kataalúum áakasheek dúttuuk. ⁴Heem Jesus kuss hilíashiok. “Jesus balee baálilaah. Hinna bíash bach kataalúum áakasheek. ⁵Ikaakaweh. Baleilíiaakaxpissuum Moses bilikkúuash an balee díahche hilíatak “Biiá ii xíhchichihkaak bíá kooté dappiiáalah.” huuk. Heelak dik “Shóotak.” diliachi?” ⁶Hinna baa báxxuuash kal ii Jesus alachúass aaliíwiak al ilíia ihaakkéelalak ko ii baa aaliíwiok. Heelem Jesus awáxaak ischuhpé ii awé koon baalaáchik. ⁷Heem kootáa ákahchiia baa báxxak ilúulom Jesus iluuák kuss hilíashheek. “Díishoolahtaa dii ítche ii baa kxawíannialaaleettaahinnak diichihkaa biiám dúttak hinna bíá ii diiák dichíh.” hek. ⁸Kala chii awáxaak awé koon baalaáchik. ⁹Hinna íwahkoosheesh hinna bíá ak óosh xaxúa iikukkák kalakoon hileen baa isáateesh íluchihk dáaahkuua aa Jesus dak hinna bíam koon iluuák daachéesh dak iilápkaateesh it koolúuk. ¹⁰Jesus iluuák báxxak “Bíakaataa shóou? hileen ak dii sheekaléesh.” hem ¹¹“Tixaxúa kan daáuk.” hem Jesus kuss iláak “Kootdák dii ammaa sheewáaleetak bíh dii sheewaakaanmiáwaassaak. Diah dáah. Kan déekaattaak kan baa kxawíliassaah.” hek.

Bilaxpáakkootaa ala sáashiiash bíik.

¹²Deéla Jesus kala chii Pharisees kootéesh kuss iláak hilíashheek. “Biiléen hinna awé áakeen bilaxpáakkootaa sáashiiwaak baa ala koottáahile éhchewahchewiawaak. Ak bii píisshe húua kal ii dúuhpee ala chihpashé kuhtaa déessaahmaachik. Bii alasáashiiwaaxpee ii an daáu xíasseetiihmaachik. Ko ala sáashiiash ii an bilaxpáakiohmaachik.” hek. ¹³Pharisees kootéesh baa hilíkalatchessuuk. “Ehkoon díhchi diláalakum ammaa ala sheelé koottáahinnak shóotbaak éwahkuuk he?” ¹⁴Jesus bakálee díak hilíashheek. “Shóokaa boolák shóoss baaléewiawaalak dáalaaxtataahiluuk. Heehtaa bik íwahkoooteesh éwahchek. Heem biiwaxúa bihchi baláawakdahtaa ammaa ala sheewé baa ala kootúum sheewáak. ¹⁵Diiluk dii ala kootúua ko ii bii dáhchilasshihtak bii ammaa sheeláawialuua sheelúuk. Heehtaa bik baa ala

kootéesh bíilaa baa bahchilasshihchíssaak. ¹⁶Bittáchissaak. Ak bii húuhcheesh Biilápxe bii bakúteen iluuwakúk. Heem baaleetdak dii bahchilasshihtúulak ammaa ala sheewée koottáahiliohmaachik. ¹⁷Dís baleilíiaakaxpissuua koóht an baalaátuua bilaxpáake iilápuuam baam kootdák íkuulak al iláaush hawátkaatdak kala kootáhkuuk. ¹⁸Bíin bihchi baláawakuk. Heem deéla ak bii húuhcheesh Biilápxe kúh iláawakuk.” hek Jesus. ¹⁹“Kootdák Díilapxe shóo?” huum “Bii sapéetaahinnak dáalaaxtuum Biilápxe kúh dáalaaxtuuk. Baaleetdak bii sapéelak bii élahkuulak Biilápxe kúh sapéelak élahchelohmaachik.” hek Jesus. ²⁰Jesus íwahkoosheesh baa baachimmíhcheesh héelapko hinna alachiwakáauashbaakkussahke awéelako balóowappe koon Akbaatatdía bálee an dúusaakuuosh kuhtée koók. Koottaléesh al íkuxxee it híissaam Jesus dússhihchissuuk.

Jesus an dappeewíooosh ii ilíik.

²¹Baapím kala chii Jesus kuss hilífasheek. “Kan baaléewiawaak. Heelak bii dáhchichiinnolak ammaa ala kxawíiannialaaaalahkuuash ii dii bilaxpáakuuash ii dáshdohmaachik. Ammaa kuss baaléewiawee diiluk kuss daléewialuulak annúuleetiihmaachik.” ²²Heesh kalako ii hileen Jews kootéesh bat shéess iláak hilíashiiok. ““Ammak kuss baaléewiawee diiluk kuss daléewialuulak annúuleetiihmaachik.” heesh ii ihchi dappeewíalal ko kuhche?” huuk. ²³Jesus kalakoon hilífasheek. “Diiluk hinna awé ammaa ala kooléesh héeleen ko dii koolúuk. Bik báakukkoko boók. Hinna awé an bii ala koolatáhile kussaak. Heehtaa diiluk díi kootúuk. ²⁴Biiléen hinné dii baachiwaáuk. “Ammak kxawíiannialuuash ii dáshdohmaachik.” baak. Kooták. Bii sapéetaahinnak élahchessaak baa ala kxawíiannialuua bahkalaaxtawalákbiawuulak kootíihmaacheesh dáhkalatchessuum ammaa ala kxawíiannialaaaalahkuuash ii dáshdohmaachik.” hem ²⁵“Kootdák dii sapéetaahinnak balee chiwaáh.” huum “Kan désheetaa dii baachiwaawaakáhkuuk.” haak ²⁶“Baaleetdak dii ii balíilak an dii baaík sheewáawiiilush daache ahák ammaa dii baachiweewiáwuua ahúhtaa koótbaassaak. Ak bii húuhcheesh baa bíawaakaashbiawuulak anmúuwishbohmaachik. Heem

bilaxpáakkootaa ammaa bii chiweéhcheesh ko kuhkakaáattaa baachiweék.” hek Jesus. ²⁷“Ak bii húuhcheesh” heesh Iilápxe ko ii ilíhtaa sahkéelichissaataahiluuk. ²⁸Heem Jesus kuss hilíásheek. “Shóon Bilaxpáakdaakbacheesh báaxxiiluulak kala hilaa bii sapéetaahinnak élahchelohmaachik. Ammaa baa saapanniawee xaxúa bíilaa díawaassaak Biilápxe ammaa bii sheéhche kuhkakaáattaa ko sheewée hilaa kal élahchelohmaachik. ²⁹Ak bii húuhcheesh koók. An daásitcheesh ko díawaawakbaalichim ak bii bakúteen kaláasseesh kúh koók.” ³⁰Jesus íwahkoosheesh héelapko ak iikukkóosh iahúum kal ii kaláttuuk.

Jesus dak Abraham dak

³¹Jesus hileen Jews kootúum al ilíia kalattaáhuuash chiwaák hilíásheek. “An balíash díikukkak díalalakaaulak akbiiáxpawassdaaweesh kukkan díiluk. ³²Kalakoon baa ala koottáhileesh élahkuulak kal an dii dáacheehkuua kukaa ii dii kuluschóhmaachik.” hem ³³“Ala hiláa Abraham is ílannee bíiluk bah. Eehkoon balee dáacheehkuuleetam kala shóotaatdak ii “An dii dáacheehkuua kukaa ii dii kuluschóhmaachik.” daa?” huuk.

³⁴Jesus kuss hilíásheek. “Ala koottáhile ko dii baachiweéwiiluk. Kal íilaa sapéelaht baa ala kxawíannialahkulak hinna baa kxawíash kalako ii dáacheehchek. ³⁵Baa dáacheehkuum kuk hinna ashihkawuuhawáteesh koon dahkó koochihtássaak. Heeht ashakxalússhihche dáake kuk hinna ashihkawuuhawáteesh koon dahkó koochihták. ³⁶Akbaatatdía dáakbachee an dii dáacheehkuua kukaa dii kulustúulak kal ii ítche áalahkak dii baa ísshiooleetiihmaachik. ³⁷Kooták. Abraham is ílannee díiluhilak an dii an baánmalaau dalásawuuo ala koónneetam ko ii bii dáappeewialuuk. ³⁸Bik Biilápxe awáxpak bii koonnák ammaa awákeesh ko dii baachiweéiluk. Hehtaa diiluk díiluh díilapxuua ammaa dii díahkuua ko díaluuk.”

³⁹“Biilápxisaahkuua akúkussahke Abraham koók.” huum kúh hilíásheek. “Abraham is ílannee díilulak baa an díash diiluh koótdaalohmaachik. ⁴⁰Hehtaa an dii baachiwaáu xaxúa Akbaatatdía an bii chiwéesh koóm koottáhilik. Kootáa ii hilaakée diiluk kan bii dáappeewialuuk. Abraham

kuk ala koottáahileesh ak chiweé kuk dappeewíaleetak. ⁴¹Díilapxuuash ko baa hílatduuk.” hem bakáleesh hilíashiiok. “Biiluk balee baaaxualaakassaak. Akbaatatdía Biilápxuua koóm dáakeesh bíiluk.” huuk. ⁴²Jesus kuss hilíashieek. “Eek baa sheelúua koottáahinnak Akbaatatdía dáaktaahileesh díilulak baaleetdak bii aláchisshilohmaachik. Báakukkoko boóm kalako ii bii hileelák. Kón bii húuhchek. Bíilaa boóssaak. ⁴³Ammaa ala sheewée ii dáalaaxtuua sáakbaalak bii díikukkuwíalaassuuk. ⁴⁴Diiluk díilapxuuua Chíisbishe ko dáhkulaaum ammaa al iháatchewiash ko kan dii kala koottáahiluuk. Kan désheetaa kukaa kal ak baa kxawíihilik ak bilitchilappeém baa ala koottáahileesh sáapdak alaaxták sheéleetak iikukkuwíassaak. Kal ala koótkoolassheen kúh bíisshiwialak alaxaxxíissaa bíissak dahkúik ak bíisshe xaxúia iilápxuua koolássheen. ⁴⁵Bik baa ala koottáahile ko dii baachiwaáum kalako ii bii dáhkalatchewíalaassuuk. ⁴⁶Ikuukaweh. Díishooulahtaa “Baa kxawíihilik.” daak bii sheeláawíalulak annúleettaahilik. Baa ala koottáahile ko dii baachiwaáum kootáa bii dáhkalatchessuuk. ⁴⁷Akbaatatdía is bilaxpáakeesh al ilfía iikukkuwíataahilak íwahkootuuk. Diiluk dii kootáassuuk. Heem kal ii baa xíassaak Akbaatatdía is bilaxpáakeesh diiluk dii achíssuuk.

⁴⁸Hileen Jews bakálee díak hilíashiiok. “Koottáahilim sheewúuk. Dii Samaritan kootisáaisaak dii axualúupam baleiláaxxawiim daxúia awúualak.” huuk. ⁴⁹“Baleiláaxxawiia baxúia awúuanneetam ii bii baaláaxaachissaak.” hek Jesus. “Heehtaa Biilápxe bahchikittaawakúhtaa diiluk bii baaík sheeláaaaalahkuuk.” ⁵⁰Heeht kúh biiwaxúia bihchi báaxxiwaawiwaassaak. Heeht Biilápxe kon kootáawakuk. Biilápxe bii chikittaakuúolak hiliachik. Bii dak bas koochíia dak dúupta ak chilassihché koóihmaachik. ⁵¹“Ikaalah. Dii baachiweetáahinmiiluk. “An balíia díaluulak kal ii dásuuleetak.”” ⁵²Kalakoon hileen Jews hiliashiiáhuuk. “Kala hilaák kan dii éwahkuuk. Baleiláaxxawiim daxúia awúualeesh kalako ii éhko sheeláak. Abraham kala saák Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhcheesh kúh kala koolássuuk. Kootáa dik “Ak balíia díash kal ii súuleetak.” daam ⁵³biilápxisaahkuua akúkussahke Abraham shéem dúusaauk. Abraham dáhchilasshipi? Akbaatatdía

ammaaihchiláakuuhcheesh kúh baatcháatuht kúh súuk. Dik dii sapéek diliachi?” huum ⁵⁴hilíásheek. “Baaleetdak bíílaa bihchi báaxxiwaaalak baa hámmneetiihmaachik. Heehtaa Biilápse “bas Akbaatatdíoo” daak dalásaasuush ak bii báaxxiia koók. ⁵⁵Diiluk sapéelak dáalaaxtataahiluuk. Bik kala sapéelak éwahchem baaleetdak “Akbaatatdía baalaaxták.” baalak eek dii ala kootúua dii bíissuua bíh bii kootíhmaachik. Heeht bik sapéelak éwahchekaasak ilíiwahkalatchek. ⁵⁶Díilapxisaahkuua akúkussahke Abraham baa áakiia boowíaweesh bii íkaak ammaa an díawaawiaweesh éhkaak baaihkaamáatak isítcheek. ⁵⁷Hileen Jews kootéesh hiliashiiáhuuk. “It díś báalee chiaxxúua pilakássaataahilik. Kootáa “Abraham awákaak.” daa?” huum ⁵⁸“Baam dii baachiweéwiiluk.” hek Jesus “Abraham it bishíssaataahilia kukaa kan bii koolák.” ⁵⁹Iwahkoosheesh kalakoon hileen bachéesh biiisáate dúttaahak ii dappeewíalom hinna alachiwakáauashbaakkussahkeesh awéelakoliche bitéieichiak déek.

Jesus bacheém baa bíshko ishtáleetam al óochiahcheesh

9 Hawáttaa Baapchikittúum Jesus koóm dínnawak déelem kalakoon bacheém baa bíshko ishtáleetam íkaak. ²Jesus akáxpawassdaaweesh kon báxxak hilíashiiok. “Rabbi hinné balee chiwaawilikkuúh. Sáapii hinna bacheé baa bíshko ishtáleeta? Baa kxawíhinnak ko ii kootá? Ta xuh aksée ko ii kootá?” huum ³⁻⁴“Hinna bacheé dak aksée dak baa al iháatdiolak ko ii kootássaak. Heehtaa ak bii húuhcheesh it baappaá an balee an díahche díawaawiiilush daachik. Heem hinna bacheém istáleeteesh Akbaatatdía an baaxpéesh ii xíassaawahchelak bilaxpáake íkaaohmaatak éhcheohmaachik. Kooták. Kala saskáat óotchiawiak ala chihpashéem baa díawaawiwuulak baaleetak. ⁵Hilaakée hinna awé bii áakeeleesh awé kootáa sáashiiwaak bilaxpáakkootaa baa ala koottáahile éhkuulak baliachik.” hek Jesus. ⁶Iwahkoosheesh kalakoon awé koon shuák puuxké ii shipíam díak dúttak hinna bachéesh ishtalaxpé koon kiliássapiiak ⁷kalakoon kuss hilíásheek. “Diah dáak bahée Siloam koon díise ísshiwih.” hek. (Hinna balee ilíia Siloam huaa Binnéehkuua huuk.) Heem hinna bachéesh kootáak ishté ii baa íkaak kan dáakuak.

⁸Kalakoon hileen áxpiisshiia dak ísko bilaxpáake hinna ak baa kaalikáatchem íkaalahkuuash “Ala hiláa hinna baa baatcheeshkáatam ishtáleetam ala koolaachéesh koon awáacheesh ko chichéehilak kootáa?” haak bat báxxuuk. ⁹“Kooták. Hinna bachéesh koók.” huuk. Ihée kúh “Baaleetak kussaak. Ittákkaa chichéek.” huuk. Hinna bachéesh íltaa hilíashéek. “Eek baa ii diláau bíik.” hek. ¹⁰“Shóotdak ii díshite ii kan baa alákaa?” haak hileen bilaxpáakeesh baxxukaasáaum ¹¹hilíashéek. “Bacheém dáashe Jesus huuash koóm shipíam díak kalakoon dúttak bashtalaxpé koon kiliássapeek. “Diah dáak bahée Siloam koon díse ísshiwiw.” hem baaléela an bii díahcheesh koótbaawem bashté ii baa awákaak.” ¹²“Kootdák shóo? eek ak baa ii díchiiwee” huum “Baalaaxták.” hek hinna bachéesh.

¹³Hileen bilaxpáakeesh ham hinna bacheém ísko ishtáleteesh dúttak Pharisees kootéesh aaliíok. ¹⁴(Ko baapé koon Jesus shipíam díak hinna bachéesh óochiahcheesh Baapchikittúuk.) ¹⁵Hinna íwahkooteesh kalako ii hileen Pharisees kootéesh kúh hinna bachéesh báxxak “Shóotkaashdak kalako ii baa alákaa?” huum chiweék. “Shipíam bashtalaxpé koon kiliássapeem baaléela awíisshiwak koómmaawem bashté ii baa awákaak.” ¹⁶Hileen Pharisees ham hilíashiiok. “Kootdák hinna Jesus Akbaatatdía kon húuhchessaak. Baapchikittúua chikitchéessaak.” huuk. Heehtaa hawátuum kúh hilíashiiok. “Ak baa kxawíhinnak shóotaak áalammaahiluum ii baa xíassaahcheesh díá?” heesh kalako ii dúuppeeok. ¹⁷Heem bacheém ísko ishtáleteesh ihkakoólia baa báxxak “Ilak bachéesh díshite ii ak dii baa íkaahcheesh koók. Diilaxúa dik shóotak diliachi?” huum “Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhche ko hawák.” hek hinna bachéesh.

¹⁸Hileen Jews hinna bachéesh ísko ishtáleetam baa íkaahcheesh kalátchessuuk. Heem aksée iláauk. ¹⁹Heem aksée duúom báxxak “Hinné díin daláakuu? Kootdák “Hinné baa bíshko ishtáleetak.” duuash koó? Kala shóotaalelak kalako ii hilaakée ishté ii baa íkaa?” huum ²⁰kuss hilíashiiok. “Bíin balaakúum baa bíshko ishtáleetam éwahkuuk. ²¹Heehtaa hilaakée éhkoom ishtáwisak ii baa íkaam shóotaak kootdák balee alaaxták kúh sapéen hilíataakuulak balee alaaxtatáahilik.

Kan baaisáak ihch iláakuuwialak kala kooták dílaa báxxaalah. ²²(Hileen Jews bale baa íkuchkim kan díoom sapéelahtaa “Akhuuwíash Awóonmakaaum Akbaatatdía balee héelass húuhchewiash hinna Jesus koók.” helelak alachiwakáauashe koon eéssaaohmaachik. Heem aksée Jews chiláaum ²³kalako ii “Kan baaisáak dílaa báxxak ii éhkaalah.” huuash koók.)

²⁴Ihkakoólia hinna bacheém iisko ishtáleeteesh iláak kuss hilíashiiok. “Akbaatatdía kuttách dáashe báaxxiilaaliish daachim élahchem hilaakée Akbaatatdía kuss dílíia ko kala koótdaam baa ala koottáhile ko balee dachíweelak koók. Hinné biiluk éwahkuuk. Ilak bacheeichkáate ak baa kxawíhilik buh.” huum ²⁵hilíashheek. “Hinna bacheé baa kxawíhili xuh shóotdak baalaaxták. Heehtaa hinna baa hawátkaatam éwahchek. Bashtáleeteesh hilaakée bashté ii bii baa íkaahchek.” hem ²⁶baa baxxukaasáak “Dii shóoche? Díshé shóotaak ii dii baa íkaahche?” huum ²⁷bakálee díak hilíashheek. “Hilaa hawáttaa dii baachiwaáum bii díikukkuwialaassuuk. Kala chii dii baachiweéwiilu? Ak píisshe déesh kúh átdewialaalitdelelo?” ²⁸Kalakoon hileen Pharisees hinna bachéesh bale ilíikxawíia ii daxchichíiok. “Díiwaassheen eek bacheeichkáate ilíilahkalatchem biiluk Moses ko ilíiwahkalatchekaasuuk. ²⁹Hinné éwahchekaasuuk. Moses kuk Akbaatatdía áxp ilíik. Heehtaa eek bacheeichkáate sapéelichkaatdak shóokaa huulák balee alaaxták.” ³⁰Hinna bachéesh bakálee díak hilíashheek. “Tak baatcháachiwík. Shóokaa huulák dáalaaxtuuk. Heehtaa ak bii baa íkaahcheesh koók. ³¹Kal al éwahkuua Akbaatatdía ak baa kxawíhile iikukkússaaik. Deéla ak ihchikittaák ak ilíiikukkoosh ko iikukkakuúik. ³²Kan baa uhpawassáako kukaa bilaxpáakeem baa bíshko ishtáleetdak baa íkaahchelak hilaa biikukkúukook. ³³Baaleetdak hinna bacheé Akbaatatdía kon húuhchessaalak ammaa an díash alíinneetihmaachik.” hek. ³⁴Pharisees kootéesh kuss hilíashiiok. “Baa dii bíshko dii ak baa kxawíhilik. Kalakoon dii sapéekaatdak dalóola balee baa dachíweewialaalitdelelek.” haak isshíalaak déehkuuk.

³⁵Hinna íwahkoooteesh hinna bacheém eéssuuash Jesus chiwaáhuum iikukkák heem déela óolapak hiiák kuss hilíashheek. “Bilaxpáakdaakbacheesh dáhkalatche?” hem ³⁶“Bii chiwaawakúh sapéelak bahkalátchewiik.” hem

³⁷hilíashéek. “Alákaawishik. Kooták. Hinna ak dii áxp ilíia koók.” hem ³⁸hilíashéek. “Baxxiilaachée dii bahkalátchek.” haak kalakoon ishúushpattak kuss chiwakiíwiak. ³⁹Kalakoon Jesus hilíashéek. “Baa ala kxawíannioo ko áakass buluschiwiáwaak ko ii hinna awé kuss boóm ak ishtáleeteesh ko baa íkaawahchewiawaak. Haak hawátuum ak baa éhchelitdeleesh kuk baa íkaassuum éhchewahchewiawaak.” ⁴⁰Hileen Pharisees ak kooléesh ham iikukkák báxxak hilíashiik. “Sáapdahche? Kooták bíiluh balee ishtáleeta?” huum ⁴¹bakálee díak hilíashéek. “Baaleetdak díshuuleetdak baa iháatdialuuleetdak ko kala kootíihmaachik. Heehaa “Baa awákaak.” duum ii it dii baa ashítak baa ala kxawíannialuua it kalaaxtalákussuuk.”

iisaxpúatahchewishke ii baleiichiweém

10 “Baa ala koottáahilim dii baachiweéwiiluk. Bilaxpáakeem iisaxpúatahchewishke is binnaxchiwilíia koon biléelissaa shóotdeennahtaa áakaxpak koon biléennak ko bilaxpáakeesh akbaaataalík. ²Heehaa bachéem anmiléeluaa chúuss biléeleesh akúuxchiliche koók. ³Ak baa íassee binnaxchiwilíash dústakuum biléelim is úuxeesh áapche iikukkák éhkuuk. Is úuxeesh dáasuua ko ii dáasaasak dakaáak aakásaalik. ⁴Is úuxeesh xaxúia aakásaalak bassáanneem áapcheesh éhkaak písshe daáuk. ⁵Baa ihée kuk písshe déessuuk. Aapche alaaxtúum íhchish kaláaohmaachik.” ⁶Jesus ala chiwéesh ii baa xíassaahchewiahtaa kootáa sáapahchelak alaaxtúuk.

⁷Heem Jesus kaka chiweék. “Baa ala koottáahilim dii baachiweéwiiluk. Kúmamaam hileen iisaxpúatahchewishkeesh anmiléeluaa ko kan bii kala kooták.” hek. ⁸Ak bii iíschisaa húuash xaxúia akbaaataalúuk. Heeht hileen úuxeesh iikukkússuuk. ⁹An bínnaaluash dísh bilíooosh bíik. Kal ílilaa díishooulaht hinna bilíash ko koon bínnaaluulak ii kan dínnohmaachik. Baa dalásduupassalah. Asdálak baa dilúsak kaka bínnaachiiluulak kal ammaa dachílaauleetak. ¹⁰Akbaaataalé kal ii húuash is biipkaásheesh baa ataalák baa dappiiák baa haawéewiak. Heehaa bik kal ii bookaáshe hinné koók. Inmaak kalakoon an bilaxpáakuua ii baa koochihtáwahchewihmaachik.

11 “Akúuxchilichitcheesh bíik. Heem íílaa bas iisaxpúatahchewishke ii baashbaktáhtaa awíhchish baakaláassaawihmaachik. 12 Baa ishkwáashe kuk akúuxchiliche kussaak úuxe ak eé kussaak. Heem cheéteem húum íkaak kaláak hileen úuxeesh íhchish déem hinna cheéteesh úuxe héeleen dáak éetshii kuláak hám dappiiák aaléek. 13 Hinna bachéesh ittákkaa baa ishkwáashik. Heem úuxeesh kuss dassihchíssaam ko ii kaláak déek. 14 Akúuxchilichitcheesh bíik. Bas úuxe xaxúá éwahchem kúh bii éhkuuk. 15 Biilápxe an bii éhchekaashim bíh al éwahchekaashe ko kala koottáahilik. Heem bas úuxeesh baashbákbihmaachik. 16 Uuxe iháassee kúh it hám beék. Hileén héeleelassuuk. Kúh aawóowihmaachik. Báapche iikukkúohmaachik. Heelak kúh kala koowátdeek akúuxchiliche hawátkaatiihmaachik. 17-18 Iwahkootiihmaachik. Biilápxe ii bii íchissheesh bíílaa an bii bilaxpáake bulushíik. “Eeh.” baassaalak éehkoon bii dappeewíoolak aliilúuleetiihmaachik. Bihchi dappeéwahkaak kaka bihchi bilaxpáakbahchewiawaak. Heem al íkuxxee hiilák koótbaawiawaak. Bíílaa kaka bihchi bilaxpáakbahchewiawaalak kootíihmaachik. Biilápxe an bii díahche íwak koók.” hek Jesus.

19 Jesus íwahkoosheesh kalako ii kak óolia hileen Jews kootéesh al íkuua ii dúuppeek ínmat shéess bat baa aashtátuuk. 20 Ak hilíashee ahúk. “Baleiláaxxawiim axúá awúualam ii baaláaxaachik. Heelak sáapii díikukkalakaak kuss dáasshihtalakaau?” huuk. 21 Heeht kúh iháaum “Bilaxpáakeem baleiláaxxawiim axúá awúuannak al ilíia hilíatassaaihmaachik. Haak baleiláaxxawiim bilaxpáakeem ishtáleetdak baa íkaahcheihm diliatuu?”

Jews kootéesh Jesus baa hilíkalatchessaak iwiátuuk.

22 Kal aaleéla kan báalaak Jerusalem kuhtée koon baasaxphilúum Baapanmaahoowíiosh huuash kala híik. 23 Hinna alachiwakáauashbaakkussahkeesh is aláatchia hawátam Solomon ko ii dáasaashiiluk. Heem Jesus kuhtaa hawass díinnaachim 24 Jews kootéesh kalakoon kan duúla áaxxeetiiak baa báxxak hilíashiiok. “Balee baa óonnahche aa shóohkalaawialaak bah. Tátchee balee chiwaáwáh.

Akhuuwíash Awóonmakaash ak balee kulustawilikkuuwíash díi?” ²⁵Iwak bakálee Jesus hilíashheek. “Tak kan dii baachiwaáuhataa ammaa ala sheewée dáhkatchessuuk. Hileen ammaa an díaweesh Biilápxe ammaa bii dáhcheesh kalako ii bii sapéelak xíassaak daachík. Kúh dáhkatchessuuk. ²⁶Diiluk bas iisaxpúatahchewishkeesh dii hawássuum ii bii dáhkatchessuuk. ²⁷“Bas iisaxpúatahchewishke éwahchem íluh báapche iikukkúulak bii éhkaak bii píisshe duúok.” hek Jesus. ²⁸Ak bii píisshe duúosh an bilaxpáakuuash ii baa koochihtáwahkaawakum kal ii baa haawíoleettaahiliihmaachik. Sapéolahtaa baschawúuan kulusták aaléewiolak baaleetiihmaachik. ²⁹Biilápxe hileén bakúk. Kan baa iíschiiisaaleetak. Heem sapéolahtaa Biilápxe kúh hileén ischawúuan kulusták aaléewiolak baaleetiihmaachik. ³⁰Biilápxe dak kan balee hawátkaatak.” hek Jesus.

³¹Hinna íwahkoosheesh ii kak óolia hileen Jews kootéesh biiá dúttaahak ii Jesus xíhchihchihkaak dappeewíalom ³²Jesus kuss hilíashheek. “Biilápxe ammaa bii dáhcheesh baa ítcheesh koóum ahúm an bii alákaataahiluuan díaweesh shóokee kalako dís bípdaak ii bii dáappeewialuu?” hem ³³kúh bakálee díak hilíashiiok. “Hileen baam íttuum díaleesh ko ii biiá ii dii xíhchitbahkaak ii dii baappeewiáwaassuuk. Heehtaa íkaah. Akbaatatdía dáashe dilútchikxawiikaashdaak ittákkaa dii bilaxpáakak bah. Heehtaa Akbaatatdía ak díilitdelelek.” huum ³⁴⁻³⁵Jesus kuss hilíashheek. “Baawaalaáchim Baaxpéesh awuuá bale ilíash koottáhilak kulusshíissaam éwahchekaasuuk. Dílaxuoo dís baleilíiaakaxpissuua awúuan an baaláatuash hilíashiiok. ““Dii akbaatatdíook.” hek Akbaatatdía.” Kooták. Koottaléesh Akbaatatdía bilaxpáakuum kuss ilíash an dáasaasheesh “akbaatatdíash” hek. ³⁶Heelak bíh Biilápxe kon bii baaxpáhkaak bii báasak awé bii kuss húuhcheesh kala shóotaatdak ii Akbaatatdía dáashe bulutčíkxawiikaashbaak diliatuu? “Akbaatatdía dáakbachee bíik.” baalak. ³⁷Diah kootdák Biilápxe ammaa an día ítcheesh bíh ko díawaawaakahkussalak hilaa ammaa ala sheewéesh kalátchessaalah. ³⁸Heehtaa ko díawaalak biiwaxúua ammaa ala sheewée dáhkatchessuulaht ammaa an díaweesh kuk

alákaak ii dáasshihchikaashdiiilush daachik. Heelak kan díilaa élahchekaashdohmaachik Biilápxe dak balee bach hawátkaate. ³⁹Kala chii dúttak daxchiwíak heelom héeleen iikushták déek.

⁴⁰Jesus dáalawe aa áashe Jordan híilappiiak John iíska an baa bilihpíhkaalahkoosh kuhtée hiiák ko koon dahkúm ⁴¹ak kuss húuash ahúm bat shéess iláak hilíashiiok. “John kuk áalammaahile díak dahkulák awákaalituuleetaata ammaa ala shéesh xaxúa hinna bacheé ala kooté ii ilíiash koottáahiluuk.” huuk. ⁴²Heem íwahkooteesh bilaxpáake ak koolúum Jesus ak kalátcheesh iiahúuk.

Lazarus ala shéesh

11 Bacheém dáashe Lazarus huum ítchissaak ashalakuluúm Bethany huuash ko koolák. Isahkáate Mary huuash dak Martha huuash dak kúh ko koolúuk. ²(Hinna Marysh koóm Jesus iawaapáachisuum áapchiaxxak kalakoon isshiiá iché ii kulushíicheesh koók.) ³Híleen bíash Jesus chiweéhkuuk. “Jesus díilapaachim aláchissheesh kal ítchissaak baailíshekaashik.” huuk. ⁴Deéla Jesus hinna íwahkooteesh chiwaáum hilíasheek. “Lazarus kal ítchissahtaata shéessaaihmaachik. Hinna baa anneé Akbaatatdía dáashe ii báaxxiak ii kuss “Ahóoh.” huulak Akbaatatdía dáakbachee kúh an baaxpéesh kal ii asiítiihmaatdak hiliachik.” ⁵Hinna íwahkooteesh Marthash dak isooké dak Lazarus dak Jesus kon íchissakuuhtaa ⁶Lazarus kal ítchissaam chiweélom daáhissaa baáhko dúupam ala koolé koon daachík.

⁷Kalakoon Jesus híleen akáxpawassdaaweesh kuss hilíasheek. “Diah daáwaalah. Kala chii Judea kuss beéwook.” hem ⁸kuss hilíashiiok. “Rabbi ammaa an díalaawialee balee chiweeítchiih. Hilaa itta Judea kuhtée Jews kooté biiá ii dii xíhchihchewiak ii dii dappeewíooosh kootáa kala chii kuss daléewialaa?” huum ⁹bakálee díak hilíasheek. “Baapé baleanníle axpíluupak. Bilaxpáakeem baappaá koon hawass dáamnak hinna awé alasáashiiash íkaam awé alakkúkkuuwissaaihmaachik. ¹⁰Heeht bilaxpáakeem alachihpashé koon hawass dáamnak is alasáashiileetak ii awé alakkúkkuuwiihmaachik.” ¹¹Iwahkoosheesh kalakoon

Jesus hilíashheek. “Biilápaatuua Lazarus iháwik. Baaláak xachíiwaak itchéwahchewiik.” hem ¹² akáxpawassdaaweesh kuss hilíashheek. “Jesus kootdák Lazarus ihámnaak kal ii ishtatáachisshiihmaachik.” huuk. ¹³ Heehataa hinna Jesus al ilaalatcheesh Lazarus ala shée ko kuhchem alaaxták iiluk “Ittáakkaa iháwe ko kuhchek.” hiliatum ¹⁴ Jesus tátche chiweetaahiléek. “Lazarus kala shéek. ¹⁵ Heehataa bii koolásseesh ko ii íttalakaauk. Hilíatbiash ko ii díluh bii dáhkalattuulak baliachik. Daáwaalah. Baák awákaawook.” hek. ¹⁶ Hinna Thomas (dáasaasuut “Dachké” heiluash) áxpeesh kuss iláak “Diah daáwaan awáxpak baáulak bíluh awáxpak baashbíawuuk.” hek.

Ak kaka baa bilaxpáakahkaak ak baa iléesh bíik.

¹⁷ Jesus dak áxpeesh dak duúla Bethany koosaa daáum ala chiwaáú Lazarus kan dúusaau baáhko shoopák. ¹⁸ (Bethany kalakoon Jerusalem kusseé baleanniile dúupe hiisséem ¹⁹ Jews kooté iihámmisuum duúla Marthash dak Marysh dak ichuukúua xapíiosh chilastakuuák íkaakuuk.) ²⁰ Marthash Jesus húum ehkaáhak kalakoon kuss déek. Heem Marysh kuk déessaa it ashéen awáatdaachik. ²¹ Marthash hiiák kuss hilíashheek. “Jesus baaletdak dii hileennák bachuukúua xapíiwaassaawohmaachik. ²² Hilaaktáahile Akbaatatdía baa ala sáape kuss dílaa dakáannak dákuihmaachim éwahchek.” hem ²³ “Dichúukuua chilaák kaka bilaxpáakiihmaachik.” hem ²⁴ “Iwak éwahchek. Baapiiháakdak bilaxpáake xaxúa kaka chilúulak bachuukúua kúh kaka chiléihmaachim éwahchek.” hek. ²⁵ Kalakoon Jesus kuss hilíashheek. “Ak kaka baa bilaxpáakahcheesh bíik. Haak ak baa iléesh bíik. Bilaxpáakeem bii kalátchelak sheeláhtaa kaka bilaxpáakiihmaachik. ²⁶ Haak sapéolahtaa bii kaláttuulak an bilaxpáakuua ii baa koochihtúum ii haawúuleetak. Heelak íwak kan dáhkalatche? Martha.” hem ²⁷ kalakoon hilíashheek. “Jesus kooták. Akbaatatdía dáakbachee hinna awé kuss huuwíash balee iléewiash díim bahkalátchek.” hek.

Jesus is damnée xapíhchek.

²⁸ Hinna íwahkoosheesh kalakoon chissáak déela isooké Marysh hiiák aák haweaxaáhak “Ak balee baáliliia kala

hileelák. Dii ilíik.” hek. ²⁹Kalakoon Marysh iikukkák iluuláwak iiwaachíssaak Jesus kuss déek. ³⁰(Jesus hinna ashalakulúuash it daxxoochissée Marthash dak an bach innáaush it ko koolák.) ³¹Hileen Jews kootúum Marysh áxpak aasúua koon kaák chilastakuúom Marysh iluuláwak iiwaachíssaak asaahnáak déem íluluh píisshe basáak dáak “Aaláa Lazarus annúusaau ko kuss déelak koon íiwewiak.” hiliatuuk. ³²Marysh déela Jesus hiiák ishóocheen ishushpattáak kuss hilíasheek. “Jesus baaleetdak dii hileennák bachuukúua xapíiwaassaawohmaachik.” hek. ³³Jesus Marysh íkaalem íwe ii ihchi shéehilik. Hileen Jews kootéesh áxpak kúh íwuuu ii ihchi shéehiluum íkaak daaskawáak daasé dashtaták ³⁴kalakoon báxxak hilíasheek. “Shóon dilúsaau?” hem “Húuh. Dii íkaawahchewiiluk.” huuk. ³⁵Heem Jesus kúh is damnée xapíhchek. ³⁶“Ichishshishoo ii daasé xawíik.” huuk hileen Jews kootéesh. ³⁷Heehtaa hawá kúh hilíashiiok. “Jesus bacheém ishtáleeteesh ishté ii baa íkaahchek. Hinna bachéesh kúh shéehchessaawialak kootíihmaatchicheehilak. Sáapii kuk koochéessaalak alákaa?” huuk.

Jesus Lazarus kaka bilaxpáakahchek.

³⁸Heem Jesus daaskawíikaasak kootáa annúusaauush áxpak kuss déek. Awushím awúuan dúusaauush an biléeluaa baáhpam íssachiiok. ³⁹Jesus hilíasheek. “Eek baáhpe bitáaxiiaalah.” hem hinna ak koolásseesh isahkáate Marthash hilíasheek. “Jesus hilaakée kan bulusáau baáhko shoopám kala xawíihmaachik. Ilítshiaihmaachik.” hem ⁴⁰kalakoon hilíasheek. ““Baa dáhkalatchelak Akbaatatdía an baatcháacheesh kal alákaalihmaachik.” baak dii baachiweetáahilik.” ⁴¹Heem hinna baáhpeesh bitáaxiiook. Kalakoon Jesus báakuss íkaak hilíasheek. “Axée bii díikukkawiilakdaalicheesh ii díissee “Ahóoh.” baak. ⁴²Haak kúh bii díikukkawiilakdaalichim éwahchehtaa ii hilíasheewee hileen bilaxpáakeesh ak hileeléesh ko baa iikukkúwaak diiléen bii húulahchem kaláttuulak baliachik.” haak ⁴³Iwahkooshiiak koowéesh kalakoon hiisáa iláak hiliashheek. “Lazarus kan díikustak húuh.” ⁴⁴Heem hinna bacheém shéesh koóm iikusták húuk. Isché dak iché dak bikkaasapíia

kuhkátaahiiak ápaaliok. Iisé kúh bikkaasapíia íaxuok. Kalakoon Jesus hileen bilaxpáakeesh kuss iláak “Baa ápaaliio dúuxalaakuuak dússhipkuuaalah.” hek.

⁴⁵Hinna íwahkootesh kalako ii hileen Jews kooté iahúum duúla Marysh kuss ashbiléluuash Jesus ammaa an díam baatcháacheesh íkuuash kala kaláttuuk. ⁴⁶Heehtaa hileen ak kooléesh héele hám dáak deéla Pharisees kootúum díiak Jesus ammaa an díash ii iichiwaáuk.

Baa isakkupéom kulushpíak Jesus dappeewíook.

⁴⁷Heem kalakoon hileen Pharisees kootéesh dak akchiwakíwacheeitchikaashe dak bat diaáhak anmaailáaum Sanhedrin huuash ak achéesh iixaxúa bach aaliíak “Shóotbaawuu? Hinna bacheeichkáate an baa ahníakissheesh baatcháatuuk.” huuk. ⁴⁸Bulusshíhchissuulak bilaxpáakkootaa kalátcheohmaachik. Koótbassuulak kúh hileen Romans kala baakoon kaássaaohmaachik. Duúak alachiwakáauashbaakkussahke dak bas bilaxpáakuua acháappaa balee haawéehmaachik. ⁴⁹Hileén héeleen hawátam dáashe Caiaphas huum koottaléesh akchiwakíwaakussahkeesh hílfasheek. “Baa élahkuuwaxxialeetak. ⁵⁰“Dáalaaxtuux sáapa? Bacheé hawátkaatem ko dappíolak hileen bilaxpáake ihch axúahkaak saakuulák ko heetashtéechicheehilak. Baaleetaa bilaxpáakkootaa baa haawéolak ko kxawíichicheehilak.” hek. ⁵¹(Iwahkoosheesh kúh íltaa sheéssaak. Iláak datchíhtaa hileen bale ilíash ko eéssuuk. Koottaléesh akchiwakíwaakussahkeesh íltaa iisássee ammaa ala kootbía alaaxtáhtaa hiliashheek. “Hinna Jesus bilaxpáakkootaa saakuuwíak.” hek. ⁵²Kúh kuttách kaatássuuk hileen Jews kooté. Akbaatatdía dáakeesh awé áake kootáa kuluchíshim xaxúa bach aahiiák hawátkaatchewiak.) ⁵³Ko baapéesh kukaa kala hileen Jews an bacheéttuuwisaacheesh baa íkuchkalahkak Jesus dappeewíook.

⁵⁴Hinna íwahkootesh kalako ii hinna Jesus baa al ahó híissaa Jews kootéesh kooxiíssaak. Heeht itchiik akáxpawassdaaweesh áxpak iháass dáak ashalakuluúm Ephraim huuash anmachúhkeesh dáaskeetaa ko díiak ko koon áaahkuuk.

High Priest

John 11:49

⁵⁵Baapanmaaáatchelee al íkuxxee kala kooshíahतालक awé shíishiaahe kukaa awaasúualaho Jerusalem huuash Jews iiahúum kala kuss duúok. Ko baapéesh it hiissáa ihch ákkuuweewiak ihchi hoowéetchewiook. Kal ii Akbaatatdía ishóocheen baa annamnák hiliatuuk. ⁵⁶Hinna alachiwakáauashbaakkussahke awéelakoliche bat dííosh Jesus íassiak bat báxxak hífashiiook. “Húuk he? Shóotiihm diliatuu?

hinna baasaxphilúuash kuss húu xuh shóotdak.”⁵⁷ Hileen akchiwakíiwacheeítchikaasheesh dak Pharisees kootéesh dak kal íischiisaa bale ilíia dakkachíiok. “Jesus koonák elahkaáhuulak duúak balee chiwaáhaalalah.” huuk. Kootúulak dúttak daxchiwíak kal ii íwahkootuuk.

Jesus iché áakeen iiwaapáachisuuá áapchiaxxuuash

12 Baapanmaaáatchelee huuash kan baapé akaawaxpím kalakoon Jesus ashalakuluúm Bethany huuash kuhtée híik. Bacheém Lazarus huuash kala saák daachím Jesus chiléhcheesh isahkáate dúupkaashim áxpak ala koolé koók.² Ossheehilakuuáhuuk. Kootáa Lazarus dak baa iháaum baaiihulishoopé koon páтчilaa xapák Jesus áxp baa duusúum isahkáate Marthash koóm ihchi baashittalahkák óossheehilak ishóochissaaheek.³ Kalakoon isahkáatua Marysh iiwaapáachisuuá íiwisahkaashim nard kooté ii díoosh baa íishiileettaahileesh kootám óola Jesus iché áapchiaxxak isshiá ii kulushíichik. Heem iiwaapáachisuuá ilíche hinna ashéesh ishkawuuá ilíchittalanneek.⁴ Akáxpawassdaawe hawátam Judas Iscariot huum Jesus ak iháass keewíash ammaa an díash baa hilíkalatchessaak ilaáhik.⁵ “Baaleetdak eek iiwaapáachisuuash íiwisahkaashim iiwaafaschiluulak bálee dúttak baa baatcheeshkáate ko kuúolak ko ittéeihmaachihilak.” hek.⁶ (Ii íwahkooshee kúh is ak bálaakulaau koóm báleesh ham duschíhtak ii ittácheesh ii díak íwahkootaalahkuik. Akbaaataalák “baa baatcheeshkáate” helitdele baaleettáahilik.)⁷ Heeht Jesus hilíasheek. “Hinna bíakalishteesh ditcheeshéessaalah. Dússhihchissalah. Shóon baashdák bii dúusaaulak hilaa hinna iiwaapáachisuuash kulushíilak diliatuu?” hek.⁸ Baa baatcheeshkáate kuk dii héeleeluaa hámmishdaachiihmaachik. Hehtaa bik dii bii héeleeluaa shíassaataahiliihmaachik.

Baa isakkupée kulushpíak Lazarus dappeewíook.

⁹Hileen bilaxpáake iiahúum baa iikukkúlom “Jesus huuák hileelák.” huum kuss dáak íkaawiak Lazarus shéem kaka Jesus chiléhcheesh kúh íkaawíook.¹⁰⁻¹¹ Lazarus kala ko ii baa biipám Jews iiahúum kan daaskulussáahak akchiwakíiwacheeítchikaasheesh iíwiátak Jesus ko kuss

xápdak kala ko píisshe dáak ko kaláttaahuuk. Heem akchiwakíiwacheeitchikaasheesh baa íkuchkak Lazarus kúh kan dappeewíook.

Jesus Jerusalem kuss dáak daxxoochím baaihkammáatuuk.

12 Ko baáhkiiluupe bilaxpáake iahúum baasaxphilúum Baapanmaaáatchelee huuash Jerusalem kuss duúosh Jesus koosaa huualawím ehkaáhuuk. 13 Bilaxpáakeesh baláape kuláahak alápasshiss daáuk. Koowáte hiisáa iláak hilíashiiatuuk.

“Haa?alée haa?alée haa?alée haa?alée Akbaatatdía balee héelass húuhkaak ii baa áatchilahchek.

Israel bilaxpáake is bacheeitchikaashbioo koók.” huuk.

14 Jesus báhpisaachiaxaapim dúttak áakinnek. Iwahkoocheesh kalako ii Baawaaláachim Baaxpéesh awuúá an baalaátuuash ala shíío kuhtaa kooták. Hilíashiiok.

15 “Zion dáakbiakalishtaa Jerusalem bilaxpáakeesh ammaa dachíliileetak. Ikaah.

Dís bacheeitchikaashe koóm ahpisáachiaxaapim áakinnaak éhkoon húuk.” huuk.

16 (Akáxpawassdaaweesh baa alípalaxtak áaahkuuk. Heeht Jesus shéem kaka chiléhkaak Iilápxe kuss chishshíash kalakoon ammaa ala kootdawéesh xaxúá daasáxtak éhkaak Baawaaláachim Baaxpéesh awúuan Jesus al ii baalaátuuash díakuuosh chichéhkuuk. 17 Hinna Jesus Lazarus annúsaaush koon iláak chiléhcheesh ak kooléesh ak íkeesh ii iláau baatcháattuuk. 18 Bilaxpáakahkaasheesh Jesus hinna áalammaahileesh kúh iikukkúuk. Heem kuss dáak dííok. 19 Pharisees kootéesh koóm “Kala shóotdak bihch anmúuleetawík. Ikaalah. Bilaxpáakkootaa kuss basáataahiluuk.” huuk.)

Jews kootássuum Jesus ii ehkaáhak íkaawíook.

20 Awaasúalahum Jerusalem huuash éetko ak kuss húuash héeleen Jews ak kootássuum Akbaatatdía ak kaláttuuash kúh duúok. Baapanmaaáatchelee koon an baaihkammáatak ala chiwakáau átdewíook. 21 Deéla Philip huuash ólapak kuss hilíashiiok. “Jesus awákaawiawuuk.” huuk. (Hinna Philip awé Galilee koon ashalakuluúm Bethsaida huuash

ko koolák.) ²² Philip déela Andrewsh chiweém chiikúss iilápta deéla Jesus chiwaáuk. ²³ Kalakoon Jesus hilíasheek. “Bilaxpáakdaakbachee an baaxpéesh an baatcháacheesh ii xíassaahkuuash al íkuxxee kala híik. ²⁴ Hinné koottáahilik. Baaxawuá baaawuússiio awuússeessuulak baa hámneetak daachíihmaachik. Heehtaa baaawuússiio sheeláht ii ihch áxpíhcheihmaachik. ²⁵ Heem bilaxpáakeem hinna awé áakeen an bilaxpáake ko íchissak áakiluuxiipdelak kalako ii an bilaxpáake ii baa koochihtássaaihmaachik. Baaleettaa bilaxpáakeem hinna awé áakeen ii ammaa daasalakootéesh háakahchelak an bilaxpáakeesh ii baa koochihtíihmaachik. ²⁶ Bilaxpáakeem bashkawáashdewialak kan bii písshe huulák koók. Heelak hinna bashkawáasheesh bii shóonnahtaa kúh koolíihmaachik. Heelak Biiláppe kúh chikittaakuúihmaachik.”

Jesus an dappewíioosh ii ilíik.

²⁷ Hilaakée balásbiiwaaheelaalak balasxawíilitak bapaxpík. Sáakbaalak baliatak “Axéekaak bii íkaawakuh. Hinna baa bashóocheele bii ímmilihkaawakuh.” baawiwaassaak. Baaleetak hinné baa biipé kalako ii hilihtée baák. ²⁸ Axée dii an baatcháacheesh bilaxpáake íkaahkaah. Dii chikittaakuukaáshioh.” hem kalakoon heelem bale áapchim báakukkoko iikukkúum “Kala koótbaam kala chii koótbaawihmaachik.” hek. ²⁹ Kalakoon hileen bilaxpáake ahkaásheesh ak koon ilúuash hawá “Suuchichéehilak.” haak kúh hám “Bilaxpáakiexpawishim kon kuss ilíik.” huuk. ³⁰ Jesus hilíasheek. “Iwak áapche biikukkúuash bíss ilíissaak. Díilun díiluss ilíik. ³¹ Hilaakée Akbaatatdía bilaxpáake ala chilasshihtúua al íkuxxee kala híik. Hilaakée hinna awé is bacheeítchikaasuum Chíisbishe huuash kuk kal Akbaatatdía issháalaak déehchewiak. ³² Bik shóon baapéem hinna awé koon baxúá báakuss báaxxiioolak bilaxpáake xaxúá baláak bihchi koosáhtawaawihmaachik.” hek Jesus. ³³ (Jesus íwahkoosheesh ala sheewíash ko ii éhkuulak hiliachik.) ³⁴ Hileen bilaxpáakeesh kúh “Shóotaachim bas baleilíiaakxpissuua awúuan ala shiío kal éwahkuua Akhuuwíash Awóonmakaauash huulák kuk ii shéeleetiimaachik.” huum dik hilaakée éek baa ii diláau

“Bilaxpáakdaakbachee awé kalakoon báaxxiawiaohm” daak ala sheewía ii dilíik. Sapée ii dilíik bah?” ³⁵ Jesus bakálee díak hilíasheek. “Ala sáashiiash dii héeleeluaa kala shíakaashissaaiahmaachik. Ala sáashiiash ko koon áaahkaalah. Heem ala chihpashéesh dii íaxuassaaohmaachik. Ala chihpashéesh ak kuhtaa díileesh ishtataáluuttuatak íisshoosaaulak alaaxtatáahiluuk. ³⁶ Ala sáashiiash bíik. It dii héeleelia héelapko bii kaláttaalah. Koótduulak díiluh ala sáashiia díinnak ko kan bii kala kootúuk.” hek.

Jews bilaxpáake iiahúum Jesus kalátchewiassuuk.

Jesus íwahkooshiiak koowéesh kootaalaáhak kalakoon iaxuám ólapissuuk. ³⁷ Jesus baa baatcháache al íkaataahiluuan koon ahníak íwahkooteeht it kootáa kalátchessuuk. ³⁸ Hinna íwahkooteesh kalako ii kushkó Akbaatatdía ammaaihchiláakuuhchem Isaiah huuash ammaa ala shéesh kuhtaa kooták. Hilíatchesheek.

“Akbaatatdíakaataa sapéelaht ammaa ala sheewée kalátchek he?

Baaleetak dii an baatcháachkaasheesh sapéolaht íkaalahcheleetak.

³⁹ Ii baa kalátchewialom baaleeteesh baa biipé hinné koók. Isaiahsh kúh hilíasheek.

⁴⁰ “Akbaatatdía hileen bilaxpáakeesh ishtáleettaak daasúua kúh dússhihtak chichútchem baa íkaahchewiassaak daasawuúko baa éhchehchewiassaak kalátchehchewiassaak.

“Ii koótbeesh bíss iikusshíiwahchewiawaassaam kootáa ihchi bii óochiahchewiassuuk.”

hek Akbaatatdía.” hek Isaiahsh.

⁴¹ Isaiahsh ii íwahkoosheesh iisakússahkaa Jesus an baatcháachkaasheesh alasáashiiwaaxpeesh íkaam kala ko ii iichiweekísshik. ⁴² Kala hilíateesh itchihk hileen Jews is bacheeíttuaa ahúm Jesus kaláttuuhtaa Pharisees kúh chiláauk. Alachiwakáauashe koon eéssaaum hiliatak hinna Jesus kala kaláttuuash baa al ahóon ii ilíissuuk. ⁴³ Kooták. Hileen bacheeíttaaacheesh bilaxpáake an baatcháachihkuuash ko baailishekaasáak Akbaatatdía an baatcháachihcheesh dassihchissáauk.

**Jesus ammaa ala sheé ko ii bilaxpáake
ko chilassihchíihmaachik.**

44 Jesus ilíia hiisáa hiis déehkaak hileen bilaxpáakeesh iikukkóok. “Bii dáhkalattuulak ak bii húuhcheesh kúh ko dáhkalattuuk. 45 Bíss alákuulak ak bii húuhcheesh kúh ko alákuuk. 46 Awé ii kuss booák ala sáashiia ii dii táachiiatbahchewiawaam bii dáhkalattuulak ala chihpashé koon dakaássaalohmaachik. 47 Deéla an balíia díikukkak díalaassuulak it dii kxawíiwahchessuuk. Awé kuss booák bilaxpáakeesh ínmaawiawaak bilaxpáakeesh kxawíiwahchewiawaak ko ii boóssaak. 48 Heeht íkaalah. Bii ii diiwiátak baa ala koottáahiluum dii baachiwáaush díalaawialaassuum baapiiháakdak an balíiash kan dílaa ii díhchi sheelakáalohmaachik. 49 Ikaalah. Kala hinnéek. An balíiash ammaa dii baachiwáaush biiweéssuuk. Biilápxe kon bii húuhkaak dii bii chiweéhkuuk. 50 Heem al ilíiash dáhkalattaak díaluulak an dii bilaxpáakuua ii baa koochiitiihmaachim biiwaxúa éwahchetaahilik. Ko ii baa an dii bii chiweéhkuua kuhtáakaattaa dii baachiwaawalákuuash koók.” hek.

Jesus akáxphawassdaaweesh itúua íisshiwik.

13 ¹⁻³Baapanmaaáatchelee huuash it kootasséek. Deéla Iilápxe baatách xaxúa kukák hawasséehkaak kúh Akbaatatdía ala koolé ko kukaa húum Jesus kon éhkaak daachík. Haak hinna awé áakeen dahkóosh kala saskáat uhpé hiiwíam éhkaak hinna awé íhchish dáak Iilápxe kuss chishíiwiam kúh éhchek. (Chíisbishe koóm baa kulushpíak hinna Simon Iscariot huua dáakbachee Judas huua iháass aaléewiak daasé dússhihtak Jesus kal ii iháass kéehchewiak.) Heem Jesus ak ilíikalattuum hinna awé áakeeleesh íchissheesh kala shíassaa al íchisshikaashe akúkussahkeesh an baatcháache éhchehchewiak. Ko áhpee Jesus dak áxpanmishe áxpak baa duusúum héelapko ⁴Jesus iluuák ífttaashteeakaako dústak dúusaak bikkaasapíim iiwaaúuttuua dúttak iihéelapeen ápaaliak. ⁵Kalakoon akáxphawassdaawe hawátattachiia itúua baatám biaxséen dúusaak itúua bilé áapchiaxxuk. Hinna bikkaasapíiash iihéelapteesh kúh ii itúua úutchek. ⁶Húula Simon Petersh

híilelak kuss hilíashiiak “Jesus diilák baché alísshimmialaa?” hem ⁷bakálee díak hilíasheek. “Hilaakée bik sáapdiawaalak dik it dáalaaxtahtaa baapéem élahchelihmaachik.”

hem ⁸“Baaleetak bik baché alísshimneetiihmaachik.”

hem “Díche bii ísshimnahchessaalak kal an dii bii baaláhkaleetiihmaachik.” hek Jesus. ⁹Simon Petersh ik hilaá “Kootdák Jesus baché kuttáchkaat ísshiwissaah. Basché dak baashúua dak kúh kootáa ísshimmakuh.” hem ¹⁰hilíasheek. “Bilaxpáakeem kan bilihpák koowíiak dáak ashbiléennak iché kuttách ísshiwiohmaachik. Axúa kuk hoowikáatak. Heem kan dii hoowikáatuuk. Heehtaa dii héeluuan hawátam kuk kootássaak.” ¹¹(Jesus ii íwahkoosheesh ak iháass keewíash kala sapéelak éhchem ko ii “Heem kan dii hoowikáatuuk. Heehtaa dii héeluuan hawátam kuk kootássaak.” heesh koók.)

¹²Jesus hileen itúua ísshiwak koowíiak iíttaashteaakaako ítchihkaak ala kooléesh kuss chissáak “Hilaakée sáapdiawaawalakuulak élahkuu?” haak ¹³“Bii dalásaasak “ak balee baachimmíhkaak ak balee baálilaak Baxxiilaatúua.” daailuk. Bii ii ammaa ala sheelúuash koottáahiluuk.

¹⁴Dís bacheeíttuua dak ak dii baálilaauash bíihtaa dítuua awísshimmalakuuk. Heelak díiluh bach koótdaalakuulak koók. ¹⁵Ammaa an díaweesh díiluh díaluulak an baliacheesh ii dii awóowiiak ii xíassaawaawalakuuk.” ¹⁶Hinna ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Bacheeíttaache ko baatchaataák ishkawáashe xuh ammaa déhche xuh kuk baheeléek. ¹⁷Akian ammaa ala sheewéesh koottáahilim kal élahkuuk. Díaluulak ko ii an dalásittuuash alóhchikaapdohmaachik. ¹⁸Kuk díixaxua koowahchessaak. Dii éwahchekaasuuk hawátuum dii bahchilakappúuash. Heeht Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan an baalaátuuash kuhtaa kootíihmaachik. Baalaátak hilíashiiok. “Bas óosshee ak bii áxpak duushéesh koóm bii iitchúulaak bii is koochíiak.” huuk. ¹⁹Kala hilíatko ammaa ala kootbía dii baachiwaáuk. Heelak shóon kootdák bii sapéetaahinaak kal élahkaak bii dáhkalatchelohmaachik. ²⁰Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Sapéolahtaa ammaa húuwahcheesh sápdahkuulak bíh bii koótduulak ko kala koottáahilik. Heem ak bii sapíhcheesh ammaa baláawakoosh kúh sapíhcheohmaachik.

“Dii héeluaan hawátam bii iháass kéeihmaachik.”

²¹ Jesus íwahkoosheesh daaséen daaták hilílasheek. “Ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. Dii héeluaan hawátam bii iháass kéeihmaachik.” hem ²² áxpeesh bach ikaáhuuk. Kala “Shóokee koolák.” hiliatak baa ala koótalaaxták áaahkuum ²³ akáxphawassdaawe héeleen hawátam Jesus iilápaachichissheesh áxxalua awáachik. ²⁴ Simon Petersh kuss baapáattaak “Báxxuh éek sapéehchelak.” hek. ²⁵ Jesus íhkaluulaak kalakoon báxxak “Jesus sapéek bah eek baa ii dilíia.” hem ²⁶ kuss hilílasheek. “Hinna baatóhkape ammaa awúuale eek baaxawuá datchíshbaawiawaak. Hawátam bakbíáweesh koók.” haak hinna ammaa ala shéesh kootáak Simon dáakbachee Judas Iscariot ko kuúk. ²⁷ Judas hinna baaxawúash dútchim kootáa Chíisbishe axúia awúuako déek. “Díhkammissaak ammaa díalaawialeé díáhah.” hek Jesus. ²⁸⁻³⁰ Judas hinna baaxawúash dútcheesh kootáa asaalák daáhhik. Hinna déesh kal óotchiak. Sáapii Jesus Judas kuss íwahkoosheesh baaiihulishoopé koon áxp baa duushéesh hawéeseesh alaaxtúuk. Heehtaa ala koottalée Judas is ak bálaakulaau koóm Jesus báasak baa kúnnaa déehkaak baasaxphilúuash ko iiwaaíaschilihche xuh baa baatcheeshé bálaakuuhchelak hám hilílatuuk.

“Hinna bale baa íkuchkeesh iháam dii díawahchewiawuuk.”

³¹ Judas asaalák déesh Jesus hilílasheek. “Hilaakée Akbaatatdía koóm an baaxpée Bilaxpáakdaakbachee kuuák bilaxpáake íkaahcheihmaachik. Chiikúss kala saskáat Bilaxpáakdaakbachee Akbaatatdía an baatcháacheesh kúh bilaxpáake íkaahcheihmaachik. ³² Haak Bilaxpáakdaakbachee an baaxpéesh ii Akbaatatdía an baatcháacheesh kon baa íkaahcheihmaachim hilaakkaáshe Akbaatatdía Bilaxpáakdaakbachee an baaxpéesh baa éhchehcheihmaachik. ³³ Biilápaacheen kala shíakaashissaa an dii awáxp áawahkuua uhpe hiiwíak kan dii awíhchish beéwohmaachik. Bii dáhhichiinnohmaachihtaa bii alóolapuuleetiiahmaachik. Íschiisaa hinna Jews an baachiweésh hilaakée díiluh kan dii baachiweéwiiluk. “An baa kuss baaléewiawee diiluk kuss daléewialuulak annúuleetiiahmaachik.” ³⁴ Bale ilíia

iháam bapatták balákuuk. Díassaasaa díaalah. Hinné koók. Bach íchissaalah. An dii awáchissuuash díiluh bach koochéekaattaahilaalah. ³⁵Heelak bach aláchissuulak bilaxpáake xaxúa akbiiáxpawassdaaweesh díilum éhcheohmaachik. Heem bach íchissaalah.”

“Peter hinna óotchia bii dáalaaxtataahinnelihmaachik.”

³⁶Simon Petersh koóm kuss hilífasheek. “Jesus shóoss daléwialaak bah.” hem “Shóoss baaléelak hilaakée kuk bii aláxpak daléwialaalak anneéleetihmaachik. Heeht píishchiisaa hilaa bii píisshe dalóolihmaachik.” hek Jesus. ³⁷Petersh báxxak hilífasheek. “Jesus sáapii hilaakée baaléewiawaalak amméeleetak he? Kukkal íltaa shóolahtaa hilaakée kan bii dappeewíoolak baashbalákdahtaa dii awíhchish baakaláassaawihmaachik. ³⁸“Dáshbiilakuk he?” hek Jesus. “Ala koottáhile dii baachiweéwiik. Baashchíilisdakaakbule it dichíssaa dáahmíiaataahilia bii dáalaaxtataahinnelihmaachik.” hek.

Biilápxe aasúua ashishkawuuá ahúk.

14 Kalakoon Jesus kuss hilífasheek. “Dalásuua dúhpuehchessaalah. Akbaatatdía dáhkalattuuk. Heem bíh bii kaláttaalah. ²Biilápxe aasúua isáak ashishkawuuá ahúk. Baaleetdak kootássaalak dii baachiweéitchiwaawohmaachik. Kala sasía baaléelak an dii ala koonmíoo ákkuummaawalakbiawuuk. ³Heelak baaláak an dii ala koolúuash kan baatách ákkuummaalak bahchissáak booák dii bahkuluttilák koottannák an bii ala koonmíash dii kuss aawaaléewohmaachik. Heelak bii aláxpak dii koolúua ii baa koochihtíhmaachik. ⁴An baa kuss baaléewiawee alíianneesh élahkuuk.” hek.

⁵Thomas koóm kuss hilífasheek. “Jesus shóoss daléwialaalak balee alaaxtatáhilik. Heelak shóotbaak biisanmaáu éwahkuuk he?” hem ⁶bakálee díak kuss hilífasheek. “Dáxxiilaatuash dak baa ala koottáhile ak dii baálilaaúu dak an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtéesh ak dákuua bittáchkaatak. Bichihk bii bii chúuss dalaáulak hilaa Biilápxeesh alákaalohmaachik.” hek. ⁷Deéla hilaakée kan bii élahchekaasuulak kalako ii Biilápxe kúh élahchelohmaachik.

Biilápxe alákuuwisak hileen baapiisakkússee kal élahchelohmaachik.

⁸ Philip koóm kúh hilífasheek. “Jesus Díilapxe balee íkaahkaah. Heelak kuk kal ítchiihmaachik.” hem ⁹kuss hilífasheek. “Philip kan dii awáxp áawahkuua kala shiataahiléek. Kootáa it bii dáalaaxta? Bii alákaalak kúmmaam Biilápxe ko alákaalak ko kala kooták. Sáapii sheeláa? “Díilapxe balee íkaahkaah.” ¹⁰Hinné dáhkalatchessaa? Biilápxe dak balee hawátkaatam hileen bale iláaum díiluss sheewéesh bii bittát an balíissaak. Biilápxe iláaxe baxúa awúualam hinna baa an díawee dak baa ala sheewée dak kón xaxúa ak día koók. ¹¹“Biilápxe dak balee hawátkaatak.” beesh dáhkalatchessuulak hileen baa baatcháatum báalammaahileesh alákuuash kalako ii kaláttaalah. ¹²Hinné koottáahilik. Ak bii kalátcheesh baa an díawaawaakahko kúh díahmaachik. Kooták shóon Biilápxe kuss bahchishíilak kúh an baa an díoosh ii baatchaachkaaséehmaachik. ¹³Deéla ak bii píisshe húuash baa sáapdaht bíss dakáaluulak díawaawalakak Biilápxe chikittaakuúolak an baatcháacheesh éhkuulak baliachik. ¹⁴Kooták. Ak bii píisshe húuash baa sáapdaht bíss dakáaluulak biiléen díawaawalakbohmaachik.” hek.

**Akbaatatdía Baleiláaxbaaxpee dii
héelass húuhcheihmaachik.**

¹⁵ Jesus hilífasheek. “Bii aláchissuulak an balfia díikukkak díalaalohmaachik. ¹⁶Heelak Biilápxe kuss bahchiwakáak baa baakaanmalákbiilum ak dii baálilaak ak dii kuxsúuash ihám húuhchelak kuk kan dii bakúteele ii baa koochihtíihmaachik. ¹⁷Baleiláaxbaaxpee koóm Akbaatatdía ala koottáahile ak xíassaahcheesh koók. Heem awé áake ak baa kalátchesseesh íkaassaak alaaxtúum an baaláhkalewioolahtaa aliilúuleetak. Heehtaa diiluk élahkuuk. Baleiláaxbaaxpee dii bakúteen daaták daxúoo awúualiihmaachik.

¹⁸“Shóon diiluk dii awíhchish baaléelak dii baa akeéleetassaaohmaachik. Díiluttatbahchessaawihmaachik. Diiluk bik kala chii díiluss bahchishíiwihmaachik. ¹⁹Kala shíakaashissaa ak baa kalátcheleeteesh kan bii íkaassaaohmaachik. Heehtaa diiluk kala chii

bii alákaalohmaachik. Haak hinné kalaaxtássaalah. Baasák baachilelák kalakoon an bii bilaxpáake ii baa koochihtíihmaachim díiluh dii kootóhomaachik. ²⁰Heelak koottannák kal élahchelohmaachik Biilápxe dak kan balee hawátkaatam. Haak bíiluh biixaxúa balee hawátkaatak. ²¹An balfía ak iikukkák díash ko bilaxpáake ak bii íchisshikaasheesh koóuk. Biilápxe ak bii íchisshe kúh íchisshiihmaachik. Heem bíh awáchissak kuss booák bihchi kuss xíassaakaashbaawihmaachik.” hek Jesus. ²²Judas koóm kuss hilíasheek. “Jesus sáapii bíiluttat kuss díhchi xíassaakaashdaak hinna awé áakeen bilaxpáake ak baa kalátchesseesh kuk kuss koótdaassaa?” (Hinna Judas huaa Judas Iscariot huuash kussaak.) ²³Jesus bakálee díak hilíasheek. “Sapéolahtaa bii íchissuulak an balfía iikukkák díaohmaachik. Heelak Biilápxe kúh íchisshiihmaachik. Heem bii dak Biilápxe dak kuss buúolak awáxp áawahkuwohmaachik. ²⁴Bilaxpáakeem bii íchisshissaalak an balfía iikukkússaaihmaachik. Bale iláaum déewahchem díikukkuuash bii an balfíssaak. Biilápxe ak bii húuhcheesh al ilíash koóuk.

²⁵“Hinna an dii awáxp áawahkuuash hileen baa ala kootéesh xaxúa kan dii baachiwaawalákuuk. ²⁶Heehtaa Biilápxe kon ak dii baáliliwioosh Baleiláaxbaaxpee díiluss húuhkaawakak bii annaachíssachihchewiak. Heem ammaa ala kootúua xaxúa ii dii baálilaak ammaa dii baachiwaáush xaxúa dii chichéhchehkaalahkuohmaachik. ²⁷Kala shíakaashissaa dii awíhchish beéwohmaachik. An balásaliatdeeteesh ko balákuuk. Bilaxpáake kuk dákbioolak baaleetak. Baaleettaa hinna ammaa balákuua kuk ii baa koochihtíihmaachik. Heelak dalásuua dúhpueehchessaalah. Baalilísshissaalah. ²⁸“Kan dii awíhchish baaléewiawaak. Heeht díiluss bahchisshíiwohmaachik.” beesh díikukkuuk. Biilápxe kuk an baaxpéesh an baatcháacheesh baa íschíisaaleetak. Bik doosaléek. Heem bii aláchissuulak Biilápxe ala kuss baaléewiawee ii dalásitchikaashdiilush daachik. ²⁹Hilaakée íwak it kootassáa dii baachiwaáuk. Shóon kala kootdák ammaa ala sheewéesh koottáhíleesh kala hilaa élahchelohmaachik. ³⁰Kala shíassaa dii awáxp balfíssaawohmaachik. Hinna awé áake bacheéftchim Chíisbishe huuash kala huuwíak. Bik ilíliawaassaam an bii

dússhihchileetak. ³¹Heehtaa Biilápxe an bii baa díahcheesh ko díawaak. Koótbaalak ko ii bilaxpáakkootaa Biilápxe awáchisshe éhkuulak baliachik. Díluuaalah. Kan beéwook.” hek Jesus.

daxpítcheeishtásshe balapáaleesh dak alaakaashúuash dak

15 Jesus hilíasheek. “Daxpítcheeishtásshe balapáale kala héele koottáhileesh bíik. Biilápxe alatshíia ak hawasséesh koók. ²Bas alaakaashúua koon daxpítcheeishtásshe apáalisseeesh páshkak bitáaxiik hawéeseesh chipashkák chóochiwaattaak kak áhchapaalak baáchuua ahúshtalak hiliacheesh ko ii koochéek. ³Heelom an balíash an díluss sheewéesh ii hilaakée kan dii baa hoowikáatak dii baa tátchikaatuuk. ⁴Bii alíhchish daléessuulak bíh dii awíhchish baáuleetiimaachik. Alaakaashúuam ittách koon baachéesh baáchuua apáalissaak. Díiluh kan dii kala koottáhiluuk. Bii alíhchish dalaúlak an dii bilaxpáakuuash dak baa an díaluuash dak ítchilaawialuulak baaleetiimaachik. ⁵Daxpítcheeishtásshe balapáaleesh bíik. Bas alaakaashúuash ko kan dii kala kootúuk. Bii bakúteen dakaúlak balee hawáteetam ii baáchuua al apáale áxpíhcheihmaachik. Bii alíhchish daláaulak dílaa baam díalaawialaalolak annúuleetdohmaachik. ⁶Sapééolaht bii áxpak daachíssuulak alaakaashúua pashkúak hawaxaáhiot shíassaa koon útak kaáiluash ko kala kootúuk. Alaakaashúua kooté bach aalíak bilée héelass shítak aláxiiauluk. ⁷Bii bakúteen dakaúlak an balíash díaluulak sáapdakaaluulak deélohmaachik. ⁸⁻¹⁰Heelak shóon huulák bilaxpáake ammaa ala kxawíannioosh ii éhchehkaak aatáttaachihcheihmaachik. Bii kalátchessuum ammaa ala kxawíannioosh ii alaaxtúuk. Haak shóon huulák Akbaatatdía ammaa annawitáhileesh bilaxpáake ii éhchehcheihmaachik. Biilápxe kuss baaléelak kan dii awáxpak baakáhkussaawohmaachim ii ammaa annawitáhileesh deewiáluulak annúuwishik. Haak shóon huulák ammaa ala chilasshihtúuash bilaxpáake ii éhchehcheihmaachik. ¹¹Iwak kal ii dii baachiwaawalákuuash an balasé ítchikaasheesh díiluh daúlak dii ílutchikuulak baliachik.

¹²Bach íchissalah. An dii awáchissuuash díiluh ko bach kootáalah. Iwak kal ammaa dii díawahkuuash

koók. ¹³Sapéelahtaa iilápaacheesh al íchissheesh kal ii xíassaakaashe íltaa ii saakuuláhtaa íhchish kaláassaam kan bale baa íchisse akúkussahkeesh koók. ¹⁴An balía dǎluulak kal ii xíasseesh biilápaacheesh díiluk. ¹⁵An dii balasáasuush “bashkawáashe” baaik. Heehtaa kala koótbaassaak. Baa ishkawáashe kuk is bacheeítche sáaphinmialak alaaxtúuk. Baa ishkawaasheesh óliiluk. Biiluk koótbaassailuk. Baaleetaa “Biilápaacheesh díiluk.” baak Biiláp̄xe ammaa an bii chiwéesh xaxúaa dii baachiwaawalákuuk. ¹⁶Bii dalásdaassuum ii bíss dalúussuuk. Baaleetaa biiléen dii baláak dii húuwahkaak dii bapattúuk. Eeh. Dii bapatták dii déewahkaak baa ítche dǎluum ii baa koochihtalák baliachik. Heelak an bii písshe daluúosh kalako ii Biiláp̄xe kuss sáapdakaaluulak dǎlakuohmaachik. ¹⁷Ammaa dii díawahkuuush hinné koók. Bach íchissalah. beéwook.” hek Jesus.

Hinna awé áakeen bilaxpáake dii dúupiaohmaachik.

¹⁸Jesus iláalattak hilíasheek. “Hinna awé áakeen bilaxpáakeesh dii dúupiook. Heehtaa hinné chichéhkaakalah. Biichihkáa bii dúupiook. ¹⁹Baaleetdak hinna awé áakeetaa bilaxpáake alataawúuush an dii bilaxpáakuua koolák dii íchishiohmaachik. Heehtaa biiléen dii bahchilakappúum díikustak kalako ii dii an baaláhkuuleetam kalako ii dii dúupioosh biipéesh koók. ²⁰Hinna an balía chichéhkaalah. “Bacheeíttaache ko baatchaataák ishkawáashe kuk baheeléek.” beesh kalaaxtássaalah. Heem biichihkáa bii baailíshehkuum díiluh dii koochéehmaachik. Haak kúh bii iikukkúulak díiluh dii iikukkúihmaachik. ²¹Heeht hinna awé áake bilaxpáakeesh ak bii húuhcheesh alaaxtúum bii písshe daluúosh díiluh ko ii dii dǎkxawíiohmaachik. ²²Boóla ammaa ala kxawíiannioo baachiweém kal éhkuuk. Ammaa ala kxawíiannioosh ii ihchi kxawíiohmaachim alaaxtúuush hilaakée kal éhkuuk. Heem kal ammaa ala shífoleetak. ²³Ak bii dúupioo Biiláp̄xe kúh dúupiook. ²⁴Baaleetdak baa baatcháatum baa íschiisaaleetuum baa héeleen dǎwaassaalak sapéelahtaa baa aalíwialak aliínneetiihmaachik. Heehtaa báalammaahile íkaaahkak Biiláp̄xe dak biilápta it balee dúupiook. Heem kal ii ammaa ala kxawíiannioosh it daasúua awúualuuk. ²⁵Ii íwahkootuuash kalako ii Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan

an baalaátuuash kúh ko kuhtáakaattaa kooták. Baalaátak hilíashiok. “Is biipúleetahtaa bii dúupiook.” huuk.” hek Jesus.

²⁶ Jesus akáxpawassdaaweesh kuss hilíasheek.

“Biilápxe ala kooléesh kukaa Akbaawaáliliash díiluss húuwahchewihmaachik. Baleiláaxbaaxpee koóm iláawakuihmaatak baa ala koottáhile ii dii baálilaak baatách xaxúa dii chiweéohmaachik. ²⁷Haak díiluh ammaa alákeesh dak ammaa díikukkoosh dak ii díichiwaalah. Íschiisaa an bii áxp hawass daláwuush kukaa kan bilaxpáake xaxúa kuss ii díichiwaalah.” hek.

16 Jesus iláalattak hilíasheek. “An baa dáhkalattuuá xapílaassuulak baliatak ko ii hileen xaxúa dii baachiwaáuk. ²Ak bii piishe déesh alachiwakáauashe koon dii eéssaak kootáa baapém huuwíak ak dii dappeéwishdak “Akbaatatdía ko baa díawaawakuk.” hilíachiihmaachik. ³Biilápxe alaaxták kootáa bíh balee alaaxtúum ko ii dii hilíacheohmaachik. ⁴Baapém kan baa chúuss dii déehkuulak hileen baam dii baachiwaáush dáhchichelahkuulak baliachik.” hek.

Baleiláaxbaaxpee an baa hilé

Jesus hilíasheek. “Hileén désheetaa dii baachiweéssuuk. Ii dii baachiweéssuua bii koolám bíltaa dii baa awóowiiok. Heehtaa kan baaléewiawaak. ⁵Heem hilaakée kan bahchisshíwiawaak ak bii húuhche kusseé. Heehtaa diiluk kootáa “Shóoss daléewiale?” daassuuk. ⁶Hinna baa díiluss sheewée ii díhchi daasxawíikaashduuk. ⁷Ala koottáhile dii baachiwaáuk. Baaléessaalak Akbaawaáliliash díiluss húussaaihmaachik. Heem dii awíhchish baaléelak húuwahchewihmaachik. Heelak heetashtéihmaachik. ⁸⁻¹⁰Heelak shóon huulák bilaxpáake ammaa ala kxawíiannioosh ii éhchekaak aatátaachihcheihmaachik. Bii kalátchessuum ammaa ala kxawíiannioosh ii alaaxtúuk. Haak shóon huulák Akbaatatdía ammaa annawitáhileesh bilaxpáake ii éhchehcheihmaachik. Biilápxe kuss baaléelak kan dii awáxpak baakáhkussaawohmaachim ii ammaa annawitáhileesh deewiáluulak annúuwishik. Haak shóon huulák ammaa ala chilasshihtúuash bilaxpáake ii

éhchehcheihmaachik. ¹¹ Hinna awé áakeen bilaxpáake is bacheeítcheesh Chíisbishe huuash ílaa kala chilassihnúum ko ammaa ala chilassihnúuash huuwíak.

¹² Ammaa dii baachiweéwiilush daache it hámmishtaahilihtaa hilaakée dii baachiwaáulak it aláakaawachissaaohmaachik. ¹³ Baleiláaxbaaxpee huulák baa ala koottáahileesh xaxúa ko dii éhchehcheohmaachik. Deéla Akbaatatdía ammaa dii chiweéhkuuash kuhkakaáattaa dii chiwaalákak baa ala kootbía dii chiweeítchiialakuohmaachik. Ílaa al ílíia ii díassaihmaachik. ¹⁴ Baleiláaxbaaxpee baa ala sheewée iikukkulák dii chiweéohmaachik. Kooták. Bii an baaxpée dak bii ala kootéesh dak dii éhchehcheohmaachik. ¹⁵ Biilápxe baa éesh xaxuatáahilia bíh bii baáuk. Heem ko ii hilíasheewaak. “Baleiláaxbaaxpee baa ala sheewée iikukkulák dii chiweéohmaachik.” hek Jesus.

**Kala shíassaa an dalásxawaaush
kulussáak dalásitchilohmaachik.**

¹⁶ Jesus koóm hilíasheek. “Kala saskáat baaléewihmaachim kan bii alákaassaalohmaachik. Heehtaa kala chii shíassaa bahchisshíiwihmaachim kak bii alákaalohmaachik.”

¹⁷ Akáxpawassdaaweesh ham koóm íin bat shéess íláak “Sáapahche? hilíashee “Kala saskáat baaléewihmaachim kan bii alákaassaalohmaachik. Heehtaa kala chii shíassaa bahchisshíiwihmaachim kak bii alákaalohmaachik.” haak kootáa “Biilápxe ko kuss baalém ii kooták.” heesh.” ¹⁸ Hileen áxpeesh hilíashiiok. “Sáapahche? hinna “kala saskáat” he. Saakéelak balee alaaxták.” huuk. ¹⁹ Jesus baa báxxuwioom éhkaak hilíasheek. “Eek baa dii baachiwaáush saápbahchelak dáalaaxtuuk. Hinné ko ii bat dáhchiwaxxuu? “Kala saskáat baaléewihmaachim kan bii alákaassaalohmaachik. Heehtaa kala chii shíassaa bahchisshíiwihmaachim kak bii alákaalohmaachik.” beesh koók. ²⁰ Ala koottáahilim dii baachiweéwiiluk. Bii dappíolak awé áake kootáa baaihkammáachiohmaachihtaa diiluk dalásuua xawáak díiwelohmaachik. Kooták. Diiluk dalásuua xawílohmaachik. Heehtaa kak bii alákuulak hinna dalásuua xawíash kulussáak dalásuua ítchiohmaachik. ²¹ Bíam éennaak dáakbishbiat baailíshekaasak aaláa hinna dáakeesh bishít íkaat daasé

ítche ii hinna an baailísheesh kala kalaaxtéik. ²²Heem hilaakée díluh dalásuua xawáau ii baalilísuhtaa kak dii awákaawohmaachik. Heelak koottannák kak dalásuua ítchihmaachik. Heelak hinna an dalásuua ítcheesh ataanmíoolak aliilúuleetihmaachik. ²³Ko baapé koottannák kan baa bii dáhchiwaxxuliilush daatdeetihmaachik. Hinna ala koottáahile dii baachiweéwiiluk. An bii písshe daluúosh kalako ii Biilápxe kuss sáapdakaaluulak dákuohmaachik. ²⁴Íschiisee baa dakáaluut baláshe ii díaluuleetak. Heehata hilaakée baláshe ii díalaak baam dakáaluulak Akbaatatdía dákuohmaachik. Heelak an dalásitcheesh dii flutchikiiohmaachik.”

²⁵Kalakoon Jesus hilásheek. “Hileen baa dii baachiwaáu bale iichiweelichkáatum ii díawaak. Heehata kala saskáat koótbaassaa Biilápxe al ii xíassaawahche dii baachiweéwohmaachik. ²⁶Heem ko baapé díiluk kuss baa dakáaluulak baláshe ii díalaalohmaachik. Ammaa ala sheewée an bii písshe dalúuosh kalako ii Biilápxe kala kuss baa baakaanmalákbiilush daatdeetihmaachik. ²⁷Bii aláchissak kootáa Akbaatatdía ko kukaa boóm dáhkalattuum Biilápxe kal ílala dii íchissuuk. ²⁸Biilápxe ko kukaa booák hinna awé kuss boók. Hilaakée hinna awé awíhchish baalák Biilápxe kuss bahchishíwiawaak.” hek Jesus.

²⁹Kalakoon hileen akáxpawassdaaweesh hiláshiiok. “Hilaakée hileen bale iichiweelichkáate ii díalaassaa an dílíia ko xíassaak. ³⁰Hilaakée baatách xaxuatáahilia élahchetaahilim éwahkaak baa dii baawáxxuwiawuut it dii baawáxxussuua sáakbaawiawuut élahheim kal ii Akbaatatdía ko kukaa dalóom éwahkuuk.” huum ³¹bakálee díak hilásheek. “Hilaakée ammaa ala sheewéesh kan dáhkalattuhtaa ³²baapéem huuwíash kala húum díixaxua bii alíhchish daláak éetshii dakálaak dalaákaak koon díaxualohmaachik. Bik bii tachishtéelak ko kala kootíihmaachik. Heehata Biilápxe bii áxpak koolám bik bittátdeetak. ³³Iwak hilaa dii baachiwaáuk buh. Bíim ii baakoon ítche áalahkuuk. Hinna awé áakeen kuk baa baalúua ahchúuss daléelohmaachik. Heehata baa baalúua kxawíhchessaalah. Hinna awé áakeen hileen baa baalúukaasheesh xaxúa kan baxshéek.”

Jesus akáxphawassdaaweesh chiwakáakuuk.

17 Jesus íwahkoosheesh kalakoon báakuss íkaak chiwakáak hilíashheek.

“Axée al íkuxxeesh kala híik. Daláakbachee an baaxpéesh dak an baatcháacheesh dak bilaxpáake éhchelahkaalako chiikúss an dii baaxpéesh dak an dii baatcháacheesh dak éhkuulak daláshe báaxxioolak baliachik. ²Heem deéla diiléen bilaxpáake xaxúa is bacheeitchilahchek. Hawátuum kuk dákoosh íh xaxúa an bilaxpáakuua ii baa koochihtáwahchelak diliachik. ³(Heem Akbaatatdía kan baa íschiisaaleettaahileesh díttachkaatak. Kal an bilaxpáakuua ii baa koochihtawíoolak dii éhchekaasuulak Jesus Christ awé kuss húulahcheesh kúh éhkuulak koók.) ⁴Ammaa an bii díalahcheesh xaxúa dífawaak biháaleesh kalako ii hinna awé áakeen bilaxpáake ahúm dii chikittaák an dii baaxpéesh éhkuuk. ⁵Axée dii bakútee bii híihkaak awé it díalaasseesh it dii bii bakúteeleesh an balee baaxpéesh an balee sáashiiwaaxpeesh an balee baatcháacheesh bach awáxpak an bii baaláhkeesh kaka bii kukúh.

⁶Bilaxpáake héeleen hawátuum bii dákoosh kan dii éhchewahchek. Díss bilaxpáakeesh bii dákum an dilíash baachiweém kaláttak díook. ⁷⁻⁸An dii ala koolé kukaa boóm deéla diiléen bii húulahchem éhkuuk. Ammaa an bii chiweélahcheesh baachiweém kalátchetaahiluuk. Heelasheen baatách xaxúa ammaa béesh bii dákum kala hilaakée kal éhkuuk. ⁹Heem hawátuum bii dákoosh it dii daáum ko ii bahchiwakáawakuk. Awé áakeen ak baa kalátchesseesh kuk koótbaawakussaak. ¹⁰Bilaxpáake xaxúa an bii dákoosh it dii daáuk. Baa an dii baaláhkeesh bíh it bii baáuk. Akian koóum bii an baaxpé bilaxpáake ihée íkaahkuuk. ¹¹Kala shíakaashissaa hinna awé awíhchish baaléelak díss bahchishíwiawaak. Heetaa kuk it awé koon áaahkuohmaachik. Axée dii baaxpáak. Daláshe baaxpéesh bii dákoosh ii hileen akbiiáxphawassdaawe íassiiawakak ii baa ala kxawíia aahíiassaawakum an balee hawáteeteesh kúh kootúulak baliachik. ¹²It bii heeleeléem iixaxúa íassaawaak dii

an baatcháacheesh al ii bii díalahcheesh ii baa ala kxáwiiash híiwaassaak hawátkaatdaht iháass déessaak. Heehtaa hawátam kuk iháass déek. Heem ko bachéesh Bilée Isée héelass dáak haawíihmaachik. Kalako ii Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan an baalaáttuush kuhtaa kootíihmaachik.

¹³Heem hilaakée Axée kan díss bahchishíiwiawaahtaa hinna awé it bii áakeeliia hileen bacheé al iikukkúuan íwak sheewáawakuk. An balasé ítchikaasheesh ílulh aáulak ílulh ii ílutchikdak baliachik. ¹⁴An dilíia akbiiáxphawassdaaweesh bakóosh kalako ii awé áakeetaa ammaa ala kooléesh al ii baaláhkuuleeteesh bíh an bii baaláhkaletak. Ii awé áakeen bilaxpáakeesh dúupiook. ¹⁵Hinné an díss bahchiwakíiash “Hinna awé koon kulutták aaláah.” baassaak. “Heehtaa ak baa kxawíialaachim Chíisbishe huuash an ditchiláacheesh aahíiassaawakuh. Iassiiawakuh.” ¹⁶Hinna awé áakeetaa ammaa ala kooléesh al ii baaláhkuuleeteesh bíh an bii baaláhkaletak. ¹⁷An dilíiash baa ala koottáhileesh koók. Dís díianneem ítchikaateesh kuhtéetaa déehkaah. ¹⁸Hinna awé an bii kuss húulahcheesh hileen akbiiáxphawassdaaweesh awé kuss kuluchíshiaa déewahchek. ¹⁹Al awáchissheesh ko ii díss bihchi baa ímmitaawaak an bii díalahcheesh díawaak kúh baa ala koottáhileesh éhkuulak ii dís díianneem ítchikaateesh kuhtéetaa dáalaaliolak baliachik.

²⁰Axée an díss bahchiwakíiash ak hilaakée bii píisshe daáu kuttáchkaat bahchiwakáawakussaak. Baleiichiweeítchim ii iichiwaáush ak iikukkák ii bii kalátcheohmaacheesh kúh kalaaxtássaawakuh. ²¹Hilíssheekaaten iixaxúa daasúua dak an baa dasshihtúuash dak hawáteettaak an balee ala kootéesh kúh kootíoh. Heelak biixaxúa kan balee hawáteetdak ko ii bilaxpáakkootaa diiléen bii húulahcheesh kaláttuulak baliachik. ²²⁻²³An baaxpáam hileen akbiiáxphawassdaaweesh bakóosh an bii baaxpáam bii dákoosh ko kala kooták. Balee hawáteetchem ko kala kootám ílulh hawáteettuulak baliachik. Kooták. Balee hawátkaatak. Heem ak bii kalátcheesh koóum

iixaxúa hawátkaatdeoh. Ko ii bilaxpáakkootaa kal ii éhcheohmaachik diiléen bii húulahchem. Haak an bii aláchisshe hileén kúh koótdaalakum bilaxpáakkootaa ii éhcheohmaachik. ²⁴Axée diiléen hileen bilaxpáakuum bii dákoosh an bii ala koonmíash bii áxpak koolíolak bii alasaashiwaaxpeesh íkuulak baliachik. Hinna awé it díalaasseesh kukaa bii aláchissawiilakak dii alasaashiiwaaxpeesh ii bii dákuk.

²⁵Kan baa annawitáhileesh díik Axée. Ak baa kalátchesseesh dii alaaxtúuk. Bik dii éwahchek. Haak akbiiáxpawassdaaweesh kúh diiléen awé bii kuss húulahchem éhkuuk. ²⁶“Ísko akbiiáxpawassdaaweesh dii alaaxtúuhtaa kan dii éhchewahkaak kootáa dii éhchewahkaawaalitbihmaacheesh kalako ii an bii aláchisshe íluh baa íchissuulak ii awáxpanmisheesh balee hawáteetdak baliachik. Ahóoh. Kootáhkaawakuh.” hek Jesus.

Jesus dúttak áale daxtúuk.

18 Jesus chiwakíash koowíiak akáxpawassdaaweesh áxpak asaalák dáak xakúpkaashim Kidron huuash áakuhchiss dáak alatshíim koon balapáale Baáchuushipitkaate apáaliiosh koolúum kuhtée díiook. ²Jesus dak áxpeesh dak ko awéesh koon bat díahkuiluk. Heem Judas Jesus ak iháass keewíash koóm ala koonmíoooh éhchek. ³Heem akchiwakíiwacheeitchikaashe is akbaalaxtúua ham dak Pharisees is akbaalaxtúua ham dak akíssatdeeo ham dak koóum alaakaashúua aláxiia dak biláakisshiikbishe dak baaík ii baa daassúua dak kulaáush ko Judas bassáannaak ala koolé kuss aaléek. ⁴Jesus ammaa chúuss déewia éhchek. Heem déela alatshíiash koon iikusták báxxak “Sapée dáhchichiiluu?” hek. ⁵“bacheém Nazareth ko kukaa húum dáashe Jesus huuash” huuk. “Eek baa dáhchichiiluaa bíik.” hek Jesus. (Ak iháass keewíash Judas huuash kúh hileen bachéesh áxpak koon iluuák daachík.) ⁶Hinna Jesus “Eek baa dáhchichiiluaa bíik.” heesh hileen ak húuash alíass kalaáhak awaflappiliaahuuk. ⁷Kala chii báxxak “Sapée dáhchichiiluu?” hem “bacheém Nazareth ko kukaa húum dáashe Jesus huuash” huuk kúh kala chii. ⁸Jesus ““Kan dii

baachiwaáuk. Bíik.” baak.” haak “Bii bii dáhchichiilak bii bii dilútchiwialuulak kootdák hileen awáxpe kuk dússhihchissaa déehkaalah.” hek. ⁹(Ii íwahkooteesh kuk iíschiisaa al ilíash kúh kuhtáakaattaa kootíihmaachik. Hilíashewishik. “Axée hileen bilaxpáakuum bii dáhkukak bii íasseelahcheesh hawátkaatdaht xapíiwaaleetak.” heesh koók.) ¹⁰Simon Petersh koóm bilissheechúttachim kuleém dústak binnasshiák bacheém kala héele íisahte ahpachúa ilapáko kukeé páshkak dúaleehchek. (Iwak bacheesh dáashe Malchus huuash akchiwakíiwaakkussahkeesh ko ishkawáashik.) ¹¹Jesus Petersh alilásak chiweetaahiláak “Dís bilissheechúttache kuhchisiíáh.” hek. “Bilápxe ammaa an bii chúuss déehchewiash díawaassaawihm diliachix sáapa?” hek.

Jesus Annas ishóocheess aalaáuk.

¹²Kalakoon hileen akíssatdeesh dak is akíssatdeewacheeittuua dak Jews is akbaalaxtúua dak Jesus dúttak áale daxták ¹³kalakoon koochihk Annas huua aaliíok. Hinna Annas usshiláakbachee Caiaphas huua ko báalee akchiwakíiwaakkussahkeesh koók. ¹⁴(Hinna Caiaphas iíschiisaa hileen Jews kooté kuss iláak hilíashheek. “Bacheé hawátkaateem ko dappíolak hileen bilaxpáake hawéese ihch axúahkaak saakuulák ko heetashtéihmaachik.” heesh koók.)

Petersh baailísshe ii Jesus alaaxtaátdelek.

¹⁵Deéla alatshíiash kukaa Jesus aaláahuuash Simon Petersh dak akáxpawassdaaweesh hawátam píisshe daáuk. Akchiwakíiwaakkussahkeesh hinna Simon Petersh áxpeesh éhchekaashim kootáa hinna awaasúum awéelakoliche binnaxchíwisheesh Jesus aawiléelum hawáteesh áxpak biléelihkuuk. ¹⁶Petersh kuk biléelihchessuum binnaxchiwilíá awéelako koolíak baa óolik. Heem áxpeesh chissáak húula hinna bíakalishtam bilía ak íasseesh áxp iláak Petersh biléelihchek. ¹⁷Iwak bíakalishteesh Petersh kuss hilíashheek. “Ko iak bacheeichkáate akáxpawassdaaweesh ko dii hawachichéhilak.” hem “Baaleetak kootássaak.” hek Petersh.

¹⁸Chilíam akchiwakíiwaakkussahkeesh ishkawáashe dak akbaaíasse dak biláaxahcheesh áaxxaakaaum Petersh kúh dáamnaa koosíak áxpak ihchi tawéek.

Akchiwakíiwaakkussahkeesh Jesus baaík chiwáxxuk.

¹⁹Hinna íwahkooteesh héelapko akchiwakíiwaakkussahkam Annas huuash Jesus baaík chiwáxxuk. “Sáapíi bilaxpáake ahkaáshdak dilíikalattaak dii píiss helaaliio?” haak “Kala sáapeesh ko ii baa baachimmílahchelak ko ii kootúu?” hem ²⁰bakálee díak hilíasheek. “Balíit an bilaxpáakalaho koon an bii iikukkúuan balíiik. Alachiwakáauashe ishkawúuan dak alachiwakáauashbaakkussahkeesh awéelakoliche dak Jews al iiwátxaaush hileen ko koon baa baachimmíwahchek. Balíit bilaxpáakkootaa éhcheiluk. ²¹Sáapíi bik bii baa dáhchiwaxxu? Bilaxpáakuum ak bii iikukkóosh saákbaalak ak éhche koókuk. Dáak ko chiwáxxuh.” hek. ²²Jesus íwahkoosheesh hileen ak baa íassee héeleen hawátam koosáhte ilúuash isché xáapihkaak Jesus iiséen diták hilíasheek. “Balemmaá sáapíi eek akchiwakíiwaakkussahkeesh kuss dilíikaashi?” hem ²³Jesus kúh kalakoon hilíasheek. “Baa bíípbisak baa iháatsheewaalak hileen bilaxpáake al iháatbee chiwaáh. Heehata ammaa ala sheewée kootdák sáapíi bii dáalichi?” hek. ²⁴Jesus áale it daxtúuash Annas kúh akchiwakíiwaakkussahke Caiaphas kuss aaléhchek.

Petersh kak óolia Jesus alaaxtatáahinnelitlek.

²⁵Hinna íwahkooteesh héelapko Simon Petersh kúh it iluuák ihchi tawéelaak daát dem kúh chiwáxxuuk. “Akáxpawassdaawe ko dii hawachichéehilak.” huum chiweewaxúak hilíasheek. “Baaleetak bii hawássaak.” hek. ²⁶Akchiwakíiwaakkussahkeesh ko ishkawáashim kúh bacheém ahpachúa ak dúaleehcheesh isshóohtam kon iláak “iak alatshíash kuhtée bíom áxpeesh ko dii hamnák dii awákaak baliacheesh” hem ²⁷Petersh ihkukoólia chiweewaxúak “Baaleeták.” helem kala kookaásheen baashchíilisdakaakbulam dichím iikukkúk.

Jesus aaleéla Pilate ishóoche aalííok.

²⁸Ko chilaákkussee Caiaphas aasúua Jesus koon aaláak hinna Roman kootám Judea is akbaaxalússhihchem Pilate huuash awaasúuisee kal aalííok. Jews kootéesh Pilate aasúua biléeluulak kal ii ihchi baa ashítcheohmaachik. Kalako ii

Baapanmaaáatchelee baaihkamáatbaaluusua ko áhpee átdewioolak aliilúuleetihmaachik. Heem ihchikittaák aasúua biléelissuuk. ²⁹Heem Pilate iiléen asaalák húula hiiák “Hinna bacheé sáapihaatche?” hem ³⁰hilíashiiok. “Baaleetdak baa kxawíihilissaalak dii bahkukússaawohmaachik.” huum ³¹kuss hilíasheek. “Aaláak díilaa kuss baa diláalah. Baleilíiaakaxpissuum díiluh daáuk.” hem “Biiluk bilaxpáake balee dappeéhchessuuk buh.” huuk. ³²(Hinna íwahkootesh iíschiiisaa Jesus ala sheewía shóotbialak al ii ilíiash kúh kuhtáakaattaa kootíihmaachik.)

³³Pilate aasúuisee ishkawuúss chissáak Jesus aawiléelihkaak kalakoon baa báxxak “Heelak Jews is bacheeítchikaasua díi?” hem ³⁴hilíasheek. “Iwak baa bii dáawaxxo dii baa díalaa xuh baa iháaum bii ii dii chiwaáu?” hem ³⁵hilíasheek. “Bik bii Jew kootássaak. Sáapihaatdaalak díis bilaxpáake dak díis akchiwakíiwacheeítchikaashe dak kon dii bíss aaluúok.” hem ³⁶hilíasheek. “An bii an bacheeítche hinna awé áake ammaa ala kooléesh ko hawássaak. Baaleetdak hinna awé koolák bashkawáasheesh baa baluuák hileen Jews kootéesh bii daxchíhchessaaohmaachik. Heehaa an bii an bacheeítcheesh kuk iháahtelak.” hek. ³⁷“Heelak kooták dii bacheeítchikaashish he?” hem Pilate “Díilaa sheeláash “bacheeítchikaashe” daak. Hinna awé kal ii kuss bookaásheesh bii bishéesh hinné koók. Baa ala koottáhileesh bilaxpáakeesh xaxúia éhchewahchewiawaak. Heem baa ala koottáhileesh ak éhchewioosh an balíia baa koottáahilim éhkaak ko ii ammaa ala sheewée iikukkukaáshiiluk.” hek Jesus. ^{38a}“Kuk kala hilaák baa ala koottáhile sáapa?” hek Pilate.

Pilate Jesus Jews kooté kukúk.

^{38b}Hinna íwahkoosheesh kala chii Pilate asaalák Jews kootéesh kuss iláak hilíasheek. “Hinna bacheé baa al iháatdialeetak.” haak Jesus ii dússhipak déehchewiak ³⁹heem hilíasheek. “Diiluk ammaa ii daxátaash baasaxphilúum Baapanmaaáatchelee duuash al íkuxxee híit koottalát anmaalaxtúuashe ak ishkawúualeesh hawáteet déewahkaawalakuiluash koók. Kal íkuxxee híik. Hinna díilu Jews kootéesh díis bacheeítchikaasua ko

déewahkaawalakuulak shóotaa?” helem ⁴⁰bakálee díoo hiisáa hiis déehkaak hilíashiiok. “Baaleetak. Barabbas ko bilikkukúh.” huuk. (Barabbas huua ak baa bach ílapeehkuum achkaáshik.)

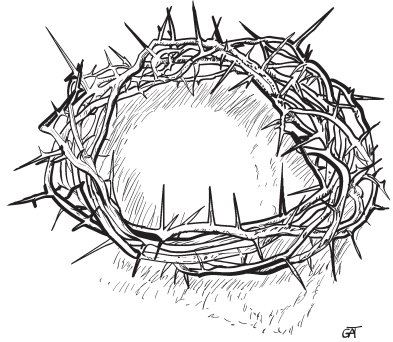
19 Kalakoon Pilate koóm Jesus bitáaxiiahkaak datchúshihchem

datxeexéetaauk. ²Hileen akíssatdeesh koóm baa apáalattache dúhmiilak chichiáxiak aashúua ássassak bale isaasaachím dakáakapkiishichicheem dúttak ko íahkaak bachee ítchikaashihchelitlelelok.

³Kalakoon hilíashiiok. “Jews is bacheeítchikaasuaa an dii bilaxpáake shíaih.” haak

díak kootáa ákahchiia chissáak iiséen ditáaahkuuk. ⁴Pilate óolia asaalák hileen Jews kootéesh kuss iláak “Díikukkaalah ak hileeléesh. Hinna bacheé aakásaanmahchewiik. Hinné éhkaalah. Baa iháatdialeetam éwahchek.” hek. ⁵Kalakoon Jesus aakásaalum baa apáalattache chichiáxeesh ii díahkaak bale isaasaachím dakáakapkiishichicheesh ko íak. Heelak Pilate hilíasheek. “Hinnéek. Ikaak chilasshihtáalah.” ⁶Kala kookaásheen akchiwakíiwacheeitchikaasheesh dak is akbaalaxchéesh koóm íkaak kalakoon Pilate kuss hiisáa iláauk. “Baawatbakáleem kusséehkaawáh.” haak ákahchiia shííok. Heem Pilate “Kootdák aaláak díilun kootáalah.” hek. “Bik hinna ammaa ala sheewáaleetak. Heehtaa hinné éhkaalah. Baa iháatdialeetam éwahchek.” ⁷Jews kootúuash hilíashiiok. ““Akbaatatdía dáakbachee bíik.” helitlelelem bas baleilíiakaxpissuaa ala shiío kal al éwahkuua kan dappííolak koók huuk.”

⁸Jews kooté íwahkoosheesh Pilate iikukkulák “Jesus kon shiíák “Akbaatatdía dáakbachee bíik.” ala heesh” kalako ii kannaa baailishikaaséek. ⁹Heem awaasúuisee ishkawuúss chissáak Jesus báxxak “Shóokaa dalóok bah.” hek. Heeht Jesus bakánniassaak. ¹⁰Kalakoon

John 19:2

Pilate “Bii dáanniissaa? Hinné kalaaxtássaa éhkoon dii bulusshípak dii déewahchewiawaalak kooták. Haak baawatbakáleem dii kusséewahchewiawaalak kúh kooták.” hem ¹¹ bakálee díak hilíashéek. “Eehkoon díilaa an dii baatcháatdeetak. Baaleetdak Akbaatatdía an baatcháache dákussaak ii dii díahchessaalak bii dilússhihchiwialaak anneéleedihmaachik. Hinna ak bii díhkukoosh ammaa kxawíanniash ko isaáhak dik kootássaak.” hek. ¹² Pilate íwak iikukkák kalakoon Jesus daxchíssaa déehchewiak. Heehta hileen Jews kootéesh hiisáa iláaattak hilíashiiok. “Eek bacheé dáaxchissaa déelahchelak kan bacheeítchiwaakkussahkeesh Caesarsh iilápaache díissaam ii kooták. Hawáteem “Dís bacheeítchikaasuaa bíik.” helak Caesarsh kala ko iitchúulaak is koochíiak.” huum.

¹³ Pilate akian bale ilíash iikukkák Jesus aakásaalihkaak kalakoon déela balealawáache an baa chilassihchéesh koon awáachik. Baáhpaxaape aláasho ii díoom hinné áakeelak (Jews ii aasúuko al iláaush an dáasaasuaa “Gabbatha” huuash). ¹⁴ Baapanmaaáatchelee it hiissáa ko baapé Jews kooté baa ákkuuweiluash koók. Haak kala kuá kuhtaaliché koók. Pilate kalakoon hileen Jews kootéesh kuss iláak “Ikaalah. Dís bacheeítchikaasuaa hinnéek.” hem ¹⁵ íwahkoosheesh kalakoon hileen bilaxpáakeesh ii chiliássheetak hilíashiiok. “Dúttak aaláak baawatbakáleem kussíiak dappiáh.” huum “Dís bacheeítchikaasuaa baawatbakáleem koon bii dappeélahchewialuu?” hem akchiwakíwacheeitchikaasheesh koóum “Bas bacheeítchikaasuaa hawátkaatam Caesarsh koók.” huuk. ^{16a} Aaleéla “Diah dilúukaasuuk.” haak háaksee Pilate Jesus bilaxpáake kukák aaléehkaak ílala baawatbakáleem kussíiolak hiliachik.

Jesus baawatbakálaam kuss dakkaasúuk.

^{16b} Heem Jesus dútchitaahilak aalaáum ¹⁷ baawatbakáleesh chiiák awaasúualahoosh koon iikusták dáalawe aa Bilissheeaashúum ala Koolé huum ala kooléesh kuhtée díiok. (Bilissheeaashúum ala Koolé huua Jews ii aasúuko al iláaush an dáasaasuaa “Golgotha” huuk.) ¹⁸ Kalakoon Jesus baawatbakálaam kuss dakkaasúuk. Bacheé iilápkaasuum

áttattaa kúh koolúum dúupte baawatbakálaaum kussiíom
Jesus kúaalak. ¹⁹Pilate hinné baalaáchihkaak

“JESUS NAZARETH KUKAA HÚUM JEWS IS
BACHEEÍTCHIKAASUUA.”

haak kalakoon baawatbakáleesh kusseéhchek.

²⁰Awaasúualahoosh koosáhtaa Jesus baawatbakáleesh ala
kussiíosh koolák. Baawatbakáleesh áakeen an baalaátuua
shíishiaahe dáawiik Jews dak Romans dak Greeks dak ii
aasúuko al iláau. ²¹Jews is akchiwakíiwacheeitchikaasuuash
hinna baa baalaátuuash íkuulak duúla Pilate díiak
kuss hilíashiiok. ““Jews is bacheeítchikaasuuua.” huua
baalaáchissaa. Hinné ko baalaáchih. “Hinna bacheeichkáate
íílaa shiiák “Jews is bacheeítchikaasuuua bíik.” helitdelelek.””
huuhtaa ²²Pilate iikukkússaak. Heem kuss hilíashheek. “An
baalaátbahcheesh kan baalaátuum bahkulusshíissaak.”

²³Hileen akíssatdeesh Jesus baawatbakáleesh koon
dappííosh baaaxúassee kulusátak ala kulúkkuuua shoopíiak
kalakoon ihkummátuuk. Heehtaa íttaashteeawuuko al ii
díash an díoosh anmachaaliíó hámneetak áapannee kalakoon
aa awássee koochihtáa hawátiíom kuk dúuppeelehchessuum
²⁴bat shéess iláak hilíashiiok. “Hinné kuk buluxéechissaa
ii bach awáxpínmook.” haak kootúuk. Kal ii íwahkoteesh
Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan kushkotáahilia
hilíashiiosh koók. Hinné

“Baawaxúassee dúttak éetshii déehkaak ihkummátak
bíittaashtee kuk ii bach áxpílohmaachik.” huuk.

²⁵Isaamméaxeen baawatbakálaam Jesus kussiíosh
ak bakúteen iluuá héeleen kaáuk isahké dak isahké
akúpbiakalishte dak Clopas uá Mary huua dak
Mary Magdalene dak. ²⁶Jesus isahké íkaalichian
akáxpawassdaaweesh hawátam iilápaachichissheesh koon
koosáhtaa iluúm kúh íkaak isahké kuss hilíashheek. “Íhkáa éék
íkaah. Daláake koók.” ²⁷Kalakoon hinna áxpe kuss hilíashheek.
“Eek íkaah. Hinné disáhke koók.” Heem ko baapé kalakoon
akússee hinna áxpeesh Jesus isahké aaláakuak.

²⁸Ko baapé kalakoon xaxúa kal uhpé aahíim Jesus éhchelak
Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan an baalaátuuash kuhtaa
kootáhchewiak hilíashheek. “Bíiwakachik.” hek. ²⁹Baatám
awuuá baáchuuwilaxxee ishíam koolám baa ilúuppilaxsachim

datchíissaak alaakaashúum hyssop huuash uhpé kuss daxták Jesus íia aaliíom ³⁰hawá appéesh kalakoon Jesus hilíashéek. “Kan biháalik. Kal uhpé híik.” haak kalakoon ishúua xeexxaxíaaheetak an bilaxpáakeesh iláaxe Akbaatatdía kukák kalakoon ilíahe haawaáhik.

Jesus dúushdaxxipeen aláhpúuk.

³¹Baáhkiiluupe Baapchikittúum baaxpaakaaséem bacheéom baawatbakálee kussíiosh hileen Jews kootéesh kon dúusaakaassaa dúxpihchewiok ko baapéesh it hiissáa. Heem Pilate chiwáxxak “Hileen bacheéom baawatbakálee kussíiosh it shéessuulak iihulúua dússhishihkaah. Saáhuulak axúoo dúxpihkaah.” huuk. ³²Heem akíssatdeesh duúla hileen bachéesh Jesus áxpak kúh baawatbakálaaum kussíiosh hawátam iihulé dússhisuuk. Koowíak hawáte kúh kootúuk. ³³Kalakoon deéla Jesus dílom kuk kala shéem iihulé dússhishissuuk. ³⁴Kootáa hinna akíssatdeesh hawátam is kakée dúttak ii Jesus dúushdaxxipeen aláhpilak kala kookaásheen íile dak bilé dak xaák baatcháachik. ³⁵(Hinna íwahkooteesh baa dii baachiwaáush xaxúa koottáahilik. Koottaléesh bacheém ak íkaataahileesh it chichéhcheitchiik ala koottáahilim chiweém it éhkaak hilaakée ii iichiweém díiluh baa dáhkalattuulak hiliachik.)

³⁶“Axúa hulé an dússhisuuleetiihmaachik.” huuash iwak baa ala kootéesh xaxúa Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan kushkotáahilia an baalaátuuash ko kuhtáakaattaa kooták. ³⁷Baawaalaáchim Baaxpéesh awúuan an baalaátuua iháam kúh hilíashiiok.

“Hawátam aláhpúuash íkaaohmaachik.” huuk.

Jesus an dúusaash

³⁸⁻³⁹Kalakoon bacheém Joseph huum ashalakuluúm Arimathea huuash kukaa húuash Jews kooté ko chiláak ko ii Jesus akilíikalatcheesh ko hawám éhchehchessaawiak. Heehata hilaakée Pilate hiiák Jesus axúash kaalám kuúhchem hinna Joseph dak bachéesh Nicodemus huuash dak dúuxpak aaláak dúushiiwiok. (Hinna Nicodemus hawáttaa óotchiam koon húula Jesus ak hííash koók.) Nicodemus baa ilíchitche annashtaché sáhpuaa pilakaachím aaléek myrrh huua kooté

dak aloes huua kooté dak an bach íishiash. ⁴⁰Hileen bachéesh iilápte Jesus axúa dúttak hileen baa ilíchitcheesh dak bikkaasapíchiakaatum dak áappaa ápaaliook. Jews ammaa íkuchkuua is baleanníluua ko kuhtéetaa díook. ⁴¹Jesus an baawatbakálee kuss dakkaasúuash koosáhta alatshíim koolák húulaachkaateen héeleen anmaalúusaaum díook. Heem it koon baa dúusaauleetak. ⁴²Baapchikittúuash it hiissáa ko baapé Jews kooté baa ákkuuweeiluash koóm ko ii iwaachíssaak iwak anmaalúusaaush koosáhta ko ii koon dúusaauk.

Annúusaaush ishkawuúleetak.

20 Baapbaaliinneeté chilaákkussaa it chihpáhpashia Mary Magdalene huua koóm Ischawúuan Dakkaasúua annúusaa kuss déek. Déela kuhtée hiiák íkaalem baáhpam anniléeluaa íssachiiosh íschiisaa kukaa kan bitáaxiok. ²Kala kookaásheen iikussáak xalússak déela Simon Petersh dak akáxphawassdaawim Jesus iilápaachichissheesh kóosh ala koolúuash hiiák chiweék. “Baxxiilaatúuash axúa dúttak aalaám annúusaaush koolássaak. Shóonnak balee alaaxták.” hek. ³Heem Petersh dak hinna hawáteesh kalakoon kal annúusaaush kuss daáhuuk. ⁴Iilápte xalússhikaasuuk. Hinna iilápaachichissheesh chiwassáalaachi aa annúusaaush díok. ⁵Awáxaak ishkawuúss íkaalem bikkaasapáaum axúa ii ápaalioosh koon kaám íkaak. Heeht biléelissaak. ⁶Kalakoon Simon Petersh kúh píshchiisaa hiiák kootáa ishkawúuako dáak heelem bikkaasapáaum koon kaám kúh íkaak. ⁷Haak deéla bikkaasapíim Ischawúuan Dakkaasúua aashúua ii ápaalioosh kúh koon shía chipíihtuum koon baachík. ⁸Aalahkúuan hinna hawáteesh ak koochihk híiash kúh ishkawuuá biléelak íkaak hilaa baa kalátchek. ⁹(Koottaléesh kuk Baawaaláachim Baaxpéesh dáawiiiaahkuuhtaa saák kaka chilewíash amnaaxtáuk.) ¹⁰Heem kalakoon al áaahkuuash kuss chissáuk.

Jesus Marysh ihch íkaahchek.

¹¹Heehtaa Marysh kúh koon iluuák íiwaak chíaxdatchian héelapko awáxaak annúusaaush ishkawuúss íkaak heelem ¹²bilaxpáakiaxpawishe dúupkaashim ishkawúualuum koon íkaam baaaxúasseo chíatkaatum awáatak kaák. Hinna

Jesus axúa an dúusaash ichimmishéen hawáte kooléem hawáte kúh ishheelako koolák. ¹³“Bíakalishtaa sápii díiwék bah.” huum “Baxxiilaachéesh axúa koolássaam ko ii bíiwék. Shóoss aalaáulak baalaaxták.” hek. ¹⁴Iwahkoosheesh ipatchílem Jesus koon iluuák daachím íkaahtaa sapéelak alaaxtatáhilik. ¹⁵“Bíakalistaa sápii díiweek bah.” haak “Sapéé dáhchichiili?” hem “Akalatshíiliash koóm baa báxxuk.” hiliatak “Diiléen axúa dilúttak aalaléelak shóon dilúshiilak bii dáhchiweelak baalák bahkulutchíwiik.” hek. ¹⁶“Mary” hek Jesus. Marysh iikussaáhak “Rabboni” hek. (Jews kooté ii aasúuko al iláau ko ii díam “akbaawaáililia” huuk.) ¹⁷Heelem Jesus kuss hilílasheek. “Alíatdeetak. Biilápxe an báakuss baaléesh it híissaak. Heem bii dúuxaashissaah. Itchihk dáak bakúpeesh hinné chiwaák “Alíatdeetak. Biilápxe díiluh Díilapxuua kóosh dak bas Akbaatatdía díiluh dís Akbaatatdiodio kóosh kala báakuss bahchishhíik.”” ¹⁸Kalakoon Mary Magdalene kootáa déela hileen akáxphawassdaaweesh hiiák “Baxxiilaatúuash awákaak.” haak ammaa ala chiwéesh chiweék.

Jesus akáxphawassdaaweesh héeleen iluuáhak daachík.

¹⁹Akáxphawassdaaweesh koóm koowáteeak Jews kooté chiláaum awaasúua bilía chichúttuuk. Kalakoon ko baapbaaliinneeté áhpee heelem Ischawúuan Dakkaasúua héeluan iluuáhak daaták hilílasheek. “Alíatdeetak. Ammaa dachílaauleetak. Baakoon ítche káalah.” hek. ²⁰Hinna íwahkoosheesh kootáa isché dak dúusdaxxipe dak hileen ak kooléesh íkaahchem íkaak Axxiilaatúuash koóm éhkaak kalakoon baaihkammáatum baatcháachik. ²¹Ischawúuan Dakkaasúua kala chii hilílasheek. “Baakoon ítche káalah. Biilápxe bii dii héelass húuhkuuash bíh kan dii baa héelass déewahchewiik.” haak ²²kalakoon áakass ilíahak kuss hilílasheek. “Baleiláaxbaaxpee kan dúttaalah. ²³Bilaxpáakeem baa ala kxawíannia dáhkalaaxtalakuulak Akbaatatdía kúh kalaaxtakuúk. Haak deéla baa ala kxawíannia dáhkalaaxtalakussuulak Akbaatatdía kúh kalaaxtakuússaak.” hek.

Jesus húula Thomas híik.

²⁴Hileen bacheé iiaxpíluupuush héeleen hawátam Thomas huuash hinna Ischawúuan Dakkaasúua héeluan al akúkaa

húuleettaa daachéesh kuk koolássaak koottalée. (Hinna Thomas an dáasaasuaa kúh “Dachké” huuk). ²⁵Iwahkootesh píishchiisaa hileen áxpeesh chiwaák “Baxxiilaatúuash awákuuk.” helom Thomas kootáa kalátchessaataahilik. “Kan bíilaataahilia isché an dakkaasúuash awákaak baschuhpé datchíishbaak dúsdaxxipeen al aláhpuua buluxxáxxilak hilaak kan bahkalátchewihmaachik.” hek Thomas.

²⁶Deéla baapbaaaliinneetiilúupdak koon akáxphawassdaaweesh ko ashéesh koolfiosh kala chii koolúum hilaák Thomas koolák. Heelak bilía kala chii chichúttaak heelom koon Ischawúuan Dakkaasúua húula héeleen iluuáhak daaták hilíasheek. “Alíatdeetak. Ammaa dachílaauleetak. Baakoon ítche káalah.” haak ²⁷Thomas kuss hilíasheek. “Thomas íkaah. Hinnéek. Díschuhpe ii dússhihchih. Basché kúh íkaah. Balúsdaxxipeen al aláhpuuash dúxxaxxih. An baa dalásduupeesh kala koowíiak kan baa kaláttaah.” hek. ²⁸Thomas Ischawúuan Dakkaasúua kuss hilíasheek. “Baxxiilaachéesh díik. Bas Akbaatatdía díik.” hem ²⁹kuss hilíasheek. “Kan díilaataahilia bii alákeesh kalako ii bii dáhkalatchek. Ak bii íkaaleettaahilehtaa bii kaláttuuash kan baa daásitcheesh koóhmaachik.” hek.

hinna baawaalaáche an baalaátuua biipé

³⁰Ischawúuan Dakkaasúua koóm áalammaahile ii baa xíassaahche iháassee it ahníak akáxphawassdaaweesh al íkaataahiluuan. Heehtaa kuk hinna baawaalaáche héeleelassuuk. ³¹Heehtaa hawátuum ammaa ii baawalaátak íwahkootbeesh Jesus Akbaatatdía dáakbachee dak Akhuuwíash Awóonmakaauash dak kóosh ii élahkaak dáhkalattuulak dáhkalattaalakaaulak an dáhkalatcheesh ii an dii bilaxpáakuua ii baa koochihtúulak baliachik.

Bilichkiséesh bakúteen Jesus ihch íkaahchek.

21 Baapiipíishchiisaa bilichkisáam Tiberias huuash bakúteen ²Jesus akáxphawassdaaweesh ham koolúuk Simon Petersh dak Thomas (dáashe hawáte “Dachké” huuash) dak Nathanaelsh awé Galilee awaasúualahum Cana huuash ak kukaa húuash dak Zebedeesh dáakbacheesh dúupta dak ihée iilápuum. ³Simon Petersh koóm “Buawaxxaák

bulutchiwiáwaak.” hek. Heem hawéese “Biiluk dii awáxpak báak dii bahkuxshiwiáwuuk.” huuk. Deéla báasheem dahpák óotchiashia buá dúttuuleettaahilik.

⁴Ko chilaákkussee áxxaashe asáalawim kalakoon Jesus hileen akáxpawassdaaweesh ihch íkaahchek. Binnáaskeen iluuák daachím hileen akáxpawassdaaweesh íkuuhtaa sapéelak alaaxtúuk. ⁵Jesus dáasaasak “Hilée ilusheen baa dilúttuuleetash alákaa?” hem “Kooták.” huum ⁶“Dís iiwualaxxaáu hinna báashee ilapáko kukeé binmúuass shítaalah. Heelak hám dilútchilohmaachik.” hem kootúuk. Iiwualaxxaáu dakaawíalom buá ahó ii dashtaché ii íaxxiissuuk. ⁷Akáxpawassdaawim Jesus iilápaachichissheesh koóm Petersh kuss hilíashheek. “Ala koolíash Baxxiilaatúuash koók.” hek. Simon Petersh baaaxúassee al ii día xáapkaatam Baxxiilaatúuash koóm iikukkó kootáa íttaashteeakaako ihch apaaliiáhak kalakoon binmuúss ihchipúak. ⁸Hileen akáxpawassdaaweesh hawéese kúh báashee awúualak binnáaskass dáak iiwualaxxaáu buá ílutchiktaahilim dakúuk. Binnáaskassee bale ichkuleé pilakisáa dáawiilichik.

⁹Binnáaske díiak is báasheeo koon iikuxpák heelom biláaaptuum íkaalom biláaxahche buám ii bilísum kúh baaxawuáwishik. ¹⁰Jesus kuss hilíashheek. “Eek buóom hilaa diluttáaush hám aaluúalah.” hek. ¹¹Heem Simon Petersh déela dahpák iiwualaxxaáush dúxaluak binnáaske aahíik. Buá isáatkaashe hinna iiwualaxxaáush ílutchiktaahiliht ilúttachissaak. Heem chimmílom pilakisáak alóole chiaxxúaa pilaké axpílaawiik.

¹²Jesus kuss hilíashheek. “Duúalah. Chilaákkussaa baa buúshbook.” hek. (Hileen akáxpawassdaaweesh “Dii sapée?” haak báxxuwiak alaxaxxúuk. Heehtaa Baxxiilaatúuash koóm éhkuuk.) ¹³Jesus déela baaxawúash dúttak dúmmatak búash kúh koochéek. ¹⁴(Iwak Jesus saák chiléesh píishchiisaa hileen akáxpawassdaaweesh kal ii dáahmíiaa ihch íkaahcheesh koók.)

Jesus dak Petersh dak

¹⁵Heem baa duúshkoowiiom Jesus koóm Simon Petersh kuss iláak “John dáakbachee Simon an bii aláchishshikaasheesh hileén kuk iischiisé?” hem “Eeh kooták Jesus dii awáchishshim élahchek.” hek Petersh. Kalakoon Jesus “Kootdák bas

iisaxpúatahchewishkalaakeesh íassiiawakuh.” hek. ¹⁶ Jesus kala chii hilíasheek. “John dáakbachee Simon kootdák bii aláchisshe koottáahili?” hem “Eeh kooták Jesus dii awáchisshim élahchek.” hem “Bas úuxeesh íkaawakuh.” hek. ¹⁷ Jesus kal ii dáahmiiaa kuss iláak “John dáakbachee Simon bii aláchisshi?” hek. Kal ii dáahmiiaa Petersh kuss baa báxxak “Bii aláchisshi?” heesh kal ii iáxxoahaachihtaa hilíasheek. “Jesus baatách xaxúa ak éhcheesh dik díim dii awáchisshim élahchek.” hem hilíasheek. “Kootdák bas úuxeesh íassiiawakuh. ¹⁸ Hinné koottáahilik. Dii baa iám díilaa baalaxuássee ítchilahkaak baa dalásduupash shóoss daléwialaalak daléek. Baapéem kan dii xaalíalal baa ihéem dii daxták an daléwialaasseeht dii kuss aaléehmaatdak dáale dúuptass déehcheohmaachik.” hek. ¹⁹ (Jesus íwahkoosheesh hinné ii xíassaakaasshek baapéem Petersh ala shéé shóotbialak kalako ii Akbaatatdía dáashe báaxxiawíash.) Heelak “Bii píisshe húuh.” hek Jesus.

Jesus dak iilápaachichissheesh dak

²⁰ Petersh ipatták heelem Jesus iilápaachichissheesh píisshe húum íkaak. (Baa duusuúash héelapko Jesus ak áxxalua awáatak kuss xúaleetak hilíasheek. “Jesus ak dii keewíash sapée?” heesh koók.) ²¹ Petersh íkaalak Jesus báxxak “Oo kuk shóotak he?” hem ²² bakálee díak hilíasheek. “Balee píisshe húuash bii bii an baa ala koótbahchewiaweesh kootdák an bilaxpáakeesh koochihtalák aa shóon bahchishshíik. Dik dii baa an baaláhkassaak. Dik bii píisshe húuh.” hek. ²³ (Hinna iwahkookkéelicheesh Jesus ak kalátcheesh héele ii ilíilitak ko akáxpawassdaaweesh kuk ii shéeleetbiachicheek. Heehtaa ala koottáahile Jesus íwahkoosheesh ittákkaa “An baa ala koótbahchewiaweesh kootdák an bilaxpáakeesh koochihté aa bahchishshíiwihmaachik. Dik dii baaláhkassaak.” heesh koók.) ²⁴ Akáxpawassdaawim hileén it ii iláalattak kootáa ii baalaácheesh koók. Ammaa ala shéesh xaxúa koottáahiluum éwahchekaasuuk.

Jesus ammaa an día ihée ahúk.

²⁵ Hinné kúh íkuukaweh. Jesus ammaa an día ihée ahúk. Baaleetdak xaxúa baalaátuulak hinna awé baawaalaáche xaxúa dúuxaashbialak baaleetiihmaachik.